میدانند که تحقیر و حقارت بینی یك انسان، از عقب باور های خود بزرگ بینی غیر انسانی، چه تلخی یی را بر روان انسان به جا میگذارد. در موقف اجتماعی و سرنوشت انسانی و اجتماعی این دو انسان، درد های خاص آنها استثنا است و محرومیت و حقارت شان قاعده یی است که باید نابود گردد. تبعیض و انحصار که نابود گردد، دیگر شدت درد سیاه و هزاره بی مفهوم میگردد. تبعیض و انحصار و نا برابری است که شدت و اشکال درد را تعیین میکنند؛ یعنی قاعده باید نابود گردد، باید اصلی به وجود آید که برای سیاه و هزاره در عین وقت و با یك فرمان الهی، زمان و مکان را بشکند و هر دو را فارغ از درد انحصار و حقارت و تبعیض سازد. این هر دو انسان به رهبری ضرورت دارند که فراتر از درد خاص یا جامعه، خاص بیندیشد؛ رهبریی باشد که بر سرنوشت عام بشریت تاثیر اندیشه انسانی و اعتقادی و عدالت خویش را بیندازد. هر دو جامعه به محمد (ص) ضرورت دارند. به عمر و علی و حسین ضرورت دارد که در قلب تاریخ و درقلب جامعه بشری یك استثنایی بی زمان و مکان باشند؛... و اما یزید زنده است و شمشیر و زر و زورش به خون آنها تشنه است. قاعده را در تاریخ یزید تشکیل میدهد؛ و هر باری که این قاعده به آخرینَ درجه، جهالت و دحشت خویش در برابر انسان عمل میکند، مسیح می آید و محمد مى آيد؛ با رسالتشان قاعده، فرعونها را میشکنند و با کتابشان اصل اعتقاد مشترك را برای جامعه بشریت نازل میکنند... و اما یزید، آنکه بر قرآن و محمد و بر قاعده و اصولش پیروز شده است، در همه جا در کمین است و به ساده کی میتواند، چهره بدل کند و به رهبری جامعه یی تبدیل شود که هنوز عطر عدالت قرآن و محمد از آن بلند است... یزید می آید و در مقام رهبری امت مسلمان، اعم از سیاه و سفیدش، قرار میگیرد و سرنوشت مشترك انسان، به اراده، یك شخص و اشرافیتش متكی میشود. امت با محمدش میثاق بسته بود! امت، عدالت را با خاطره، عمرش به حافظه دارد و امت، على را چون اسطوره، صبر و خون و عمل برای خط خدا و ایمان، و حسین را چون الگوی شکستن بن بست با خون و قربانی از خود میداند. باور امت به رهبری از همین شخصیتهایش به دست آمده است؛... و اینك بزید بر همین مقام تکیه زده است، هنوز امت باور نمی کند که خون آل محمد(ص) برای حفاظت حکمروایی یزید نیز ارزش ندارد. هنوز امت بی خبر است که یزید، فرزند اصلیست که مسؤولیت به پیروزی رسانیدن

انحصار و امتیاز و تبعیض را به عهده دارد و برای این کار اول باید از حسین آغاز کند کد آخرین رهبر، برای عدالت خدا و قرآن در زمین است.

وقتی یزید زنده است و وقتی یزید نامیر است؛ نباید فراموش کرد که رهبر بیگانه با سرنوشت اجتماعی مردم، باید بیشتر از همه تاریخ اجتماعی و صداقتش در راه عدالت و سرنوشت عادلانه، سیاسی و اجتماعی جامعه ملاحظه گردد.

یزید کی بوده است که حالا آمده است و بر مقام رهبری جامعه، من رسیده است؟ محسنی کی است و از چه شخصیت سیاسی و مذهبی بر خور دار بوده است که امروز مبارزه، من را برای عدالت سیاسی رهبری میکند و آیا برای این هدف حاضر است خونش را بدهد؟ سيدفاضل كي بوده و چه نقشی و موقفی در جامعه، من داشته که حالا نقش عادلانه و صادقانه ، خویش را برای آرمان عادلانه سیاسی و اجتماعی من به سر رساند؟ رهبر بیگانه با سرنوشت یك جامعه، قبل از همه باید تاریخ عملکرد های اجتماعی و سیاسی آن مورد نظر قرار گیرد. این رهبر کی بوده است از کدام موقف اجتماعی و سیاسی بر خور دار بوده است؟ چون، محمد(ص) یك استثناست و یزید یك قاعده! چون هیچکسی محمد(ص) شده غیتواند و هر کسی بزید شده میتواند! این یزید کیست که محمد میگوید و محسنی و سیدفاضل کیستند که حسین میگویند؟ برای شناخت شخصیت رهبر، محمد گفتن و حسین گفتن ملاك نیست، محمدی بودن و حسینی بودن ملاك است. این رهبر من که از جامعه، من نیست چه کار محمدی کرده است؟ آیا این محسنی که ایمانش در برابر لطافت و طراوت دختر شانزده ساله سقوط میکند و با 🐧 دختر در یك خانه خلوت میکند، میتواند رهبر جامعه، من باشد که برای توهین نژاد و حقارت انسانی من مینویسد «مغول زاده گان»؟! این سیدفاضل ها چه کار حسینی کرده اند که بیایند رهبر سیاسی و مذهبی من شوند؛ مگر اشرافیت نژادی همین ها ، اشرافیت شیعه شده، یزید نیست که خون جامعه ام را چون زالو می مکد؟ رهبری که حیاتش متکی به خمس و زکات جامعه، من باشد، میتواند مرکز آگاهی و تعهد برای سرنوشت انسان جامعه، من باشد؟ محمد (ص) قارع از همه کس بود، خدا (ج) هستیش بود و قرآن سرمایه اش بود و پخش آرمان قرآن، رسالتش! او محمد بود، ستاره یی که بر قرار انسانیت بشر میدرخشد و صرف کسی میتواند محمدی بودنش را به اثبات رساند

که حسین گونه با خونش، اشرافیت یزید و محسنی و سیدفاضل را به گورستان امتیاز اجتماعی شان تبدیل کند. شناخت شخصیت رهبر بیگانه با جامعه، در عالمی که یزید قاعده، عمل و تمثالً محسني ها و سيدفاضل ها باشد، امریست که بدون آن، فاجعه، کربلا در هر زمان و مکان تکرار میگردد، و رهبری که سید فاضل است یا محسنی و یا اکبری، با دو هدف داخل جوامع میشوند: یکی موقف آقایی و امتیاز زالو منشی که حیات فردی آنها را تضمین میکند و دیگر، ساختن شخصیت جامعه مطابق به شخصیت خود شان؛ چون تا ذهن جامعه یی مطابق به ذهن و شخصیت رهبر برابر نگردد، هیچگاهی ممکن نیست که هزاره لقمه نان خشك فرزند فامیلش را دو تقسیم كند تا یك تقسیم آن را برای جیب سیدفاضل و محسني بياورد.

سیدفاضل چگونه جامعه را باید بسازد؟ بیسواد، تحمیق شده و ارتجاعی! جامعه اگر بیسواد نباشد، ناممکن است که سیدفاضل ها بیایند و بالای تکه، ده متره بنویسند «انجمن تحفظ حقوق سادات»! ابن جامعه باید همانقدر بیسواد باشد که هیچکسی خوانده نتواند که بالای تکه طویل چه نوشته اند که اینقدر با اهمیت است؛ و احیاناً اگر خوانده بتوانند، بايد آنقدر تحميق شده باشند که «حفظ حقوق سادات» را جزء اصول دین خویش بدانند و برای یکبار هم از خود نیرسند که سادات چه حقوق دارد، به جز از رسالت خون و میثاق خون برای ایجاد عدالت و ایمان. جامعه باید آنقدر تحمیق شده باشد که تاریخ کربلا را صرف با نوحه و آحساس المناك آن درك كند، نه تراژیدی كه یزید برای ایجاد و استحکام پایه های بیعدالتی به نفع اشرافیت اجتماعی خویش ایجاد کرد و حسین، میراث خون را برای راهرو خویش گذاشته است که بیعدالتی و اشرافیت نژادی و اجتماعی را صرف با خون و قربانی میتوان نابود کرد، نه با چیز دیگر... تا جامعه تحميق نشده باشد، هيچكسى درك نميكند كه سيدفاضل ها ضرورت به تحفظ حقوق خویش ندارند بلکه، صاحب رسالت و تعهد حق دهی برای دیگران هستند. «سادات» علوی محتاج جامعه نیستند؛ بر عکس، جامعه برای تقوا و خون آنان غرض عدالت و برابری نیازمند است. وقتی جامعه تحميق شد، همه چيز وارونه ميشود. نقشها تغییر میکنند، خادم به آقا تبدیل شده و امت که سرنوشت انسانی آن قاعده است، به مركز تغذيه و تقويت اشرافيت وحفظ امتياز مذهبي و اجتماعي تبديل ميشود. جامعه، تحمیق شده، برای واقعیتهای واژگونه، هیچ محمد(س) قارغ از همه کس بود، خدا(ج) هستیش بود و قرآن سرمایه اش بود و پخش آرمان قرآن، رسالتش! او محمد بود، ستاره یی که بر قراز انسانیت بشر میدرخشد و صرف کسی میتواند محمدی بودنش را به اثبات رساند که حسین گونه با خونش، اشراقیت یزید و محسنی و سیدقاضل را به گورستان امتیاز اجتماعی شان تبدیل کند.

واقع تهای موجود برایش به پدیده های قابل احترام و تغییر ناپذیر و ابدی تبدیل میشود، جامعه تحمیق شده، به تاریخ و گذشته و اصول نمی اندیشد که کی چه نقشی باید داشته باشد و کی باید قربانی چی شود؟ و اگر احیاناً تحمیق چاك بر میدارد و جامعه به جهت اخذ شعور حرکت میکند، باید عقاید ارتجاعی، جای عقاید اصولی و اعتقادی را بگیرد. عقاید ارتجاعی، تحرك را از اجتماع میگیرد. قانون حاکمیت و آقایی سیدفاضل و محسنی واکبری به یك اصل پذیرفته شده و بر حق تبدیل میشود. هیچکسی فکر نمیکند که پیوند با دین و مذهب، صرفاً به «تقوا» و ثبوت صداقت و راه رفتن در راه خدا مطابق به اصول قرآن به **دست می آید؛ نه اینکه من حق انحصار** مذهب و آقایی مذهبی ترا دارم؛ و تو «هزاره، قبرغه سگ»، اگر یا از حد غلامیت اجتماعی خویش برداشتی و حفظ حقوق مرا مراعات نکردی، هم دینت سوخت و هم دنیایت بدتر از امروز سیاه تر شد! تسلط عقاید ارتجاعی در یك جامعه، باعث ركود فکری و اجتماعی در یك جامعه است. هیچ تفاوتی میان عقاید ده نسل قبل و ده نسل بعد نخواهد بود. صد سال هم که بگذرد، این جامعه از لحاظ تحول فکری و اجتماعی یك ثانیه هم تكامل نكرده است. غایش دستبوسی برای نشاندادن تسلط بر مغز و شخصیت هزاره، در آغاز و انجام قرن به عمل می آید. این مراسم، نه تنها هیچکسی را متوجه بت پرستی تا سرحد بوسه بر دست دو انسان که خالق هردویش خدا (ج) و پدر و مادر هردویش آدم(ع) و «حوا»(ع) اند، غیسازد. بر عکس سیدفاضل، با هر لبی که بر دستش گذاشته میشود به موجودیت سه اصل دداشتن جامعه، بیسواد، جامعه، تحميق شده و حاكميت عقايد ارتجاعي مطابق به شخصیت خودش»، معتقد میشود. چون قریآ میداند که دستبوسی در جامعه یی به مثابه گناه و خیانت در برابر خدا و انسانش پذیرفته غیشود که در این جامعه نه مغز

سوالي از خود غينمايد. بلكه، برعكس،

دیگر راهی را برای رسیدن به انسانیت نمی پذیرد. سیدفاضل زمانی با بوسیده شدن دستش احساس را حتى ميكند، كه هیچکسی درك نکند که چگونه اسلام و تشیع را به بت پرستی اجساد زنده تبدیل کرده اند و با تحمیق مذهبی، باهر بوسه بر دستش، هم جامعه را به گناه آلوده کرده است و هم خود، با این گناه، بزرگترین خیانت به خدا و دین و قرآن خدا روا داشته است!... تا عقاید ارتجاعی بر یك جامعه و مغز فرد فرد آن حاکم نشود، نامحکن است که تشیع علوی به تشیع درباری تعریض شود، و نامحکن است که ده ها نسل یك جامعه را با عین منطق، عین اعتقاد و عین تفسیر و ذهن و شعور نگهداشت. بدون حاکمیت عقاید سیدفاضل در ذهن جامعه، هزاره، نامحن است که ذهن این جامعه به یك صفحه، سیاه تبدیل شود که هیچگونه خطی بالای آن کشیده نشود و هیچ تغییری در این صفحه، سیاه به وجود نیاید. نسل اندر نسل برده، سيدفاضل، نسل اندر نسل محروم اجتماعي و سیاسی در درون یك ملت و نسل اندر نسل در عقب شخصی راه رفتن که نه از جامعه، تو است و نه با تو سرنوشت اجتماعی و تاریخی مشترك داشته است.

محسنی نیز وقتی به رهبر تبدیل شد، تلاش دارد که شخصیت جامعه، تحت رهبری خویش را اولاً مطابق به شخصیت خویش عیار نماید و بعدا امتیاز و آقایی فردی و فامیلی خویش را به دست آرد.؛ اینکار نامکن است که محسنی در مغزش ومغول زاده» بودن را حقارت و محکومیت اجتماعی بداند، ولی امتیاز اجتماعی و آقایی اجتماعیش به جامعه، «مغول زاده گان» وابسته باشد. این شخصیت ترسو، جاسوس و تقویت کننده، یاید های حاکمیت از طریق امامباره و شخصیت جاسوسی-مذهبی، به جامعه و پیروانی ضرورت دارد که همچون خودش، فارغ از هرگونه تفکر پیرامون تاریخ اجتماعی و محرومیت اجتماعی خویش از لحاظ هویت اجتماعی و سیاسی در یك كشور باشند.

این رهبر بدون تعهد و زنباره، صرفاً به پیروی ضرورت دارد که مثل خودش «آماده همکاری با هر حکومت» باشد. چون

محسنی، از این دنیا و از دین و مذهب و عدالت قرآن و برابری انسان در خلقت، صرفاً اینرا میداند که چگونه با برده کی سیاسی، کنج آسایش و لمیدن در جوار ۹ دختر را حفظ کندا این شخصیت وقتی په رهبر جامعه، هزاره تبدیل میشود، برای این عهد نکرده است که خونش را برای «مغول زاده گان» بریزاند و برای قتل عام افشار خونش به جوش بیاید و مثل رهبر شهید شاهرگ پیشانیش آنقدر آماس کند که هر لحظه خطر سكته، مغزيش متصور باشد. اين شخصیت، در مقام رهبری جامعد، هزاره این تصور را دارد که آمده است و کسرشآن کرده و برای «مغول زاده گان» چشم و چراغ دین ر بهشت شان شده است؛ ورنه محسن*ی* کجا و این جامعه، تحقیر شده و یخن کنده و فقیر

رهبر الكوى شخصيت جامعدء خويش است. تا جامعه مطابق به الگوی شخصیت محسنی و سیدفاضل تبدیل نشود، ناممکن است که این عناصر باوجود تمام خیانت و ہیگانہ کی اجتماعی و تاریخی ہا جامعہ، هزاره، بیایند صرفاً از طریق سو استفاده از مذهب مشترك، به رهبری این جامعه برسند و در اولین فرصت بروند در جوار حاکمیتی قرار بگیرند که در سطح جهانی شعار میدهد که وتشنه به خون هزاره است. پیرو محسنی، باید کاملاً مطابق به دید و مغز محسنی دنیا و سیاست و جامعه و تاریخ اجتماعی و محرومیت سیاسی خویش را تفسیر کند. پیرو سیدفاضل و اکبری نیز، باید کاملاً مطابق به مغز آنان و استدلال مذهب درباری شان، وضعیت سیاسی و موضعگیری سیاسی و اجتماعی خویش را توجیه نماید. فرق است میان محسنی، تاریخ، جامعه و سرنوشتش با سیدفاضل و اکبری و تاریخ و سرنوشت شان؛ و فرق است میان دیدگاه پیرو محسنی و پیرو سیدفاضل و اکبری... و فاجعه انگیزتر است که هیچ وجه مشترك میان این پیروان و این رهبران وجود ندارد. یکطرف هزاره، پیرو است که جز به مظلومیت و حقارت و حلال شدن با جنگ مذهبی و تبعیض نژادی حاکمیت سیاسی دیگر تاریخ و سرنوشت اجتماعی و سیاسی نداشته است و طرف دیگر محسنی

آگاهی باشد و نه فهم اجتماعی و شعور

اجتماعی باشد و نه هم خط سرخی که جز

قربانی و شهادت برای به دست آوردن عدالت،

گفت و گو

شفيعى كدكنى

كفتم:

-«این باغ ازگل سرخ بهاران بایدش؟...»

گفت:

- «صبری تا کران روزگاران بایدش.

تازیانه، رعد و نیزی آذرخشان نیز هست،

گر نسیم و بوسه های نرم باران بایدش. »

-«آن قربانیان یار، آن گلهای سرخ؟...».

گفت:

-« آری ...»

ناگهانش گریه آرامش ربود؛

وزپی خاموشی توفانیش

گفت: ۱۱ گر در سوکشان

ابر شب خواهد گریست،

هفت دریای جهان یك قطره باران

ہایدش.»

گفتمش:

-«خالی ست شهر ازعاشقان؛ وینجا نماند

مرد راهی تا هوای کوی یاران بایدش. »

گفت:

-« چون روح بهاران آید از اقصای شهر،

مردها جوشد زخاك،

آنسان که از باران گیاه؛

وانچه مي بايد كنون

ها و سیدفاضل هاست که با آقایی، افتخار نژادی و دلالیت با مذهب درباری، صاحب تاریخ و سرنوشت های اجتماعی و سیاسی خویش بوده اند و اگر هر حاکمیت از طریق بهاند، مذهبی، جنگ نژادی و محرومیت سیاسی را بر جامعه، هزاره تحمیل کرده است. محسنی ها و سیدفاضل ها، بر عکس با مذهب درباری خویش، به عنوان نماینده گان «شیعه ها»، صاحب دربار و عزت و مقام رسمی و اجتماعی بوده اند.

برای اینکه اینهمه حقایق و واقعیتها نابود گردند، محسنی باید پیروانی داشته باشد که هم تاریخ خویش را فراموش کنند، هم محرومیت خویش را و هم جامعه و حقارت و جنگ نژادی و مذهبی بی را که بر آن تحمیل شده است. این پیرو باید نداند که محسنی از کدام تاریخ اجتماعی و از چه شخصیت فردی، اجتماعی، سیاسی و مذهبی برخوردار بوده است. این پیرو صرف باید مذهب مشترك خویش را با محسنی ببیند ولی آنقدر تحمیق شود که سؤ استفاده محسنی را از مذهب مشترك نهیند که چگونه حاضر است با سیاف (وهابیت) قول بدهد و هم آغوش برای خیانت به مهمانی پغمان برود، ولی با رهبر شهید، حتی حاضر به سخن زدن نباشد، چون سیاف در تلقی محسنی، دوست شیعه است؛ ولی رهبر شهید، فرزند صدیق تاریخ جامعه اش بود و محسنی را در میداد که به عنوان رهبر جامعه، ومغول زاده گان»، هر لحظه حاضر بود خونش را برای سرنوشت سیاسی و اجتماعی جامعه اش پدهد. محسنی اگر بیاید قول صادقانه با استاد خلیلی بدهد، در فردای حرکت با ایشان برای سرنوشت جامعه، پرده از روی بی احساسی و بی صداقتی آن در برابر جامعه و انسان هزاره می افتد. به همین خاطر است که محسنی حاضر است با سیاف آشتی کند و «شورای عالی دولت اسلامی» را بسازد، ولى حتى حاضر نشود با رهبر سياسى هزاره تفاهم دروغين داشته باشد؛ چون شخصیت و رهبری محسنی در جامعه، هزاره، صرفاً با معیار آقایی و باداری حفظ شده میتواند، نه صداقت تا سرحد قربانی برای سرنوشت سیاسی و اجتماعی این

سیدفاضل نیز به شخصیت اجتماعیی ضرورت دارد که مطلقاً بامعیار های حفظ آقایی اجتماعی و اشرافیت مذهبیش باشد. بناءً شخصیت رهبر، مثل سرنوشت اجتماعی و تاریخ اجتماعی رهبر، پاید مطابق و همسان پا شخصیت و سرنوشت اجتماعی و تاریخ اجتماعی جامعه اش باشد. رهبر صدیق، هم آگاهی میدهد، هم رهبری میکند و هم با موضعگیری سیاسی خویش عمل میکند. این سه بعد شخصیت رهبر برای اینست که جامعه را همسان با شخصیت آگاه خویش بسازد که رسیدن به سرنوشت خوشبخت را با موضعگیری سیاسی و اجتماعی به سررساند. وقتی قرار باشد که معیار شخصیت رهبر و شخصیت جامعه، آگاهی و رههری و موضعگیری عملی باشد، این جامعه، جامعه یی است که حتماً به هدف خریش میرسد.

هیچگاهی نمیتران اصل هماهنگی شخصیت، تاریخ، سرنوشت سیاسی و اجتماعی، موقف اجتماعی و منافع اجتماعی رهبر و جامعه اش را فراموش کرد. در جریان مبارزات اجتماعی برای عدالت و آزادی، اگر شخصیت و موقعیت و موقف اجتماعی رهبر با جامعه تفاوت داشته باشد، هیچ امکان ندارد که مهارزه به شکست مواجه نشود؛ چون در جریان جنگهای اجتماعی برای عدالت، نامکن است که محسنی و سیدفاضل و اکبری، اتحاد منافع خویش را از لحاظ اجتماعی و تاریخی با مسعود و ربانی از بین ببرند که افراد جامعه، واحد اند. شیعه های درباری اتحاد منافع شان است که سیدشریف ناصرزاده را از حزب اتحاد مجزا میسازند و در شورای رهبری حزب خویش مقام رهبری میدهند؛ ولی برای شکست مبارزه، اجتماعی هزاره، بزرگترین خیانت مذهبی، سیاسی و اجتماعی را در برابر این جامعه مرتکب میشوند و میروند در جوار حاکمیت رہانی – مسعود موضع میگیرند.

اتحاد منافع در شرایط جنگ، هر گونه معیار دیگر را برای ائتلاف های سیاسی و موضعگیری های اجتماعی از میان برمیدارد. تجربه نشان داد که شیعه های درباری چگونه برای اتحاد منافع اجتماعی و تاریخی خویش به جامعه و مردمی خیانت کردند که در طول تاریخ مورد احترام شان تا سرحد دستبوسی قرار داشتند. ملاحظه میگردد که حتی معیار اخلاقی و مذهبی نیز نظر به اتحاد منافع اجتماعی شیعه های درباری بی ارزش بود و آنچه را عملی کردند که منافع اجتماعی و تاریخی اجتماع شان توقع داشت. روی همین اصل است که شناخت شخصیت رهبر سیاسی و درك موقف اجتماعی و محرومیت سیاسی و اجتماعی آن از لحاظ تاریخی، مبرم ترین اصل برای رهبری یك جامعه است. تا شخصیت و ارمانهای رهبر و جامعه یکی نباشند، ناممکن است که نفوذ سیاسی و اجتماعی رهبر، به نفع تعیین سرنوشت مردم مستحکم شود 🝙

رجاله کی تا حد شعار

عصبان در برابر ببعدالتی و شهادی و ازتجاعیت سهاسی و مذهبی حاکم برزمان، هیچگاهی فیتراند در وجود جامعه و فردی بوجود آید که قربانی جنگ روانی عقده، حقارت شده باشند.

اخیراً جناب سید رضوانی بامیانی، در ودفتر مرکز تبیان تشیع درباری»، با سر استفاده از سالروز میلاد اسطوره، تقوا و عدالت، علی (ع) سخنرانی نموده و یکبار دیگر علی(ع) را و ایمان او را به خدا(ج) و اعتقاد او را به جامعه و روابط عادلاند، سیاسی و اجتماعی آن، به نفع اشرافیتی تفسیر و ترجیه نموده است که امروز بی ایمانی و خیانت اجتماعی و جفای انسانی آن به وسیله، باور های نژادی و ضد خیانت اجتماعی و جفای انسانی آن به وسیله، باور های نژادی و ضد آگاه ساخته است. عنوان سخن رانی این آقای متمهد و صادق به تاریخ و سرنوشت اجتماعی شان را این باور تشکیل میدهد که «بلاهای عقده حقارت، مارکسیزم زده گی و شریعتی زده گی همچون خوره به جان اجتماع ما افتاده است، ۱۱

عکس العمل های فکری، اعتقادی و حتی اجتماعی افراد، بعد از مراجه شدن این نهاد ها با فروپاشی، طبیعی ترین پدیده بوده و بدون تردید، نه تنها چهره های تشیع درباری، بلکه هر مجمع خیانت که در طول قرنها از زیربنای جهالت و تحمیق مردم تغذیه نوده است، شامل این قانوغندی میگردد؛ ولی آنچه قابل دقت است و آنچه میتواند فروپاشی نهاد های فکری، اعتقادی و اجتماعی تشیع درباری و تما مراجع خیانت های اجتماعی را به شکست و نابودی تاریخی تبدیل کند: همانا داخل نمودن نور آگاهی در هر محیط جهالت است که وابسته گان نظام های ضد اجتماعی، آن را برای بقای خویش به وجود می

مسلم است که امروز جامعه، ما، بعد از صد سال محرومیت چند
وبعدی، صاحب درد های خاصی شده که حتی تاریخ سیاسی و
اجتماعی آن را از دیگر اقشار ملت، از لحاظ محرومیت های سیاسی،
اجتماعی و ملی و مذهبی آن، متفاوت ساخته است؛ ولی هیچگاهی
نمیتوان ادعا کرد که سیاست های اجتماعی و ملی حاکمیت های
ارتجاعی و مستبد، عامل اساسی تمامی معادلات غیر انسانی و غیر
اجتماعی در کشور نبوده و گریا دردهای اجتماعی جامعه، ما، مجزا
از درد های اجتماعی ملت افغانستان، شکل گرفته باشند. پیوند درد
اجتماعی ملت به پالیسی های ضد اجتماعی و ضد انسانی حاکمیت
های گذشته، همان پیوندی است که شدت دردهای اجتماعی جامعه، ما
را بیشتر از دیگر جوامع بیان میدارد. با درك از همین موضوع
میتوان شعار های دیلا های عقده، حقارت، مارکسیزم زده گی و

شریعتی زده کی، آقای رضوانی را در میان مقرلات عام و خاص بخش بندی نماتیم و مارکسیزم زده کی را در سطح ملت افغانستان (که طیماً جامعه، هزاره نیز جزء آن است) و وعقده حقارت، و «شریعتی زده کی، را صرفاً در سطح جامعه، خویش محدود کنیم.

مدغم کردن مقولات عام و خاص در شعار های آقای رضوانی بامیانی، در پهلوی عدم درك از روانشناسی اجتماعی، بیسوادی سیاسی و فقر بینش اجتماعی و مذهبی موصوف را نیز میرساند. ولی آنچه همیشه در ادغام نمودن مقولات عام و خاص به مثابه اهداف اجتماعی و سیاسی وجود دارد، همان خلط نمودن ارزش های اعتقادی و اجتماعی، برای محمیق جوامع است. اگر این کار آقای درضوانی بامیانی»، ناشی از بیسوادی وی نیز بوده باشد، مگر آگاهانه هدفی را نشانه میزنند، که قدرت تأثیر ضربه، آن را سطح سواد پایین شان، خشه مساند.

برای آقای رضوانی بامیانی و امثالهم، هدف دایمی و استراتیژیك، حفظ اشرافیت مذهبی و آقایی نژادی و اجتماعی در درون جامعه ماست. برای کتمان غودن همین هدف، شاهدیم که بزرگترین تلاش ها جریان دارد و به اشکال گونه گون و با ارتباطات چند پهلویی و چند بهبره یی و از طریق شبکه های سیاسی چند ملیتی، در برابر رهبری سیاسی و مراجع آگاهی بخش جامعه ما دشمنی میکنند و با اظمینان که تا پای مرگ آرام نخواهند نشست؛ چون ریشه کن شدن اشرافیت که تا پای مرگ آرام نخواهند نشست؛ چون ریشه کن شدن اشرافیت اشرافیت خواهد بود. به همین علت است که مشاهده میکنیم که دمار هر قدر کج و پیچ راه برود در خانه، خویش مستقیم داخل میشود» چهره های تشیع درباری نیز هر قدر میان جامعه ما چهره، دوست و خیرخواهانه به خویش دهند، اما در موضعگیری سیاسی و اجتماعی خویش، مدهنی صدارت خویش را به نفع اشرافیت نژادی، مذهبی خویش به خویش دیدگاه حقیر بینی خویش را در برابر جامعه ما،

ازجمله سه بلایی که آقای سیدرضوانی تشخیص داده اند، بلای مارکسیزم زده گی، بلای واقعی بوده ولی دو بلای دیگر وعقده، حقارت» و «شریعتی زده گی» نه تنها غیر واقعی بوده، بلکه دید حقارت بینی این آقا را دربرابر جامعه، ما و مفکوره، ارتجاعی محض ایشان را در برابر ومعلم انقلاب» ملت ایران، به نمایش میگذارد. مدغم کردن مقولات عام و خاص در شعار های اَقای رضوانی بامیانی، در پهلوی عدم درك از روانشناسی اجتماعی، بیسوادی سیاسی و فقر بینش اجتماعی و مذهبی موصوف را نیز میرساند. ولی أنجه هميشه درادغام نمودن مقولات عام و خاص به مثابه اهداف اجتماعي و سياسي وجود دارد، همان خلط نمودن ارزش های اعتقادی و اجتماعی، برای تحمیق جوا مع است.

> و اما چرا خط انقلابی و آگاهی بخش سیاسی و اعتقادی ما را محکوم به مریضی عقده، حقارت میکنند؟ آقای رضوانی واز چند سال جلوتر» این طور فکر میکرده است که «روشنترین مفهوم در باره» این مسئله این است که بعد از اینکه هزاره ها مورد تاخت و تاز لشکر عبدالرحمن خان قرار می گیرند آواره می شوند در کشور های

> از جمله کسانیکه در کشور های همسایه مهاجر می شوند جمعی است که در وکویته پاکستان» پناه می برند که گویا عده ای مظلوم شکست خورده با وضع خفت بار تو بیخ شده و توهین شده از جامعه، خود گریخته آمده به جاهعه ای دیگر پناه برده اند»

> > نخبر آقای محترم!

ای کاش که شما هزاره می بودید و درك و درد و تاریخ مشترك با جامعه، این انسان میداشتید، تا بعدآ درك میكردید كه برداشت شما از تاریخ اجتماعی هزاره ها و از درد آواره کی جامعه آنها چقدر بیدردانه است و چقدر با خونسردی و عدم درك از تاریخ، و چقدر با مغز خالی از جامعه شناسی و روانشناسی اجتماعی، برای توجیه خیانت های خویش و برای وارونه جلوه دادن تاریخ جامعه، کله منار شده و فانه شده، ما حرف میزنید. ما نمیگوئیم که برای حفظ اشرافیت نژادی و مذهبی خویش تلاش نکنید؛ میگوییم بروید مثل سید ابوالحسن فاضل، مثل سیدعلی جاوید و آیت الله محسنی و اکبری عملاً خون جامعه، ما را بریزانید، ولی اینقدر بیشرمانه به سراغ تاریخ جامعه یی نروید که خون آن، هستی هر اشرافیت را شامل ننگین ترین صفحه، سیاه تاریخ اجتماعی ملت افغانستان میسازد.

اگر شما اندکی روانشناسی اجتماعی میفهمیدید، هزاره های کویته را هیچگاهی محکوم به «عقده، حقارت» نمیکردید؛ چون عقده، حقارت اجتماعی صرف برای هزاره های افغانستان صدق میکند. هزاره های کویته از درد خونبار تاریخ اجتماعی خویش اگاه اند؛ ولی هیچگاهی با صفات وهزارد، ناف سگ»، وهزارد، موش خور»، «غالی»، «چراغ کش»، «بوی ماهی خام»، «هزاره، خر»، «قلفك چپات، و دیگر صفات مستهجن و کینه توزانه مواجه نبوده اند و برعکس، آزادی های اجتماعی و سیاسی آنها در چوکات قانون اساسی پاکستان، به آنها حق زیست اجتماعی و سیاسی را داده است و همانطوریکه از آزادی فعالبت های اجتماعی، سیاسی و اقتصادی برخوردار بوده اند، همانطور نماینده کان سیاسی خویش را آزادانه در انتخابات پارلمانی ایالتی انتخاب و معرفی داشته اند. آگاهی تاریخی و زنده بودن حوادث و درد تراژیدی خونبار اجتماعی آنها در حیات سیاسی و اجتماعی هزاره های کویته، ناشی از همین آزادی های سیاسی و اجتماعی بوده است که امروز به ساده کی میتوانند در مقابل هر خاینی در ردیف شماها، نه بگریند و با آگاهی از انسانیت و هریت اجتماعی و سیاسی خویش، غونه ٔ خوب برای کسانی شوند که عقده ء حقارت اجتماعی، اشرافیت شما را برای آنها به مثابه قانون الهی و شریعت لایزال مذهبی تبدیل کرده است.

شما جفاکار اید وقتی آگاهی کنونی جامعه، ما را در برابر نهاد های ظالمانه، اجتماعی خود، ناشی از عقده، حقارت میدانید! شما نمیدانید که بازده عقده، حقارت اجتماعی و فردی، همان جامعه و انسانی بود که شما بیشتر از یك قرن بالای آن شاهی بدون تاج خویش را ادامه دادید و همین اکنون برای احیای دوباره، این شاهی بدون تخت و تاج، با ما دشمنی و خیانت میکنید.

جامعه یی که دارای عقده، حقارت است، به یك جسدی میماند که همیشه حالت انفعالی دارد. به علت عقده، حقارت است که امروز جوانان معصوم هزاره با صداقت تمام مذهبی و خود حقیر بینی های نژادی و اجتماعی و مذهبی، به پیروان سر سپرده، محسنی و سیدابوالحسن فاضل و ... اکبری تبدیل میشوند. عقده، حقارت یگانه عامل است که قدرت تمرد و عصیان را نه تنها از یك فرد، بلکه از جوامع نیز میگیرد؛ عصیان در برابر بیعدالتی و شیادی و ارتجاعیت سیاسی و مذهبی حاکم برزمان، هیچگاهی نمیتواند در وجود جامعه و فردی بوجود آید که قربانی جنگ روانی عقده، حقارت شده باشند. عقده، حقارت انسان را به کالبدی تبدیل میکند که انگیزه، تحرك آن را «مازوشیزم های اجتماعی و مذهبی و سیاسی»، دربر دارد. جامعه و فرد مبتلا شده به عقده، حقارت نه تنها شهامت عصیان و تمرد را ندارند، بلکه با خود حقیر بینی و خود ذلیل بینی اقناع میشوند و هر قدر سیدابوالحسن فاضل و محسنی بزرگتر شوند و به قیمت خون جامعه، شان به آقایی سیاسی و اجتماعی برسند؛ برای این جامعه و فرد بیشتر از هر وقت دیگر اقناع مذهبی، سیاسی و اجتماعی حاصل میشود. جامعه، مبتلا به عقده، حقارت، خود را نفی میکند تا شعور و تعقل و آرمان خویش را در جامعه، دیگر ببیند؛ ولی آن جامعه و انسانی که می آیند و حماسه، مبارزه، سیاسی و اجتماعی یك جامعه، در بند را در غرب كابل به تاریخ مبارزات آگاهی بخش یك ملت میسپارند و با شكم گرسنه و تن برهنه و حتی با مواجه بودن با خصومت «جمهوری اسلامی ایران» جبهه، تثبیت هویت انسانی، اجتماعی و سیاسی و ملی خویش را با خون و فقر خویش زنده نگهمیدارند، این جامعه و انسان، دیگر از «بلای عقده، حقارت» نجات یافته اند و به خود آگاهی های انسانی، اجتماعی، سیاسی، مذهبی و ملی خویش رسیده اند.

انسانی مبتلا به عقده، حقارت، انسانی است که برای نابودی هویت اجتماعی و نژادی خویش، صرفاً و صرفاً در یوشش هویت مذهبی سیدابوالحسن فاضل و محسنی و اکبری قرار میگیرد و هویت مذهبی خویش را نیز قربانی آقایی سیاسی و اجتماعی آنها میکند. هزاره از هزاره بودن خویش متنفر میشود و برای نفی خودش، به شخصیت و هویت اجتماعی دیگران فخر میکند و تسلیم می شود؛ چون نفی هزاره در درون این انسان، باعث راحتی وجدان و خاطر او میشود. یکبار مقابل آئینه ایستاده شوید و خود را به دقت نظاره کنید، عینك های تان را بردارید و به چشمها و گونه های «ترك -مغولی، خویش نگاه کنید، آنگاه درك میکنید که سید رضوانی، از

عقب کدام عقده، حقارت برای نفی خودش به نفع اشرافیت دروغین پناه برده است و با شخصیت تصنعی، فرار از واقعیت اجتماعی خویش مینماید. ما این را میگوییم عقده، حقارت؛ ولی آنچه را که شما عقده، حقارت میگویید، آن بلای «آگاهی» است که به سراغ شما آمده است!... و تا این آگاهی بیخ اشرافیت شما را از جامعه، ما بیرون نكند، مطمئن باشيد كه نابود نخواهد شد؛ اين خصيصه، آگاهي است که دیر می آید و با خون و قربانی می آید، ولی این صداقت را دارد که تا رسیدن به هدف و آرمان، باقی میماند؛ چون آگاهی نامیر است،... این سخن را از جانب ما بپذیرید!

و چرا امروز « معلم انقلاب» ملت ایران در «جمهوری اسلامی»، در یایگاهی فکریی نزول کرده است که به مثابه، بلای «شریعتی زده گی» در پهلوی بلا های «عقده، حقارت» و «مارکسیزم زده گی» ردیف میشود؟ این حالت، بیشتر از آنکه اندیشه و شخصیت ارتجاعی آقای رضوانی را بیان دارد، وضعیت کنونی فکری، اعتقادی را در جمهوری اسلامی ایران نیز هویدا میسازد که «معلم انقلاب» را به شخصی تبدیل کرده است که «رضوانی بامیانی» نیز جرأت حمله یی منبری را بر علیه آن گرفته است!

ممكن است كه مقامات جمهوري اسلامي ايران، اين مفكوره را منوط به اعتقاد یك فرد بیسواد و عقده آلود بدانند كه بعد از خلع منطق های اجتماعی، سیاسی و مذهبی، برای ماست مالی و دفاع از اشرافیت ظالمانه، خویش به جنگ پرداخته است؛ ولی آنچه که مسلم است، درك روانشناسی از «رضوانی» هاست كه این «آقایون» آنقدر برای درك حساسیت های ماخول خویش استعداد دارند كه قبل از وقوع طوفان، شدت طوفان را احساس میکنند! اگر امروز فضائی در جمهوری اسلامی ایران حاکم نشده است که «معلم انقلاب» را به بلای اجتماعی و فکری مثال میدهند، چطور ممکن است که «رضوانی» با پیروی کامل سیاسی و مذهبی از مشی فرهنگی و مذهبی جمهوری اسلامی ایران، با چنین صراحت و بدون هراس به «معلم انقلاب» حمله میکند و شهامت عنوان سازی این جملات را با حروف درشت نیز دارند؟! اگر همچون فضائی فرار از اعتقادات بنیادی «انقلاب اسلامی»، به وجود نیامده و خط خون «انقلاب اسلامی» و «معلم شهید» آن به خط سیاسی رشد «رضوانی» ها تبدیل نشده است، چگونه ممکن است که این اشخاص در درون ملت مسلمان ایران رشد میکنند و تا حد شعار هایی بزرگ میشوند که حمله به یکی از بزرگترین شخصیت های انقلاب اسلامی نمایند؟ در جمهوری اسلامی ایران چگون رژیمی مدافع ارزشهای معنوی انقلاب شده است که هیچکسی نیست که به دهان سیدرضوانی ها بزند و انتقام بزرگترین اهانت به «معلم انقلاب» خویش را از آنها بگیرد. مگر این چگونه اختناق فکری و سیاسی است که امروز خط هایی در «جمهوری اسلامی ایران» حاکم شده اند که شهامت حمله به پایه های فکری « انقلاب · اسلامی» را دارند؟!!

جنگ در برابر جامعه، ما، تقویت و رشد فراکسیون تشیع درباری از جانب جمهوری اسلامی ایران در درون مبارزات سیاسی ما، خیلی ها قبل برای جامعه، ما این امر را هویدا ساخته بود که جمهوری اسلامی ایران به جانب کدام سیاست و انحراف از اصول فکری «انقلاب اسلامی» روان است؛ ولی مشکل عمده، ما این بود که ملت ایران را چگونه از سیاست های خارجی «جمهوری اسلامی» آگاه سازیم... اینك خوشبختانه می بینیم که از پول و سرمایه، ملت ایران، در درون کشور ایران، حمله به «معلم انقلاب» میشود و سیاه ترین چهره های تشیع درباری در جامعه، ما، در حاکمیت جمهوری اسلامی ایران صاحب بلند گو و نشریه و بوق و سرنا میشوند!

بی ایمان ترین چهره های تشیع درباری که جز تفخر نژادی و

اشرافیت اجتماعی، دیگر برهان و منطق برای زیست خویش در درون جامعه، ما ندارند، در جمهوری اسلامی ایران صاحب پشتوانه های سیاسی و اقتصادی و فرهنگی میشوند تا بعداً به صاحبان فکری و معنوی جامعه، ما تبدیل شوند! این وارونه شکل گرفتن ارزشها در جمهوری اسلامی ایران ناشی از حاکم شدن کدام فضای سیاسی و اعتقادی است؟ وقتی پالیسی تبلیغی و سیاسی در جمهوری اسلامی به حالتی رسیده استِ که دیگر «معلم انقلاب اسلامی» همچون مارکسیزم به بلای اجتماعی تعبیر میشود، و وقتی «دفتر مرکز تبیان تشیع درباری» به مرکزی تبدیل میشود که «حسینیه ارشاد» و «معلم شهید» را با تمام فعالیت های آگاهیبخش آنها زیر یا میکند و «رضوانی بامیانی» عالم تر ازمعلم شهید شریعتی برای نجات جامعه سخنرانی میکند، ما میگوئیم و با هزاران درد و تأسف میگوئیم که «انقلاب اسلامی» به خاطره، جنبش انقلابی یك ملت تبدیل شده است، و اگر اینطور نمیشد، هیچگاهی ممکن نبود که «رضوانی»، جوجه، بی پروبال، ادعای پرواز عقاب گونه را نماید و برای تقدیس فرهنگ خیانت و معامله و بی ایمانی، حمله به «فرهنگ خشونت» را دست آویز قرار دهد.

و خوشا به تو و به اقبال تو، جناب سيد رضواني بامياني!

دعای ما این است که هر فرزند، همچون تو خوش اقبال و خوشبخت به دنیا آید!... که شکمش پُر و «پشتش به کوه» باشد و فرهنگ خیانت و معامله و برده گی، خزانه، نا تمام حیات اجتماعی و اعتقادی آن را تشکیل دهدا... تنش فارغ از درد های اجتماعی باشد و مذهب را چون طلسم آقایی در دست داشته و برای ریختن خون جوامع محروم و محکوم، پشتوانه، اقتصادی و سیاسی هر نظام قابیلی را نیز صاحب شود!... و نه همچون ما فرزندان خشونت زمان و مکان باشد که عصاره، تاریخ و حیات اجتماعی شان را خشونت تشكيل دهد؛ و نه اينكه ما خشن باشيم، بل اينكه خشونت بازده فرهنگ خیانت معامله گران برای جامعه، ما بوده است... خود خیانت میکنید و برای آقایی نژادی و مذهبی بر جامعه، من، برده، هر قدرت کور زمان میشوید، تا آقایی را به قیمت خشونت حاکمان زمان در برابر جامعه، من، بدست آرید. خشونت سیاف و مسعود در افشار، بازده فرهنگ خیانت شما بود، ریختن خون هزاران طفل و زن و مرد در غرب کابل، محصول خشونت فاشیزم تازه پا، با اطمینان از یشتواند، فرهنگ خیانت شما چهره های تشیع درباری در درون جامعه، ما بود، خشونت کنونی در جنگ های هزاره جات، محصول فرهنگ خیانت شما برای به برده کی کشانیدن یك جامعه است. فرهنگ خیانت از شما و «فرهنگ خَشونت» دست آورد برده گی سیاسی تان برای دربارها و حاکمیت ها بوده است که همیشه منجر به قتل عام اجتماعي جامعد، ما شده است.

«فرهنگ خیانت» و «فرهنگ خشونت»، اصول اعتقادی و اجتماعی شیعه های درباری و باداران سیاسی آنها، برای به خون نشاندن فقیر ترین جامعه، یك ملت است. اگر میگویید نه، یكبار در خلوت ترین گوشد، به آئینه نگاه کنید و خاموشانه از خود بیرسید

که: «خاین کیست»؟ 🖿

برادر مابانام مستعار هزاره ء أواره ، از أمريكا چنين مينويسند:

دوستان خود میدانید که اگر علم ملت تان را، علم مظلومیت ملت تان را، علم حق و عدالت خواهی ملت تان را پلند کنید، دشمنانی که خنجر بدست در مقابل تان صف پسته اند بر شما خواهند تاخت، نه تنها انها بلکه دشمنان دوست نما که برای قرون متمادی بر پیکر ضعیف این ملت چسپیده و زالو وار خون آنرا می مکند، شما را با برچسپ انواع و اقسام اتهام و الزام خواهند کوبید. توقعی غیر از این نداشته باشید. بدا بروزی که دشمنان چه داخلی و چه خارجی از شما راضی و یا نمنون باشند. شما خوب میدانید که وقتی علم مبارزه را بلند کردید، به گفته، خود تان قابلیان زمان نمیتوانند تحمل کنند، زیرا منافع شان، موقف شان و موجودیت شان بر اریکه، قدرت کاذب مذهبی و سیاسی و نظامی که با فریب و دسیسه و تحمیق بر آن تکیه زده اند به خطر می افتد از این رو نمیتوانند آرام پنشینند. اینست که به هر ترتیبی که شده دست بکار میشوند، با هر وسیله ای که شده حتی با سلاح های زنگ زده، قدیمی که دیگر مؤثر نیست، علیه شما توطئه می چینند، از خدا بیخیران و خوشهاوران ملت شما را علیه تان تحریك میكنند و به هزاران شیادی و شیطنت متوسل میشوند و حتی ها خفت قام دِر خدمتِ اجانب قرار میگیرند ولی نمیگذارند من و شما بر سرنوشت خود حاکم شویم. اینها کسانی که مصداق مصرع معروف هستند که: «من دست تو پوسم و توپای دیگری». اینها کسانی اند که دهه های متمادی ما با خلوص کامل عزت و احترام شان کردیم، بالا نشاندیم و هر چه از دارو ندار ناچیزی که داشتیم با انها قسمت کردیم که گویا دین و مذهب ما می گفت، ولی آنها همیشه ما را در بازار بیع و شرا فزوختند، چه به عبدالرحمن، اسلاف وی، چه به اخلاف وی و چه به فاشیست، کمونیست و حالا چه به نیمه مسلمانان حاکم بر کابل.

راه خدمت برای یك ملت مظلوم راه دشواریست، فلسطینی آواره را می بینید كه حتی عربها نمیخواهند آقای خود باشند، همه او را بحیث آواره، بی قدرت، بی سرنوشت، بی كشور و بی هویت می خواهند...

به عین ترتیب و شاید بدتر از آن هزاره ها را هیچکسی بجز بحیث خادم و چاکر و فرمانبردار قبول ندارند، ما باید برای آنها جوالی و تباف و کراچی وان ... باشیم تا بدخواه خود، ما را بکار گیرند و سرما بار ببرند. اما وقتی خواستیم در پهلوی سایر ملیت ها بحیث یك انسان عرض وجود کنیم ما را نمی خواهند و جالب است که مسلمان و کمونیست و ناسیونالیست شان یکسان علیه ما موضع میگیرند.

... دیگر اینکه هر که در طوار تاریخ بر ما خیانت کرده ما گذشت کرده ایم. به چشم خود می بینیم که روی منافع ما معامله می کنند، از ما به غلط غاینده گی می کنند، جوانان ما را به کشتن میدهند، افشار و کارته سخی و کارته سه و دشت برچی را به قتلگاه مردان و زنان و اطفال هزاره تبدیل می کنند، ولی بازهم آزاد، فارخ البال در بین ما می گردند مثل اینکه هیچ چیزی واقع نشده باشد. اتفاقاً اینجا و آنجا علیه رهبران ما و مردم ما تبلیع هم می کنند.

****

برادر ما سخی عیاری، از دهلی در قسمتی از نامه، شان میتریسند:

مبارزات آگاهانه، تان در حساس ترین شرایط زمان برای آگاهی و روشن شدن دهنیت مردم ماست، حقیقتاً قابل ستایش است، نگارش ایکه حقایق تاریخ را بیان یکند یا ارزش تر از هر نوشته خواهد بود. وجه ترسیم شما از تشیع درباری خیلی بجاست، تشیع ایکه دیر زمانیست ملت را در سوگ هوس های ایشان نشانده است؛ ولی در عوض آنچه، احساس نفرت و تهوع مردم بود، نصیب شان کردند. در باریان این مشت خود فروخته شده ایکه ذلت را برزنده گی در جوف مردمی ترجیع دادند،

آخرین تلاش های شان را برای ایجاد افتراق و تشنج میان جرامع تشیع و جامعه، هزاره مصرف می کنند، که این تلاش ها همانا از آب خت آلود ماهی گرفتن است.

****

برادر ما وعلی شهیر» از تهران چنین مینگارند:

همانطوریکه زمان به سرعت به پیش میرود و هر آن و هر لحظه منتظر تحولاتی جدیدی میباشیم، و گویا دیگر سیاهی شب رفته رفته رنگش را عوض مینماید و آن چیز مسلم هست که با عوض شدن این چهره، منفور سیاه، شب پرستان هم به که نهایت قابل تعمق و تفحص است که آیا با عوض شدن این چهره، سیاه شب که از یك طرف مایه خوشی و برپایی جشن مردم ما میباشد، ولی از طرفی دیگر سخت در حالتی ابهام و نگرانی بسر میبریم که آیا جایگاه مردم بعد از بر طرف شدن این چهره، سیاه و سیاه پرستان در کجا خواهد بود؟ آیا بازهم مردم ما منتظر یکسره تحولاتی دیگری که (بریده بادا دستانی که بر علیه مردم ما دراز شود) بر علیه خواست و آرمان مردم ما باشد، دراز شود) بر علیه خواست و آرمان مردم ما باشد،

یرادر عزیز ما آقای یوسقی می نویسند :

قراریکه شما عزیزان می دانید هفته نامه و وحدت زبان گویای مردم شجاع و مبارز ما و وقار حزب پر قدرت وحدت اسلامی افغانستان بود که با تعطیل آن کارمندان جمهوری اسلامی ایران بزرگترین ضریه، فرهنگی و بزرگترین جفا در حق مردم داغ دیده، ما رواداشت.

****

برادر آگاه ما آقای حسین .ن. از قم چنین ابراز داشته اند:

با اعتقاد بر این که «عدالت اجتماعی» اصلی ترین مبنای تفکر و تعقل اجتماعی جهت زودودن فاشیزم می تواند باشد و رهبر شهید ما مزاری اساس ترین رسالت ملی و اسلامی خود را تحقق وعدالت اجتماعی» تشخیص داده بود و در این راه خون مطهرش بزمین ریخته شد. حال پیام صریح رهبر به مثابه و یک وقتار صالح وسنت صالحه و در سالت ماست که در ظل رسالت دست ما است و این رسالت ماست که در ظل رسالت و سنت صالحه وصول به

«عدالت اجتماعی» را به منزله، یك سیستم مورد دقت و ارزیابی جدی قرار دهیم.

برادر ما آقای محمدعلی فیاض از شهر باگر دجمهوری آذربایجان، احساس مشترك خویش را با دیگران چنین بیان ميدارند:

اری برادرا

ما نیز از نسل شما هستیم و از عصر شما! ارث رسیده بما نیز خون است که در رک تو و من می جوشد، ولی ریسمان قلم ماست که عهد غوده ایم یقول معلم شهید: ریا صلیب مرک گردد و یا استوانه، حیات».

برادر گرامی ما آقای ریبانی از باره چنار مینگارند: عزیزان اگر از پر چسپ ارتداد، منافق، راسیزم، سادیزم، نشنلیزم... و صعب العبور بودن و رسیدن به وصال به هدف عالی، بر انداز نمودن پارازیتهای مانوس و

برادر ارجمند، آقای پیك،

وامروز ما » صفحه، درد و تاریخ محرومان ملت افغانستان است. دلهره، تان برای چاپ نشدن

درست ارجمند ما آقای انجنیرغلام سخی ارزگانی مینویسندا اگر ستمدیده گان ما، از خواب مرگ به اصطلاح ابدی، بیدار و علما اگاه نشوند، دشمنان تاریخی و عصر موجوده، پازتاب نفوذ هر چه پیشتر را در امر غارت، استثمار، کشتار دسته جمعی، حلف هویت انسانی از خون هزاره ها، در جامعه، هزاره ایجاد میکنند و این بار شاید غیر از تحمیق مذهبی هزاره ها، با کشف وسایل دیگر، زمینه های نابودی هزاره و ملت افغانستان را بدست خواهند داد.

نامانوس دشمنان نه هراسند از شمع های خاموش مانده، جامعه، ما كاروان بس عظيمي با شما مشعل داران فرهنگ، عنعنات، کلچر و تاریخ ملت ملحق خواهد شد که در قبالش رستاخیز چه بسا عظیم تر نهفته خواهد بود که آخرین قلاده های نابرابری اجتماعی، تاریخ زدائی، محرومیت اقتصادی، فقر نعمات مادی و فرهنگی، تحقیر، تخدیر، تحمیق را از وجود خویش بر خواهند

... اگر قلم بدستی وارسته از مدیحت رسالت مداران فعلى (در صحنه) مقاله يا انتقادي داشته باشند دربنگاه نشراتی «امروز ما» جاه خواهد یافت؟

انتقاد و یا مقالد، تان، بعد از مطالعه «باور های امروزما» در شماره، اول این نشریه، زایل خواهد گردید. برای اطمینان خاطر شما، یکبار دیگر تکرار میکنیم که صداقت فرهنگی ما را امتحان کنید! (امسروزمسا)

برادر ما م.ا.ن چنین می اندیشندا امروز برای همه، مردم افغانستان و همه، جهانیان به اثبات رسیده است که حکمروائی فاشیستی و انحصاری در افغانستان یبروز شدنی نیست خواه این فاشیست و انحصار گر مسعود باشد و یا هر چهره، دیگری که در تلاش باشد.

بتيد از صفحد (۲۳)

چندان آسان نیست. مثلاً امروز دولت های بزرگ و متمدن، یکی از پس دیگری در توحش ها فرو می روند. وانگهی هر کسی می داند که جنگ داخلی، که با وحشتاناکترین سلاح ها درگیر است، ممکن است در صورت کسترش، امروز یا فردا، به جنگی خارجی تبدیل شود، جنگی که شاید از قاره، ماجز تلی آوار چیزی به جا نگذارد. بی گمان این حقیقتی است، اما با لطبع حقایق دیگری هم حست. مثلاً این امر البته نادرست نیست که بگرئیم صندلی برای نشستان است و باران از بالا به یائین می بارد. بسیاری از نویسنده گان حقایقی از این دست می نویسند. اینان به نقاشانی شبیه اند که بر کشتی در شرف غرق، نقش وطبیعت بیجان» می کشند. نخستین مشکلی که از آن سخن گفتیم برای ایشان مطرح نیست، یاوجود این وجدانی آرام دارند. اینان کاغذی سیاه می کنند، بی آن که از قبرقندان گزندی بیبنند ونیز بی آنکه فریاد غرق شدگان گزندی به خاطر شان برساند. پوچی کارشان در آنان بدبینی «عمیقی» به وجود می آورد، که به شهوه، شایسته ای به یول نزدیکش می کند، و دیگران، هنگامیکه این استادان و شهود، فروش احساساتشان را می بینند، بهترین دلائل را برای چنین آزمونی می

دراین مورد، به آسانی می توان دریافت که حقیقت مورد گفت و گری اینان از قماش حقیقت صندلی و جهت ریزش باران است. اما معمولاً این حقیقت ها دیگر گونه منعکس می شوند و مانند حقایق در مورد امور مهم جلوه مي نمايند. خصوصيت آفرينش هنري اين است كه موضوع مورد بحث خود را اهمیت می بخشد.

پس باید دقیق تر نگریست تا دانست که این نویسندگان چیزی جز این غی گریند که وصندلی، صندلی است». و ودر برابر این واقعیت که باران از بالا به پائین می بارد از کسی کاری ساخته نیست. »

اینان حقیقتی که به گفتنش بیرزد نمی یابند. دیگران به راستی خود را وقف کارهائی آنی تر می کنند. اینان از قدرتمندان می ترسند ولى از فقر غي ترسند، و يا وجود اين به يافان حقيقت توفيق غي یابند. نقص کار اینان نرفان از پی معلومات است. اینان از خرافات کهند و پیشداوریهای مورد احترام انباشته اند و غالباً به گلشته با نظری تحسین امیز می نگرند. در نظر ایشان دنیا بسیار پیچیده است. اینان پدیهیات و مسلمات را نمی دانند و ارتباط ها را نمی بینند. پاید گفت که گذشته از شرافت، سواد و معلوماتی لازم است که میتوان محصیل کرد ، و شیره و کنونی می باید که می توان اموخت. قام کسائی که در این دوران، دوران پیچیدگیها و دگر گرنیهای عظیم، چیز می نویسند به شناخان اقتصاد و تاریخ نیاز دارند. با دَاشَتَنْ حَدِ اقْتُلِ اراده، لازم مِكن است اين معلومات از راه كتاب بنست آید، یا از راه کار آموزی عملی محصیل گردد. بسیاری از حقایق مکن است از راههای ساده تری آشکار شود. مکن است کسی از جزئی از حقیقت به جزء دیگر آن برسد یا از معلومی به مجهولی پی ببرد. هنگامی که کسی در جستجری چیزی است البته داشتن روش و شیوه ای لازم است، اما محکن است کسی بی داشتن روش و شیره کار نیز به مطلوب خرد برسد، و حتی محکن است بی جستجو و کوشش نیز کسی به هدف ناثل شود. اما از این راههای اتفائی بهیچوجه غی تران یه ارائه حقیقعی رسید که مردمان به چن آن بدانند چگرنه باید رفتار

کسانی که جز به ثبت رویداد های کرچك غی پردازند شایستگی ان را ندارند که امور جهان را یه صورتی ملموس در آورند. و حقیقت، درست به همین کار می آید و دیگر هیچ. اینان در ان اوج نیستند که بدانند حقیقت به چه کار می آید.

اگر کسی حاضر برای گفتن حقیقت باشد و شایستگی باز شناختن، آن را نهز داشه باشد، باز با سه مشکل دیگر روبروست. (ادامه دارد)

دشونی با سیستم هاست نه با چیان

رقابت سیاسی، رقابت کادر زدایی، رقابت منطقه گرایی و بالأغره تبعیص نژادی و زبانی و فرهنگی برای امتیاز بیوروکرانیك، نمامی ارزشهای مادی و معنوی یك ملت را نابود میکنند،

> همگام با رشد جنگهای اجتماعی، مفکوره یی نیز رشد غوده است که گویا مقاومتهای اجتماعی و مبارزات اجتماعی در برابر حاکمیت انحصاری به مثابه خصومت در برابر جوامعی است که قشر حاکم منوط بدان است. نطفه، این مفکوره با تأسیس اولین حکومت مرکزی در افغانستان به وجود آمده و با جنگهای اجتماعی کنونی برای انحصار قدرت، به آخرین نقطه، اوج خود رسیده است. بنابر این، رشد این مفكوره را میتوان یكی از جمله پالیسی های حاكمیت انحصاری برای ایجاد ناباوریهای اجتماعی و نابودی روابط اجتماعی و سیاسی اقشار ملت افغانستان دانست.

> انحصار حاكميت سياسي توسط يك قشر حاكم هميشه به شكل تفوق و امتیاز در چوکات بیوروکراسی (دیوان و دفتر سالاری) تبارز میکند. این شکل تهارز انحصار قدرت سیاسی به شکل امتیاز در سیستم اداری و اجرائیوی دولت، یگانه وسیله، دادن امتیاز به کادرهای این و یا آن قشر ملت میباشد که باعث ایجاد رقابتهای اجتماعی از طریق کادر های سرخورده اقشار دیگر ملت میگردد. روشن است وقتی انحصار قدرت سیاسی به شکل امتیاز کادر های علمی و سیاسی یك قشر ملت تبارز میكند، نه تنها ایجاد كر عقده اجتماعی برای دیگران بوده، بلکه بهترین زمینه، بهره برداری را برای حاکمیت غیر مردمی به نفع ایجاد رقابتهای منفی اجتماعی نیز مساعد میسازد. رشد و تکامل بعدی این رقابتها، همیشه باعث جنگ های خونین اجتماعی شده است.

> برای حفظ امتیاز کادرهای یك قشر ملت، روشن است که باید تربیه کادرهای همان قشر را نیز با مفکوره، امتیازی عملی کنیم. تعداد بیشتر کادرهای یك قشر ملت، بیانگر صف نیرومند علمی همان جامعه است. جامعه، فاقد کادر های علمی، در هر عرصه، اجتماعی و سیاسی ضعف آن برملا میگردد. نبودن یك لیسه در هزاره جات و مسدود بودن دروازه، مراكز تحصيلات عالى براى جوانان جامعه، هزاره، یکی از وسایلی بود که این جامعه را در مبارزه برای شکست امتباز کادر ها در سیستم دیوان سالاری(بیوروکراتیزم) اصلاً مطرح غیکرد. جامعه زمانی به موقف دست سوم بودن خویش از لحاظ سیاسی و اجتماعی در یك نظام یا سیستم سیاسی یی میبرد كه صاحب کادرهای علمی باشد؛ ولی این کادرها از دستگاه اداری دولت برون افتیده باشند. بنابرین، جامعه یی که آگاهانه از تربید، جوانان آن جلوگیری به عمل می آید، خصومت سیاسی و اجتماعی حاکمیت را در برابر خویش به خوبی درك میكند.

در عقب رقابتهای خصبانه، کادرها در چوکات دستگاه اداری (بیوروکراتیك) دولت، دست حاکمیتی دیده میشود که دشمن وحدت اجتماعی و سیاسی اقشار ملت است. یعنی این حاکمیت (یاهرحاکمیت انحصاری) متعلق به هیچ قشر خاص نبوده و صرفاً برای ایجاد رقابتهای خصمانه و ایجاد نفاق اجتماعی است که ظاهرا، **ها دادان امتیاز در دستگاه اداری دولت برای کادر های این یا آن قشر** ملت، بقای حاکمیت خویش را تضمین مینمایند.

مصروف نگهداشتن کادرهای فنی و علمی در جنگ امتیاز ہیوروکراتیك، برای هدف دیگری نیز است که هیچکسی متوجه فقر اجتماعی و عقب نگهداشتن سطح زنده کی و سطح پایین شعور اجتماعی و سیاسی یك ملت نشود. به همین علت است كه با تأسف متوجه میشویم که هر جنبشی چه کمونیستی و چه اسلامی، بعد از پیروزی با پیوروکراتیزم لجن مال شده و هدف اساسی که همان تأمین عدالت سیاسی در قالب یك سیستم عادلانه، سیاسی است، به فراموشی سیرده میشود. جنگ رئیس جمهوری و وزیر دفاعی...ا آنقدر حایز اهمیت شده که حتی به هدف تبدیل میشود که گویا هر انقلاب برای ریاست جمهوری است و انتساب این پست بدین یا آن قشر، رستاخیز اقشار محروم ملت است!! و مشاهده غودیم که تأسیس سیستم عالانه، سیاسی هر بار قربانی همین جنگ بیوروکراتیك میشود که در اولین فرصت، جنگ آن به شکل موجودیت رقابتهای كورميان اقشار ملت تبارز ميكند.

حضور بیوروکراتیك این یا آن ملیت در حاکمیت با حضور سیاسی ملیتها در حاکمیت تفاوت دارد. اشتباه کردن این دو موضوع یگانه عاملی بوده است که هیچکسی متوجه رقابتهای خصمانه، اجتماعی یی نشود که ناشی از جنگ بیوروکراتیك است. آقای ربانی، سمبول مسخره ترین پیروزی در جنگ بیوروکراتیك است. بعد از پیروزی انقلاب اسلامی، در نشرات رادیو و تلویزیون، به غیر از اذان خفتن از طریق تلویزیون و رادیو، هیچ تغییری دیگر محسوس نبود. تا همین اکنون تمامی ادارات و مؤسساتی که نظر به پالیسی اقتصادی و سیاسی «جمهوری دیمرکراتیك» ایجاد شده بودند، وجود دارند و پرسونل آن معاش خویش را از «دولت اسلامی» آقای ربانی اخذ میدارد. شعور کوچك سیاسی آقایان ربانی و مسعود صرفاً با پست ریاست جمهوری اقناع شد. بعدا ملاحظه مینماییم که تمام خونریزیهای بعدی برای حفظ مقام ریاست جمهوری بوده؛ ولی سیستم حاکمیت انحصاری که چون الگوی سنت سیاسی در کشور تلقی

انحصار حاکمیت سیاسی توسط یك قشر حاكم همیشه به شكل تفوق و امتیاز در چوكات بیوروکراسی (دیوان و دفتر سالاری) تبارز میکند. این شکل تبارز انحصار قدرت سیاسی به شکل ا متیاز در سیستم اداری و اجرائیوی دولت، یگانه و سیله ع دادن ا متیاز به کادرهای این و یاآن قشر ملت ميباشد كه باعث ايجاد رقابتهاى اجتماعي از طريق كادرهاى سرخورده اقشار ديگر ملت ميگردد.

> گردیده است، پا برجاست و هر گروه و جنبش دیگر را نیز په قدرت سفاك و تشدید كننده، نفاق اجتماعی تهدیل خواهد كرد.

آقایان ربانی و مسعود با سطح شعور خیلی ها پایین سیاسی و اجتماعی، جنگ امتیاز بیوروکراتیك را تا سطح جنگهای پاکسازی ملیتی در شهر کابل گسترش دادند. در فردای سقوط غرب کابل مشاهده مینماییم که جوانان هزاره را از انستیتوت طب دولتی کابل اخراج مینمایند؛ چون در باور اینها هنوز هم باید پیروزی حاکمیت با رقابت بیوروکراتیك از دیدگاه ریشه کن کردن کادر های علمی و فنی جوامع مجروم، عملی گردد!

این دو فرزند صدیق جامعه، خود، باصداقت تمام کابل را از نیروهای دیگر ملیتها، با خون جوامع شان، پاکسازی کردند و مقرریهای اداری، با مضحك ترین شكل آن به عمل آمد. یكی از جمله عمده ترین تاکتیکهای آقای ربانی را برای اغفال رقیبانش، بخشش و وعده های پستهای اداری (بیوروکراتیك) حکومت تشکیل میدهد. تکیه بر سیستم اداری و بعدا تصاحب حق توزیع پستهای اداری با نظرداشت حفظ امتیاز در جنگ بیوروکراتیزم، افتحار پیروزی آقایان ربانی ومسعود در جنگ خونین دوران حاکمیت شان است. این آقایان غافل بودند که لازمه، جنگ بیوروکراتیك، خواب بودن توده ها و فاقد بودن مغز آنان از آگاهی اجتماعی و سیاسی است. ملت آگاه فعلی افغانستان، به اثبات خواهد رسانید که هر قدرت، ولو صاحب نیرومندترین قدرت نظامی و اقتصادی نیز باشد، بازهم در برابر عدم اعتماد ملت آگاه از درون میپوسد و به شکست مواجه میشود.

ملت آگاه است و هیچ حاکمیتی انحصاری غیتواند برای بقای حاکمیت خویش همیشه با احضارات نظامی درجه یك در برابر ملت، خودش را عیار سازد؛ چون ملت آگاه در فردای پس شدن فشار ملیتاریزم، دست به قیام زده و بازهم جنگ برای تأسیس نظام و یا سيستم عادلانه ادامه خواهد داشت. آيا رياني - مسعود واقعاً باور دارند که بر مردم کابل حاکم اند؟

همانطوریکه لازمه، جنگ پیوروکراتیزم تجمیق و نااگاهی توده هاست، همانطور لازمه، حاكميت انحصاري، جنگ بيوروكراتيزم براي عقب مانی آجتماعی و ایجاد نفاق اجتماعی میباشد. هر حاکمیت انحصاریی که از وحدت ملی و یا تمامیت ارضی حرف میزند، بازهم تحميق سياسي توده ها را تقويت مينمايد؛ زيرا لازمد، وحدت ملي، سیستم عادلانه، سیاسی و حاکمیت مردمی است. وحدت اجتماعی و وحدت سیاسی اقشار ملت، صرفاً با موجودیت سیسم عادلانه، سیاسی تضمين شده ميتواند.

انقلاب برای جنگ بیوروکراتیزم، مستقیماً عامل جنگ های اجتماعی میشود. در جوامع عقب مانده از لحاظ ذهنی و فکری، بیوروکراتیزم به محور جنگ رهایی بخش تبدیل میشود. به همین علت است که امروز مشاهده میکنیم که حاکمیت ربانی - مسعود، باوجود خونریزترین ماهیت خود برای ملت، بازهم میتواند خود را به نام حافظ منافع مردم خویش مطرح نماید و هستند کسانی که قویا برای

استحکام پایه های حاکمیت آنها تلاش دارند و فکر میکنند که موضعگیری سیاسی در برابر این مرکزیت آشتی نایذیر با عدالت سیاسی، موضعگیری اجتماعی در برابر ملیت برادر تاجك است. برعکس در جبهه، مخالف نیز وقتی ماهیت مخالفت با حاکمیت ربانی کاویده شود، بازهم بوی جنگ بیوروکراتیزم می آید که به عقده، اجتماعی و سیاسی تبدیل شده است. مثلاً گروه «طالبان» حاضر است که برای سقوط حاکمیت ربانی پیمان نظامی با مخالفین این حاکمیت به عمل آورد؛ ولى ايجاد طرح نظام يا سيستم عادلانه، سياسي را برای فردای سقوط کابل محول مینمایند. چرا؟ چون هنوز هم برای این گروه جنگ بیوروکراتیزم ارزش خویش را دارد و صرف به دست آوردن قدرت، این جنبش را اقناع میکند.

تجریه نشان داده است که سقوط رژیم سردار داود و سقوط رژیم نجیب الله هر کدام به تناسب خویش بدبختی بیشتر را برای ملت به ارمغان آوردند، ولى اكنون دوران حاكميت هاى قبلى به روياً سياسى و اجتماعي ملت تبديل شده است. علت اين عقب كرد سياسي ملت، شکست رژیم های قبلی، بدون آساس گذاری سیستم عادلانه، سیاسی بوده و با صراحت میتوان گفت که سقوط حاکمیت ربانی، بعد از اینهمه دامن زدن جنگ اجتماعی میان ملیتها، اگر بدون طرح نظام یا سیستم عادلانه، سیاسی به عمل آید، فاجعه یی به مراتب خونین تر را به وجود خواهد آورد.

امروز ملاحظه مینماییم که در معادلات سیاسی و حتی تبلیغات شفاهی، حاکمیت رہانی - مسعود به مثابه جامعه، برادر تاجك مطرح میشود.علت تلقی شدن یك حاكمیت انحصاری به یك جامعه، همان باورهای جنگ بیوروکراتیزم بوده که صاحب پشتوانه، اجتماعی شده است. اصطلاح حاکمیت سیاسی به نام «تاجکها» یا « پشتونها» یا «هزاره ها» و «ازبك ها»، ناشي از همان اعتقادات جنگ بيوروكراتيزم است که هدف هر جنبش سیاسی و اجتماعی می باشد. آقای محسنی، به عنوان یك شیخ (ببخشید آیت الله)، كه سخت مدعى سیاست و رهبری است، بن بست جنگ بیوروکراتیزم را با طرح «قرعه انداختن يستها » پيشنهاد ميكند. اين امر نشان ميدهد كه يك آيت الله گوشه نشین، اما پُرچانه، درد ملت را با نسخه، وقرعه ی و با داشتن حسن نیت و قناعت به اقبال، نه با طرح نظام و یا سیستم عادلانه، سیاسی، تداری میکند. و یا مثلاً با شهامت میگوید که «ما آماده، همکاری با هر حکومت هستیم»! این دیگر ثابت میسازد که آیت الله محسنی بهتر بود که پادو حمام میشد تا لنگ هر کس را آبکش میکرد، تا اینکه به عنوان رهبر سیاسی - مذهبی این جفنگ بی مسوولیتی در برابر سرنوشت سیاسی ملت را بیان میکرد و خود را مسخره، دین و دنیا و سیاست و مذهب میساخت! ،

مطرح شدن اصطلاح حاکمیت سیاسی به نام یك قوم، ماهیت اساسی نظامهایی را به نمایش میگذارد که صرفاً با جنگ بیوروکراتیزم، صاحب پشتوانه اجتماعی میشوند. ورنه، به وضاحت مشاهده کرده میتوانیم که هر حاکمیت انحصاری، ماهیتاً ضد اجتماع

والعصر

روزما

اركان نشراتي حزب وحدت اسلامي افغانستان

شمارهء سيزدهم

۲۱ جنوری ۱۹۹۹م

یکشنیه ۱ دلر ۱۳۷۶

۲ رمضان ۱۵۱۹ ه.ق

بنام خداوند آگاهی، آزادی و برابری

زمان و تكامل:

زیر بنای آگاهی و عدالت

آیا کشتار مردم بیگناه بیانگر سیاست ها و اهداف اجتماعیی نیست که مطلقاً با باورهای تبعیضی و نژادی، برای ریشه کن کردن جوامع

به عمل مي أيند؟

تعبیر ها و تفسیر های مختلفی از جنگ های خونین و مصیبت بار اجتماعی در پایتخت به عمل می آید. این تفسیر ها و تعبیرات یا بگونه محکومیت مطلق جنگ بوده و یا از عقب باور های ایدیالوژیك به شكل نفرین وضعیت موجود صورت گرفته

یك بخش دیگر، در بهترین عکس العمل خویش در برابر وضع موجود، از موضع اخلاقی محض با قضایای خونین اجتماعی برخورد کرده اند.

طرف های درگیر جنگ، دلایل مختلف را برای بروز جنگ اجتماعی در کابل ارایه ميدارند. يك تعداد عامل اساسى فاجعه را معاهده «جبل السراج» اعلان مينمايند، تعداد دیگری انحراف و بی اعتقادی به مسایل دینی و مذهبی و مداخله خارجی ها را عامل فاجعه میدانند و تعداد دیگری رخنه کردن «کمونیست» ها و «ملحدین» را در صفوف «مجاهدین»، اساسی ترین عامل بحران اعتقادی و اجتماعی تفسیر میکنند.

گروه دیگری نیز وجود دارد که نظر شان به شکل ترکیب تمام نظریات عرض وجود مینماید و عوامل فاجعه را در جوار انحرافات اعتقادی و ایدیالوژیك، باورهای ارتجاعی و حذف دیموکراسی وعدم باور و اعتقاد به آزادی اجتماعی و حقوقی در بنیاد های فکری طرف های جنگ بیان میدارند.

بحران اساسی، جنگ اجتماعی است که برخلاف توقع خوش باوران و هوا داران اخلاقی مسایل سیاسی و اجتماعی، قوس صعودی خویش را می پیماید. چرا چنین است و چرا بادرك كامل از فاجعه ناك بودن جنگ و تراژيدي خونبار اجتماعي آن، بازهم جنگ فروکش نمیکندو با گِذشت هر روز نه تنها جنگ شدیدتر میشود، بلکه مداخلات خارجی ابعاد تازه نیز بدان داده و بازهم کشور به صحنه رقابت قطب بندی های ص ۳٥

فقدان منطق اسلامي و انساني راه روشن است و هدف مقدس

عصر روشنگری

و زوال اشرافیت روشنفکری

رهبر جامعه را مطابق به شفصيت

خودش میسازد رجاله گی تا حد شعار

از « مضاطب های آشناً »

دنهنی با سستم هات نه با جوادع

ما در جامعه دستیار خاین داریم

روزهمار حوادت در فرپ کابل

مقصر فاجعه، بعدی کی خواهد بود ؟

دشمنی ملیت ها فاجعه، بزرگی در افغانستان است. اینجا باید برادری ملیت ها مطرح گردد.

مورد حمایت خویش نیز است. مطرح بودن کادرهای این یا آن اجتماع در دستگاه بیوروکراسی دولت، به مفهوم مطرح بودن جوامع آنها در حاکمیت سیاسی نیست. اشتهاه گرفتن دستگاه بیوروکراسی با حاکمیت یا اقتدار سیاسی، یگانه عاملی بوده که تا کنون هیچکسی و هیچ گروه سیاسیی نتوانسته است بهترین طرح سیستم عادلانه، سیاسی را برای ملت خویش مطرح نماید. اگر همه، این جنگهای خونین اجتماعی برای به دست آوردن امتیاز بیوروکراتیزم نمیبود، بلکه برای جنگ اجتماعی به نفع تاسیس یا بنیانگذاری سیستم عادلانه اسیاسی میبود و رقابتهای سیاسی کادر های علمی در چوکات ارایه طرحهای سیاسی برای سیستم عادلانه، سیاسی مطرح میشد، امروز نجات ملت

تجربه نشان داده است که سقوط رژیم سردار داود

و سقوط رژیم نجیب الله هر کدام به تناسب

خویش بدبختی بیشتر را برای ملت به ارمغان

آوردند، ولی اکنون دوران حاکمیت های قبلی به

رویاً سیاسی و اجتماعی ملت تبدیل شده است.

علت این عقب گرد سیاسی ملت؛ شکست رژیم

های قبلی، بدون اساس گذاری سیستم عادلانه،

افغانستان، مسلم ترین اصل برای رستاخیز ملی و اجتماعی ملت آن، محسوب میشد؛ و هیچکسی در محدوده، یك گروه مطلقاً نظامی و با شخصیت قوماندانی نمیتوانست که با حیات یك ملت بازی كرده و به شرف و حبثيت ملي أن تجاوز غايد.

نبودن طرح برای سیستم عادلانه، سیاسی، میدان را برای جنگ بیوروکراتیزم صاف مینماید و به همین علت است که

هر گروه نظامیگر و جنگجو، به آرمان سیاسی این یا آن جامعه تبدیل میشود، بدون آنکه یك لحظه فكر شود كه این گروه نظامی حاكم اگر خرن جرامع دیگر را ریختانده است، چه امتیاز اجتماعی و سیاسی برای جامعه، خویش داده است؟ اگر بدون تعصب اجتماعی ملاحظه گردد، همه متوجه خواهندشد که حاکمیت انحصاری دشمن ملتهاست و صرفاً با امتیاز ظاهری و شکلی بیوروکراتیك، پشتوانه، جنگ اجتماعی را به نفع بقای عمر خویش به عمل می آورند. حاکمیت انحصاری وقتی صاحب زیربنای اجتماعی قشری شد، مدافع اجتماعی پیدا میکند که این اجتماع مدافع در اصل، چوب سوخت مطلق برای امتیاز گروهی است که در سیاست آن، جز امتیاز خود و اطرافیان خاص آن، ایمان به هیچ اصل انسانی و ملی به مشاهده نمیرسد.

ا سیاسی بوده است.

با ایجاد سیستم عادلانه، سیاسی است که دلهره های اجتماعی ناشی از جنگ بیوروکراتیزم زایل میشوند. دیگر جنگ و موضعگیری در برابر حاکمیت انحصاری به مفهوم جنگ در برابر این یا آن ملیت برادر تلقی نمیگردد؛ چون در نظام یا سیستم عادلانه، سیاسی کسی ضرورت ندارد که برای تصاحب مقام رئیس جمهوری و صدر اعظمی برای این یا آن جامعه، جنگ و رقابت اجتماعی را به راه اندازد؛ چون این نظام به نفع یك ملت كار میكند نه به نفع یك حلقه حاكم بر سرنوشت ملت که نه به عدالت ایمان دارد و نه ارزش حق تعیین سرنوشت ملت را توسط خود مُلت درك ميكند. حاكميت عادلانه، سياسي، اصلاً ضرورت آن را احساس نمیکند که برای حکمروایی خود، متوسل به امتیاز دادنهای کاذب برای این یا آن قشر ملت گردد. در سیستم عادلانه، سیاسی و حکومتی، یك كادر (مهم نیست از كدام قشر ملت)، از آن ملت است که یك نیروی مغزی برای تقویت نهادهای اجتماعی و علمی ملت محسوب میشود.

کادر های علمی و فنی در نظام عادلانه، سیاسی برای بهره برداری برای جنگ اجتماعی تلقی نگردیده، بلکه استعداد های یك ملت برای تطبیق مهم ترین پلاتهای عمرانی و اجتماعی حاکمیت می باشند. یك

کادر فنی برادر یشتون ناگزیر است که برای اعمار بزرگترین پروژه برود در هزاره جات به نفع اقتصاد ملت افغانستان کار کند. یك کادر هزاره، میرود در پکتیا و کنر، بهترین استعداد خویش را برای منافع اقتصاد ملت خویش در این مناطق به کار می اندازد. داکتر ازبك میرود در بدخشان، پلان خدمات صحی دولت خویش را تطبیق میکند.... در این حالت هیچکسی تلاش ندارد که برود رئیس جمهور شود تا بعدا تمام بودجه ملت را برای رشد سطح زنده کی در بدخشان يا جوزجان يا باميان اختصاص دهد. تضمين شدن وحدت سياسي اقشار ملت در نظام عادلانه، سیاسی، باعث تقویت اعتماد اجتماعی میشود. بانابود شدن اعتماد اجتماعی است که خصومت های سیاسی

صاحب يشتوانه اجتماعي میشوند و جنگ اجتماعی حالتی را به وجود می آورد که ملت با دستان ملت نابود میگردد. مغزهای جوامع نه تنها افتخار ملت افغانستان محسوب نشده، بلکه خار چشم آن کور مغز محصور شده در جنگ بیوروکراتیزم قرار میگیرند تا بالاخره برای عقده گشایی، تصمیم میگیرد که تمام جوانان

هزاره را از دانشکده، دولتی طب اخراج غاید! انعکاس این عمل در جامعه، هزاره چه خواهد بود؟ روشن است که عقده، اجتماعی، و عقده، اجتماعی مستقیماً در جنگ اجتماعی انفجار میکند، که البته این کارهمان آرزوی حاکمیت انحصاری است که در جنگ خونین اجتماعی، یك قشر ملت را غرض عقده گشایی بهتر، متکی به حمایت حاکمیت انحصاری نماید. مصرف شدن بودجه ملت برای جنگ بیوروکراتیزم، بهتر از ویرانی و تباهی کنونی ملت و کشور افغانستان را به اثبات نمیرساند. سرمایه جنگ های «دولت اسلامی» آقایان ربانی - مسعود، اگر برای عمران کابل به مصرف میرسید، بدون تردید به زیباترین پایتخت منطقه تبدیل

میشد؛ ولی امروز، با تأسف که ویران ترین و فقیر ترین پایتخت

جهان، افتخار حاكميت رباني - مسعود است!

جنگ بیوروکراتیزم، در هر بعد خویش تباهی و نابودی را به ارمغان دارد. همانطوریکه رقابت نظامی برای کشتن انسان و نابود کردن حضور فزیکی جوامع به عمل می آید، رقابت سیاسی، رقابت کادر زدایی، رقابت منطقه گرایی و بالاخره تبعیض نژادی و زبانی و فرهنگی برای امتیاز بیوروکراتیك، قامی ارزشهای مادی و معنوی یك ملت را نابود میکنند. ارزشهای فکریی که در سیستم عادلانه، سیاسی برای عمران اقتصاد ملت و کشور مصروف میشوند، در جنگ حاکمیت انحصاری و بیوروکراتیزم به مسلسل بسته میشوند و درسینه هایشان برای اقناع عقده های فاشیستی، چشمه های خونین تن شان به رجود می آید.

مبارزه در برابر حاکمیتهای انحصاری، بیشتر از آنکه مسؤولیت جوامع تحت ستم سیاسی را بیان دارد، جامعه، مورد پسند حاکمیت انحصاری را ملزم به تصمیم گیری برای نجات این جامعه از بهره برداریهای سیاسی و اجتماعی حاکمان مینماید. مسلم ترین امر در تاریخ سیاسی و اجتماعی ملتها این بوده است که هیچ اجتماعی را غیتوان تا آخرین فرد آن نابود کرد. ملتها و جوامع، مراکز اصلی قدرت برای سیاست و حاکمیتند. حاکمیت

ما در جامعه دستیار خاین داریم

اینست رازی که قاتلین هم ما را می کشند، هم ما را توهین و معامله می کنند و هم با سرخ رویی و طعنه به جانب ما می آیند؛ چون ما در جامعه دستیار خاین داریم! و آیا افشای این چهره ها، دین خون و تاریخ ملت بر گردن ما نیست؟

ٔ امروز تشیع درباری، به عنوان خط فکری یك مجمع خاین در برابر جامعه، هزاره، در صف دشمنان اجتماعی و سیاسی این جامعه قرار دارد و هیچکسی نیست که بر ماهیت این عناصر وازخود کش بیگانه پرست» آگاه نشده باشد؛ ولی چرا این عناصر از درون جامعه ریشه کن نمی شوند و با وجود درك كامل از نبت، موقف اجتماعي و باور های اشرافیت نژادی و مذهبی این عناصر، بازهم منهر یا کرسی شعور مذهبی و سیاسی جامعه، ما، از آنها گرفته نميشود؟ خلاف توقع، با گذشت هر روز ملاحظه میگردد که امید بر گشت این عناصر رانده شده در درون جامعه، ما بیشتر میشود و رقص پایکوبی شان برای «وحدت دوباره» به محورهای اساسی اجتماعی و مذهبی شان تبدیل میشود.

اگر اینان دشمن اند و رانده شده اند و اگر اینان خاین اند و خون هزاران تن فقیر ترین و محکوم ترین جامعه از شمایل مطهر مذهبی شان پایین می چکد، اگر همه بر گشت دوباره اینان را بزرگترین حقارت و شکست مذهبی و سیاسی و اجتماعی تلقی میکنند، پس چرا خلاف خواست سیاسی و اجتماعی ما و بر خلاف اعتقاد و آگاهی مذهبی ما از تشیع سرخ علوی، بازهم مانور های سیاسی این عناصر به نفع رشد دوباره پایگاه اجتماعی و مذهب درباری شان در درون جامعه ما، قام می شود.

امروز روشن و هویدا است که شکست جبهات مقاومت و عدالت خواهی جامعه، ما، در طول تاریخ خونبار اجتماعی ما از آغاز تا انجام قرن، به علت نفوذ دشمن از طریق همین عناصری بوده که با سؤ استفاده از مذهب مشترك با هزاره های شیعه (نه سنی و اسماعلیه)، به اجرا در آمده است و

همین اکنون، که هر حادثه و هر سیاست بیانگر تکرار تاریخ ننگین عظمت طلبی های سیاسی و اجتماعی اغاز قرن است، بازهم با خون و شرف و حیثیت اجتماعی خویش ملاحظه نمودیم و مینمائیم که چگونه در پوشش شعار «شیعه ها»، ریشه ما را بازهم در زمان شکل گیری نظام سیاسی و اجتماعی نوین، بارشد و شخصیت دادن همین عناصر، قطع می کنند. وقتی همه چیز را به خوبی درك میكنیم و تاریخ و واقعیت کنوئی تشیع درباری، به مثابه، عینیت غیر قابل انکار برای برداشتهای سیاسی، مذهبی و اجتماعی ما قرار دارند، و با وجود این حرف پدر شهید خلق ما که «باید با واقعیتها و حقیقت های جامعه آگاهانه برخورد کنیم و از آنها درس بگیریم»، بازهم تشیع درباری با گذشت زمان، امید برگشت به جامعه، ما را به عنوان واقعیت قابل وقوع، در ذهن می پروراند.

همه شاهدیم که صف بندیهای اجتماعی به وجود آمده است و آقای سیدعالمی بلخی حاضر است که پای سیاف (وهابیت) را برای مصلحت های اجتماعی و سیاسی خویش با مذهب خویش آبکش کند، ولی اسمی از رهبریت سیاسی و اجتماعی مانگیرد؛ ولی بازهم اکبری و سیدفاضل و مخسنی و دیگر عناصر خاین، با کریه ترین و سفاکترین چهره های خون آشام در درون جامعه، ما، امید برگشت در این جامعه را دارند و در گفتار و مصاحبه های خویش چنان خونسردانه از «وحدت دوباره» حرف میزنند که گویا هیچکسی فاصله یك قرنه، خیانت و غدر آنها را در برابر جامعه، هزاره درك نكرده است و اين نامردان فاقد ايان و تعهد انسانی در برابر جوامع محروم، دست شان به خون هزاران انسان ما رنگین نیست؟ چرا

انحصار گران قدرت سیاسی، خنجر تشیع درباری قرار دارد و هر لحظه این دشنه را در تن جامعه، ما فرومی برند، ولی ما از درد نعره می کشیم و رسالت و آرمان و ایمان ما با خون سرخ می شود؛ ولی بازهم نتیجه و برد سیاسی و اجتماعی به نفع آرمانهای خاینین تمام میشود؟ چرا مانور های سیاسی و مذهبی عمال تشیع درباری در جامعه، ما طنین قوی و برحق می اندازد و خواست برحق سیاسی و اجتماعی ما محکومیت مرگبار نصیبش می شود؟ این علتی که باعث می شود تشیع درباری هنوز هم امید پیروزی با اقدامات سیاسی، اجتماعی و مذهبی خویش را در درون جامعه در سر بپروراند، کدام است؟ آیا هیچ فکر کرده ایم که این عناصر خاین بیگانه با جامعه، ما ، چگونه با عناصر خاین در درون جامعه، ما زنجیر ارتباط مخفی و شبکه، سیاسی- جاسوسی را برقرار کرده اند؟ اگر سیدفاضل و یا اکبری نمیتوانند که در دفتر سیاسی ما داخل شوند و گزارش **و انکشاف تحولات را به دست آرند، «داکتر** محبتی پر بسیار به خوبی میتواند که بیاید و ارتباط قایم کند و پیغام «وحدت دوباره» را بیاورد! آیا بدین تاکتیك تشیع درباری هیچ فكر كرده ايم؟ آيا غافل شده أيم كه چهره های تشیع درباری با موضعگیری علنی خویش در جوار فاشیزم کابل، امروز به دشمن مستقیم اجتماعی و سیاسی ما مبدل شده اند؟ آیا مسعود و عمال آن میتوانند بیایند گزارش موثق از درون سازمان و اجتماع ما به دست آرند؟ چرا فراموش کرده ایم که خاین فرزند صدیق هیچ اجتماعی نیست. امروز هستند کسانی که ادعای مسؤولیت سیاسی را می کنند، ولی در جمع خود اسم بردن از «رهبر شهید» را به عنوان

اینطور است و بازهم شاهدیم که در دست

«جنازه کشی هر روزه» محکوم می کنند. امروز بادردترین و صادق ترین فرزندان ما را «دیوانه و مریض» لقب میدهند؛ هنوز با تشیع درباری توافق صورت نگرفته است که **جرأت حمله و انتقام گیری را از کسانی در** دل می پرورانند که با یخن های کنده و پیراهنهای رنگ و رو رفته، برای آرمان سیاسی و عدالتخواهی مردم خویش می دوند و ظاهر شان را چه، که حتی فردیت شان را فراموش کرده اند.

امروز ما شاهد همین وضعیت و تناقض

در درون جامعه، خویش هستیم. ما می بینیم افرادی که به قیمت خون و تلاش ما صاحب وجه سیاسی شده اند، چگونه برای خفه کردن ما از قونسلگری ایران دالر می گیرند و برای اینکه جیب پُر خویش را برای زنده کی و آسایش فردی خویش خرچ کنند، خیانت در برابر آرمان جامعه، خویش را با برده گی برای ایران و تشیع درباری به سر مى رسانند. صفت قام دستياران تشيع درباری در درون جامعه، ما همین است که آسایش و جلال و نعمت را نمیتوانند مانند فرزندان صدیق جامعه، ما، با یخن کنده و خوابیدن بر زمین اتاقهای یر رطوبت دفترهای سیاسی، تعویض کنند. ما امروز شاهد دو قطب كاملاً متضاد هستيم؛ وقتى می آیند در دفتر فرهنگی و آن انبار نشریه و کاغذ و فقر و بی جایی را نظاره می کنند، نا ممکن است که بتوانند معامله و آشتی با تشیع درباری را موافق با فقر و محرومیت زمین گیر ما در زیر سقف یك دفتر واحد نظاره كنند! همين تضاد از دفتر سیاسی تا متن جامعه به ملاحظه میرسد. آنکسی جوار تشیع درباری را ترجیح میدهد که وحشت قرار گرفتن در صف اجتماعی و سیاسی یك جامعه، محکوم و از چشم افتیده، وجودش را به الرزه مي آورد. آنكسي اكنون انديشيدن و داشتن آرمان برای فقیر ترین، محکوم ترین و گمنام ترین انسان یك ملت برایش به مسخره کی و دیوانه کی عقلی تعبیر می شود که از سیاست و تعهد سیاسی در برابر محروم ترين جامعه، صرف موقف اجتماعي را توقع داشته باشد و اشرافیت سیاسی، جای تیپدن و تقلای مسؤولانه، شان را برای یك خلق در خون نشسته بگیرد.

سیاست حملات مذهبی، شدید تر از عمال تشیع درباری، توسط همین اشخاص در برابر فرزندان با ایمان، ولی یخن کنده یی خلق بی پناهی به عمل می آید که وقتی سر

سجده را برای خدای خویش بر زمین اتاق میگذارند، بوی تعفن نم، اولین پیام مهجور شدن و منزوی شدن آنان را در دنیای بی مسؤولیتی های اشرافی حاکم، میرساند. اینجا دو بیگانه کی به ملاحظه میرسد: یکی بیگانه با جلال و شکوهمندی و شأن و دبدبه شده و یکی بیگانه با فقر و محرومیت و مسؤولیت در برابر درمانده ترین مردم شده است. یکی وقتی صبح از بستر بر میخیزد، رطوبت زمین چنان در استخوانهایش نفوذ كرده است كه از جابر خاسته غيتواند؛ ولي خدا را شکر می کشد که آرمان خلق خویش را بازهم در تن فرسوده، خویش دارد و روز برایش به مفهوم تقلای جدید برای نزدیك شدن به آرمانهای انسانی یك ملت و خلق فقیر است و آن یکی دیگر، وقتی بر میخیزد، خلق تنگی آسایش و بی سر نوشتی در آسایش، یگانه مانع برای اهداف سیاسی و اجتماعیش تلقی می گردد. این یکی دیگر مشکل ندارد؛ تضاد تاریخی سرنوشت خلق محروم خویش را با سرنوشت اشرافیت نژادی و مذهبی تشیع در باری نمی بیند، صرف آشتی را می بیند و از جنگ و تضاد نفرت دارد!!

چهره های تشیع درباری به همین عناصر ضرورت دارد که از لحاظ ذهنی و فکری از جامعه، خویش برون شده باشند، ولی از لحاظ فزیکی در این جامعه، ناگزیراً باقی مانند. خاینین به جامعه، ما ضرورت دارند و وابسته گان خاینین به آسایش و اشرافیت اجتماعی خاینین ایگانه معادله برای نفوذ مجدد تشیع درباری در جامعه، ما همین است. چشم و چراغ دشمنان در درون جامعه، ما وجود دارند. خاینین تصمیم می گیرند، دستیاران عملی می کنند، خاینین شعار می دهند، دست یاران چك چك و شادباش مى گویند، خاینین نشانه می گیرند، دست یاران چهار اطراف هدف را برای واضح کردن هدف پاك میکنند، خاینین فتوا می دهند، دست یاران به سینه می افتند و لبیك می گویند؛ خاینین یك جامعه را تكفیر می كنند، دست یاران چوبه دار را آماده می کنند! اینست راز بی ارزش شدن خون و آرمان جامعه یی که تا کنون نمی خواهند درنگ انسانی بر حضور اجتماعی شان، به عمل آرند. اینست رازی که قاتلین هم ما را می کشند، هم ما را توهین و معامله می کنند و هم با سرخ رویی و طعنه به جانب ما می آیند؛ چون ما در جامعه دستیار خاین داریم! و آیا افشای این چهره ها، دَين خون وتاريخ ملت برگردن ما نيست؟ ■

دشمنی با سیستم هاست ...

انحصاری بابه راه انداختن جنگ امتیاز بیوروکراتیك، از قدرت مردم به نفع بقای حاكميت يك گروه يا خاندان استفاده ميكند. همینکه باور معادل بودن یك حکومت بایك اجتماع مطرح میشود، پیروزی حاکمیت انحصاری را در تحمیق سیاسی جوامع بیان میدارد؛ چون قبل از آنکه حکومت انحصاری با جبهات مقاومت مقابل شود، جامعه، مورد نظر این حاکمیت، خودش را در این جنگ مقابل میبیند. به همین علت است که تمامی امکانات مادی و معنوی (و حتى عاطفى) يك جامعه، به نفع حاكميتى قرار میگیرد که بر علاوه جوامع دیگر، هیچگونه تعهدی برای آینده، جامعه، خویش نیز ندارد. ٔ

ایجاد غرور کاذب در ذهن توده، به شکل خود بزرگ بینی اجتماعی و نژادی تبارز میکند. شخصیت موسولینی، فرانکو، ناپلیون، هیتلر ... در حقیقت مدیون همان عظمت توده هایی است که در عقب سیاست آنها قرار داشتند. هیتلر صرفا افسانه برداز عظمت ملت آلمانی بود، ورند ثابت است که در جنگ با جهان، صرفاً بر شقیقد، خودش شلیك كرد! این ملت آلمان بود كه با افسانه، خود پرداخته، نژادی هیتلر و جامعه شناسان همنوا با او، با جهان جنگید و قربانی داد و شکست خورد و عظمت خیالی را به فروباشي عيني جامعه، خويش تبديل كرد.

زدودن حاكميت انحصاري، نه تنها باعث نابودی جامعه، مورد نظر غیگردد، بلکه یگانه وسیله، نجات این جامعه از تباهی حتمی، در جنگهای عظمت طلبی اجتماعی و سیاسی میباشد. هیچ غونه، تاریخی یی را سراغ نداریم که در آن قدرت یکه تاز با مفكوره، آقايي مطلق پيروز شده باشد. تباهی و شکست حتمی، یگانه دست آورد جنگ با اجتماعات دیگر است. بنا چرا نباید حلقه عظمت طلب حاكم را، قبل از آنكه تمامی جامعه را به خطر نابودی قرار دهد، تجرید ننمود و ریشه های اجتماعیش را قطع نكرد؟ چون تا اين حاكميت وجود داشته باشد، در هر جنگ عادلانه برای ایجاد سیستم عادلانه، سیاسی، جرامعی خود را طرف قرار می دهند که بقای حاکمیت انحصاری هیچگاهی نه به نفع خود آنها، ونه به نفع ملت شان بوده است

در راه نوشتن حقیقت

نویسنده نباید در برابر قدر تمندان سر فرود آورد همچنان که نباید بی قدرتان را فریب دهد.

طبیعتاً سر فرود نیاوردن در برابر قدر تمندان بسیار دشوار است و فریب دادن بی قدرتان بسیار

سود بخش. ناخوشایند بودن در دیدهء دارایان، گذشتن از هر گونه دارانی است.

امروز نویسنده ای که پخواهد با دروغ و نادانی مبارزه کند و حقیقت را بنویسد باید دست کم با پنج مشکل در افتد. برای چنین نویسنده ای شجاعت (۱) گفتن حقیقت لازم است، در حالی که حقیقت را همه جا خفه می کنند. هوشیاری باز شناختن حقیقت لازم است، در حالی که همه جا آن را پنهان می دارند. این هنو لازم است که از حقیقت سلاحی ساخته شود. نیروی تشخیص دادن و انتخاب کردن کسانی لازم است که حقیت در دست آنان مؤثر و کاری واقع شود. و سر انجام بسیار تدبهر لازم است تا حقیقت میان چنین مردمی گسترش یابد. این مشکلات برای کسانی که در حکومت فاشیستی چیز می نویسند عظیم است. عین این دشواری برای کسانی که از وطن رانده شده اند یا فرار کرده اند و برای کسانی که در دموکراسی های بورژوائی بسر می برند، نیز وجود دارد.

١ - شجاعت حقيقت كوثى

این نکته که نویسنده باید حقیقت را بگوید، امری بدیهی به نظر می رسد. یعنی نویسنده باید نه بر حقیقت سرپوش گذارد و نه خاموش بنشیند و نه هیچ چیزی بنویسد که مخالف حقیقت باشد. نویسنده نباید در برابر قدرتمندان سر فرود آورد همچنان که نباید بی قدرتان را فریب دهد. طبیعتاً سر فرود نیاوردن در برابر قدرتمندان بسیار دشوار است و فریب دادن بی قدرتان بسیار سود بخش. ناخوشایند بودن در دیده و دارایان، گذشتن از هر گونه دارائی است.

انصراف از مزد کاری که برای آدمی تدارك دیده اند، در نهایت، انصراف از خود کار است؛ و گذشتن از شهرتی که قدرتمندان نثار می کنند، غالباً گذشتن از هر گونه شهرت؛ و این ها نیاز به شجاعت دارد. معمولاً دوران اوج ستمكاري دوراني است كه در آن، مسئله، عظمت و آرمان به نحو چشمگیری مطرح است. در این دوران، هنگامی که با سروصدای فراوان از «روح فداکاری» به عنوان فضیلت اولی تجلیل می کنند، شجاعت لازم است تا نویسنده ای از مسائل کوچك و كم اهمیت مانند خوراك و مسكن كارگران سخن بگويد. و هنگامي كه دهقانها را غرق در افتخار و نشان می کنند، دلاوری بسیار لازم است تا کسی از ماشینهای زراعتی و علوفه، ارزان دم بزند و با این اقدام، کاری را که آن همه قرین افتخار می سازند سبك كند. هنگامی كه بلند گوها فریاد ہرمی آورند که شخص نادان بهتر از آدم فهمیده است دلاوری لازم است تا کسی بپرسد: برای چه کسی بهتر است؟ هنگامی که از نژادها و ملتهای و آقا » و از نژادها و ملتهای عقب مانده دم می زنند پرسیدن این که آیا علت نابسامانی های فاجعه آمیز، گرسنگی و جهل و جنگ نیست، نشانه، دلیری است. و نیز دلیری لازم است برای گفتن حقیقت درباره، خود، به هنگامی که انسان شکست خورده است. بسیاری از ستمدیدگان بر اثر ستم نیروی باز شناختن خطای خود را ازدست می دهند. به نظر اینان ستم کشیدن یعنی بد مطلق بودن. ستمکاران

شریرند چون ستم می کنند. اینان، یعنی ستمدیدگان، بدان سبب که دارای فضایلی بوده اند ستم دیده اند. اما باید گفت که این فضیلت ها، فضیلتهائی بوده است در هم شکسته، منکوب شده و به خاکستر ناتوانی نشسته، و بنابر این جز فضایلی زبون، فضایلی بد، فضایلی نایایدار و نااستوار نبوده است. زیرایذیرفتنی نیست که به ضعف فضیلت حکم کنیم، همچنان که به رطوبت باران. باید شهامت گفتن این نکته را داشت که آدمهای خوب به سبب فضایل خرد مفلرب نشده اند، یلکه به سبب ضعف ر ناتوانی خود شکست خورده اند. بدیهی است که باید حقیقت را گفت، اما در مبارزه با دروع نباید از حقیقت، کلیتی مبهم و متعالى و چند پهلو ساخت. اين كليت مبهم و متعالى و چند پهلو خاص دروغ است. هنگامی که گفته می شود فلان کس حقیقت را گفت یعنی این که ابتدا عده ای یا بسیاری، یا حتی یك نفر كلیاتی مبهم به هم بافته اند، یا صاف و صریح دروغی گفته اند، اما او حقیقت را گفته است؛ یعنی چیزی که کار برد عملی دارد، عینی است و انکار نایذیر است؛ درست چیزی که می بایست گفته شود.

در آن بخش از جهان که هنوز گفتن چیز هائی مجاز است، با عبارتهای کلی از بدی دنیا و پیروزی پستی شکوه کردن، نشانه -شهامت نیست. بسیاری از نویسندگان خود را دلیر و با شهامت نشان می دهند، چنان که گوئی لوله های توپ به سینه، شان نشانه گیری شده است، نه دوربین های تماشا گران تئاتر. اینان از خواستهای مبهم و کلی در برابر مردمی سخن می گویند که مسالمت را دوست دارند. اینان با عبارات کلی عدالتی را می طلبند که برای کسب آن دست از یا خطا نکرده اند. و از آزادی مطالبه، سهم خود از غنیمتی که دیر باز دریافت می کرده اند سخن می رانند. برای اینان حقیقت قاصدی خوش خبر است و بس. اگر حقیقت در رویدادها، در ارقام و اعداد، در واقعیات خشك و عربان باشد، اگر برای یافتنش نیاز به كوشش و بررسی باشد، اینان دیگر حقیقت را به رسمیت نمی شناسند. زیرا ایشان را به هیجان نمی آورد. اینان فقط صورت ظاهر و «ژست» نویسندگان حقیقت گو را دارند. اینان بدبخت اند، زیرا نمی دانند حقيقت جيست.

۲ - هوشیاری بازشناختن حقیقت

چرن گفتن حقیقت بدان سبب که در همه جا خفه می شود، دشوار است، گفتن یا نگفتن آن در نظر بسیاری از کسان مسئله ای است اخلاقی. اینان می پندارند که در این باره تنها شهامت لازم است و مشكل دوم را از ياد مي برند: مشكل كشف حقيقت را. نه، به هيچ رو نباید ینداشت که یافتن حقیقت آسان است.

پیش از هر چیز کشف این که گدام حقیقت ارزش گفتن دارد

(١) در اين مقاله مشخص كردن كلمه ها و عبارتها از خود برشت است. – م-

ووؤشرار حوالاهم دو خبرب کارال

ورُقُولِهِ الْخَافِرَاكُ مَعْرِمِ لِنَبْرِهِ عَمْدِ فَوَرَانِ الرَّادِي جَرَبَاناً ٢٧ ولو - ٢٧ جوت ١٣٧٣/

سوال: می بخشید، آزادبیك و ترجمان درباره، جواب های مسعود به درخواست های اینها، چه می گفتند؛ یعنی مسعود به اینها چه می گفته است؟

تسمت نهم

جواب: در این باره هم صحبت می کردند که مسعود برای شان وعده های بسیار عجیب و بلند بالایی داد و آخرین طرحن که بسیار جالب و حتی برای هیآت ها ناگرار قام شده بود، این بود که مسعود برای ازدبیك پیشنهاد کرده بود که شما چند ریش سفید را جمع کنید و اختیار مردم شیعه در غرب کابل کلاً به دست تو باشد، نه به دست مزاری و نه به دست اکبری. صرف همین ریش سفیدان و تو آزادبیك بروید و اختیار مردم غرب كابل را در دست خود بگیرید. آزادبیك از این مسأله بسیار به خشم آمده بود و حتی به حدی كه گلوی او را عقده گرفته بود. او در شورای مرکزی آمد و گزارش خود را گفت (البته این قسمت از حرف را در شورا نگفت) و گفت که من اینقدر برای شما میگریم که من، آزاد بیك هرگز و هرگز این خیانت را به رفیق و به دوست خود و به ملیت هزاره نخواهم کرد که مثلاً در فکر آن باشم که مزاری یا کسی دیگر از بین برود و من به جایش بمانم؛ نه، من میخواهم که مسعود، مسعود باشد و مزاری هم مزاری باشد؛ ملیت تاجك، ملیت تاجك باشد و ملیت هزاره هم ملیت هزاره باشد و هر کس هم صاحب حقوق خود باشد؛ ولی من این را هرگز قبول ندارم که ملیت تاجك بیاید و در غرب کابل، ملیت هزاره را زیر چین تانك های خود كند و هیچ توقع ندارم كه تاجك بیاید و مردم اینجا را چور و چپاول کند، به مال و ناموس مردم تجاوز کند و در جریان آن گپ هم آزادبیك قرار داشته باشد. آزاد بیك خطاب به استاد مزاری گفت که ما بر اساس قولی که با شما داده ایم و رفاقتی که تا هنوز با شما کرده ایم، من یك حرف را برای تو و برای همه، اعضای شورای مرکزی میگویم که شما فرد فرد در این جا کشته شوید و یك كربلای نو دیگر در تاریخ ایجاد كنید، ولی هرگز تسلیم احمدشاه مسعود نشوید و هرگاه مسعود دست از جان شما نکشید و دست به همین طور کار زد و شما را نابود کرد، آنگاه من، آزادبیك، به عنوان یك ازبك می آیم و هزاره میشوم، از مردم هزاره دفاع میكنم و صدای خود را به هر جا می کشم. آزاد بیك گفت كه من به صراحت میگویم که من آدم کوچکی نیستم و اگر احیانا ربانی و مسعود بیایند و مرا ببلعند، من گلوی شان را پاره میکنم! این لحن آزادبیك بود، در حالیکه گرید می کرد، این حرف را زد و گفت که اینها هرگز دست از جان شما برداشتنی نیستند، شما فکر خود را بکنید، ولی این را برایتان بگویم و این را بازهم تکرار میکنم که هیچ وقت تسلیم نشوید و خطاب به استاد مزاری گفت که مزاری، اگر شنیدم که تو به مسعود و شورای نظار تسلیم شدی، من دیگر هرگز پیش تو غی آیم و روی تو را دیگر غی بینم و تو هم دیگر روی مرا نخواهی دید. به خاطر اینکه اینها هیچ حرف اساسی و هیچ مسأله، سیاسی را در نظر نمی گیرند، مسایل تاریخی را در نظر نمی گیرند، پیوند و برادری این دو ملیت را در نظر نمی گیرند، و من دیگر علاقه ندارم که با مسمود ببینم؛ هر روز بهانه می تراشد و می کوشد که به هر حیله و نیرنگی که باشد، مزاری باید از بین برود؛ این آخرین حرفش بود که بعد از آن برآمد.

سوال: ترجمان در این جریان چه می گفت؟

جراب: ترجمان هم بحث های مفصل و جبی راجع به سرنوشت تاریخی دو ملیت هزاره و تاجك داشت. فكر میكنم بیان كردن این بحث از حوصله خارج است، منتها او هم ابراز احساسات میكرد و متأسف بود از اینكه مثلاً مسعود از حرف های سیاف گذشتنی نیست و سیاف از حرف های مسعود گذشتنی

نیست ومی گفت که متأسفانه در باره، وحدت، آنچه که مایه، امیدواری آنها است همین جمع برادرانی است که از کنار خود شما به عنوان حزب وحدت و حرکت به آن طرف رفته و مدام آنها را امیدوار می سازند و تحریك می کنند که به طرف غرب کابل حمله کنند. ترجمان هم می گفت که برای شما میگویم که حمله، آنها حصی و ضروری است. شما صرفاً در فکر دفاع از خود باشید و همان هم بود که پیش از عید و بعد از عید حملات شدیدی صورت گرفت. سوال: آیا بعد از آنکه حمله، اول شورای نظار دفع شد، بازهم دید و بازدیدی بین هیأت شورای مرکزی و شورای نظار صورت گرفت یانه؟

جواب: بلی، بعد از آنکه شورای نظار دو حمله، بسیار شدید کرد و تلفات سختی را متحمل شد، بسیار مایوس شدند، ولی عقده های شان حل نشد و متأسفانه که تصمیم گرفتند که غرب کابل را به کلی منهدم کنند؛ برای این منظور حتی شایعاتی را هم در بین مردم به این صورت مطرح کردند که دوست ها و مأمورین خود را گفتند که شما فامیل های خود را از غرب کابل بیرون بکشید؛ یعنی با این ترتیب قصد نابودی و انهدام صد در صد غرب کابل را داشتند و در روز چهارم عید هم احوال آمده بود که حتمی حمله می کنند. ما برای آنکه در آخرین لحظه، آخرین پیام حزب وحدت را بسیار صريع و صادقانه گفته باشيم تا در آينده، تاريخ اين دو مليت هزاره و تاجك چیز مغشوش و مبهمی باقی نماند، دو نفر هیآت از سوی شورای مرکزی تعیین کردیم که یکی آقای ابوذر بود و دیگری هم آقای مقصودی. اینها رفتند و زمینه طوری ساخته شد که اینها با مسعود و ربانی مشترکا صحبت نمایند. گرچه که ما به خوبی می فهمیدیم که مسعود با آن قساوت و کیند یی که نسبت به مردم ما دارد، شاید حاضر نشود به وعده، خود که در تماس با آن دوستان (نماینده ها) داده بود ، وفا کند و به صحبت حاضر شود؛ با آنهم ما نماینده های خود را روان کردیم. این نماینده ها وقتیکه رفته بودند ، تمام مسایل را – چه مسایل سیاسی و چه مسایل تاریخی– با آنها گفته پودند و صریحاً تذکر داده بودند که ما به عنوان آخرین نفر و با آخرین پیام نزد شما آمده ایم تا این مسایل را بگوییم که در آینده تاریخ ثبت نکند که ملیت هزاره بر علیه ملیت تاجك دست به توطئه زد و جنگ كرد. ما به این خاطر آمده ایم که در آخرین خطات، حاضر هستیم که از خود انعطاف نشان بدهیم و برادر باشیم و مشکلات خود را رفع کنیم. ولی متأسفاند آنها به خاطر امیدواری زیادی که از آن برادران که پیشتر نام بردم (اکبری و انوری و جاوید و کاظمی) داشتند، بهانه های زیادی کردند که مسعود صاحب جیل السراج رفته است. و مي گفتند كه مسعود واقعاً حاضر است كه صحبت كند، ولى به خاطر مصروفيت خود نتوانست بيايد، شما به جبل السراج برويدا شهید ابوذر و مقصودی گفته بودند که ما نیاز نداریم که به جبل السراج برویم، ما صرفاً میخواستیم حرف و پیام خود را بگوییم، شما میتوانید که این حرف ما را به مسعود برسائید. ما دوباره به طرف مردم خود می رویم. اما این در تاریخ باید ثبت نشود که ما آخرین حرف خود را به شما نزده ایم و این اخرین حرف ماست. این دوستان پس آمدند و همانطوریکه شما نیز در جریان هستید، فردایش جنگ وحشیانه یی را آغاز کردند.

> سوال: یعنی همان روز پنجم عید حمله کردند؟ جواب: بلی، همان روز پنجم عید حمله کردند.

سوال: بعد، در جریان این جنگ ها چه حوادثی در غرب کابل پیش آمد؟ در این جریان مقاومت و دفاع مردم چگونه بود؟

جواب: راست بگویم که صحبت کردن از مقاومت مردم ما یك حرف ساده

نیست. هر قدر که آدم بگوید، باز چیز کمی گفته است و یا شاید بگویم که بالاتر از حد گپ و حرف ماست؛ بهرحال، من فقط یك مقداری كه میتوانم قصه میکنم: وقتیکه ما فهمیدیم که شورای نظار دیگر دست از جان ما بر غیدارد، تصمیم شورای مرکزی به این شد که شخص استاد مزاری باید یك باردیگر حوادث اخیر را به خصوص نظرات دولت را برای مردم بگوید و از مردم نظر بخواهد که چه می کنند: از ریش سفیدان، از قوماندانان، از متنفذین و از تمام مردم، دسته دسته دعوت کرد؛ باقوماندانان و با نماینده های شورای مساجد مشوره کرد که دولت دیگر دست از جان ما بر غیدارد و شاید هم در روز چهارم و پنجم عید شدیدا حمله کند؛ نظر شما در این مورد چیست؟ شما تصمیم خود را بگیرید، هر چه که شما دستور بدهید و هر چه که نظر شما باشد، حزب وحدت و رهبریتش مطابق نظر شما کار خواهد کرد. مردم که در غرب کابل یك پارچه مقاومت شده بودند، همه یکصدا فریاد می کشیدند که ما کلاً حاضر هستیم که در اینجا بمیریم ولی تن به ذلت ندهیم؛ قوماندانان با یکصدا این مسأله را تأیید کردند کا ما حاضر هستیم که دفاع کنیم، ولی هرگز و هرگز به دولت ربانی - سیان و مسعود و بخصوص کسانی که از بین مردم ما رفته و خیانت کرده اند، تسلیم نمیشویم. شورای مرکزی بر اساس این تصمیم مردم، در یکی از شب های عید فیصله کرد که وقتی مردم اینطور کمر را بسته کرده، ما هم باید تا آخرین سرباز آماده کی بگیریم وحتی شورای مرکزی و شخص استاد مزاری باید کمر خود را برای مقاومت و برای دفاع از مردم خود بسته کنند. فیصله شد که تمام اعضای شررای مرکزی، بلادرنگ از همین امشب که جلسه است، باید راهی خط های اول جبهه شوند و در جبهات کمبودات را ببینند، ضمف هایی را که وجود دارند، ببینند و با بودن و نظر دادن و تجاربی که دارند، آنها را جبران کنند. همین بود که ما وارد سنگر ها شدیم. من خودم خاطره های بسیار عجیب، جالب و شنیدنی از خط های مقدم جبهه دارم. خطرناکترین جبهه و با افتخار ترین سنگر ها برای مردم ما که همگی مقاومتش را دیده اند، همین سنگر های دهمزنگ بود که قومانده آن به دست قوماندان گل احمد و قوماندان نصیر و ساير قومانداناني بود كه البته فعلاً اسم شان از يادم رفته است. هيچ شبي و هیچ لحظه یی، هیچکسی از مجاهد تا قوماندان را نشنیدم که حدیث یأس بخواند؛ همه سرایا مقاومت بودند و می گفتند که شما فقط برای ما مهمات برسانید، از طرف ما خیال تان راحت باشد. از طرف ما برای استاد مزاری و برای همه، برادران شورای مرکزی این اطمینان را بدهید که هر وقتی که شما آمدید و جنازه های ما را از اینجا بردید، آنگاه شاید تانکهای مسعود بتواند که از اینجا گذر کند، دیگر هیچ راهی غیر از آن وجود ندارد. ما وقتیکه استحكامات اين رزمنده كان را ديديم، واقعا مطمئن شديم؛ استحكامات عجیبی بود که حتی خود دولت هم حیران مانده بود. در همان لحظاتی که ما در سنگر ها می رفتیم، بسیار گلوله می بارید و صدای توپ و راکت و هر چیز دیگر بلند بود، ولی با این استحکامات هیچکسی نمیتوانست که ضربه و آسیب برساند. به خصوص در یکی از سنگر ها که بعد ها خبر شدم که متأسفانه به علت نبودن مرمی راکت، تانك بر سر آن سنگر بر آمده بود ، ولی مجاهدین از زیر تانك از مورچل های خود پیاده های دشمن را می زدند؛ استحکامات آن سنگر ها به حدی قری بود که حتی در زیر چین تانك هم پایین ننشسته بود. و من این خاطره را خوب به یاد دارم و اگر خدا بخواهد که آن بچه ها زنده باشند که بازهم ببینیم، یکبار دیگر واقعاً پیشانی شان را میبوسم که واقعاً تعهد خود را که آن شب با ما کرده بودند، انجام دادند. در همان سنگر وقتی که آن شب رفتیم، عده یی از مجاهدین خواب و یك تعداد هم بیدار بودند. برای ما می گفتند که آیا تا هنوز شما نفهمیده اید که ما بچه های هزاره هستیم؟ ما گفتیم که این گپ را خوب فهمیده ایم و می قهمیم، ولی ما آمده ایم که اولاً پیام رهبر شما را، دبیر کل حزب وحدت اسلامی، استاد مزاری را برای شما برسانیم و دوم اینکه عید را برایتان تبریك بگرییم و سوم، امدیم که ما هم در کنار شما باشیم، از نزدیك درد ها و مشکلات شما را ببینیم و در این درد ها و مشکلات سهیم شویم. آنها برای ما مجدداً اطمینان دادند که هر زمانی که جنازه های ما را بردید، تانکهای

مسعود از اینجا گذر خواهد کرد، در غیر آن این آرمان را به گور خواهد برد. این همان پسته یی بود که بعد ها شنیدیم تانك بر سر آن بر آمده و بچه ها از زیر تانك پیاده های دشمن را میزدند و چندین نفر شان را از بین برده بودند. مقاومت مردم نیز به همین حد بود و شما شنیدید که از زمین و هوا از انواع سلاحهای خود ، دشمن استفاده کرد . حتی بسیاری از دوستانی که در چندین جنگ گذشته در کابل بودند، قصه میکردند که این قسم جنگ و اینگونه بمباران شدید هیچگاهی سابقه نداشته است. ولی با اینهم در چهار روز جنگ، دشمن نتوانست که حد اقل یك وجب پیش بیاید و بر عکس، حتى در چندين نقطه چندين پسته، خود را هم از دست داد. جالبترين صحنه این بود که ما از پشت مخابره می شنیدیم که دشمن در حدود سی تانك را در قسمت لیسه، غازی قومانده داده بود ، مسعود شخصاً خودش قومانده میداد که پیش بروید، تانك هم برایتان روان كرده ایم. اما ازینطرف می گفتند كه غیشود. آخر که بسیار فشار آورد، گفتند که در سر کوه نشسته یی، یك بار پایین شو تا ببینی که در اینجا هر دفعه که پیش می روی، از زیر زمین سبز می کنند. هفت، هشت نفر کشته می شود، خودت یك بارپایین شو، در پایین که آمدی، می فهمی که وضعیت چه قسم است. می گفتند: هر چه که می کنیم، غیشود؛ می زنیم، دیوار ها چپه می شوند، خانه ها را چپه می کنیم، همه جا خاك مى شود، اما بازهم وقتى كه پیش میرویم، از زیر زمین بیرون می شوند و ما را می زنند. همه شاهد بودند که سی تانك در چندین حمله نتوانستند که یك پوسته و حتى یك سنگر را بگیرند، این نشان میداد که چگونه مقاومتی وجود داشت. واقعاً در همین چهار روز آنچنان مقاومت کردند که اگر بگوییم حماسی و قهرمانانه بود، واقعاً می زیبد. این چشمدید های خود من بود که در آن لحظات شاهد بودم.

سوال: از جریان همکاری ها و همسویی های مردم در غرب کایل اگر خاطره یی داشته باشید …؟

جواب: راستش، خاطره خیلی زیاد است، هر لحظه اش خاطره است؛ مردم دسته دسته جمع شده بودند، صلوات می گفتند، دعا می کردند، بعضی ها روزه گرفته بودند، می شنیدم که مردم نذر و خیرات می کردند. به خصوص روز اول عید بود و آقای ابوذر شهید به صورت رسمی از استاد مزاری دستور گرفت و برای مردم اعلام کرد که در همین نزدیکی ها کربلای دیگری به سراغ شما می اید؛ شما مقاومت کنید. این عین عبارات او بود که می گفت ما باید یك پارچه مقاومت شویم كه تاریخ اگر نام هزاره و شیعه را در غرب كابل ثبت می کند، باید به نام وحدیث مقاومت، ثبت کند؛ ومی گفت: من حدیثی را که برای شما میخوانم، حدیث مقاومت است و راه دیگری وجود ندارد. از مردم هم تقاضا کرد که شما وقتی که مجاهدین جنگ می کنند، نظم و انسجام خود را در نظر بگیرید و نیروهای مردمی تان را بسیج کنید. و بر همین اساس بود که در طول جنگ، در چندین مسجد، مردم خود به خود منظم و بسیج شده و دسته دسته به سنگر ها می رفتند. هیچکس به کس نمی گفت که چه کند یا کجا برود، هر جایی که حمله شدید می شد، خود مردم میرفتند و سنگر را تقویت می کردند. جالبترین خاطره و جالبترین صحنه برای من اینست که شبی که تازه جنگ آغاز شده و بمهاران شدید صورت گرفت، ما در نزد استاد مزاری بودیم. یك زن در دهن حویلی آمده و گفته بود که بابه زنده است یانه؟ نفر آمد و این خبر را برای استاد مزاری آورد؛ از اینجا برایش اطمینان دادند که بابه زنده است؛ بچه ها گفتند که نه، او اصرار دارد که تا خودم از نزدیك نبینم، به هیچ عنوان قبول نمپکنم، مرا بگذارید که خود بابه را ببینم. بهر صورت، استاد اجازه داد که بگویید بیاید و ببیند. وقتیکه امد، دست خود را از زیر چادر خود بیرون کشید، همگی ابتدا وارخطا شدند که کدام مواد منفجره یا چیز دیگری نباشد. اما او ۳۰ دانه مرمی را از زیر چادر خود بیرون کشید و گفت که بابه اینها را تو خودت برای سنگر های خط اول روان کن. ما آن وقت یك باردیگر دیدیم و فهمیدیم که مردم غرب کابل چه می گویند و چگونه مقاومت می کنند و چگونه با حزب خود همکاری می کنند.

(ادامه دارد)

عصر روشنگری؛ ...

برای یك ملت نداشت.

تجزید، سیاسی تحصیل کرده ها به اشکال گونه گون، انحراف از خط روشنفکری را نیز به وجود می آورد. الگوسازی مهارزه، سیاسی از طریق دربار، آنهم در چوکات ساختن احزاب سیاسی و پخش مسایل ایدیالوژیك وارداتی و بیگانه با درد اساسی جامعه و غیر قابل انطباق بودن این عقاید با خصوصیات اجتماعی، فرهنگی و سطح شعور اجتماعی ملت، به ابتذال کشانیدن خط روشنفکری نیز بود. قطب بندی نمودن ایدیالوژیك احزاب سیاسی، تضادی را ایجاد میکرد که هدف اساسی مبارزات سیاسی فراموش میگردید. همین اکنون، احزاب مارکسیستی یی وجود دارند که بیسوادی و ناکاره کی ایدیالوژیك خریش را صرفاً میخواهند در چوکات حمله به احزاب «ارتجاعی» پنهان دارند و بر عکس احزاب اسلامی بی نیز وجود دارند که با حمله بر «کمونیستان» میخواهند خود را تحت پوشش حملاتِ مذهبی به حقانیت اجتماعی و سیاسی کشور تبدیل کنند؛ که گویا هنوز هم نقش دربار در سوق و جهت دهی مبارزات سازمانی این احزاب وجود دارد! به همین علت است که در بحرانی ترین مرحله سیاسی و فاجعه ملی و اجتماعی کشور، بازهم می بینیم که عدالت سیاسی را غیخواهند مطرح کنند و هیچکسی نیست که به عوض جنگ ها و حملات ایدیالوژیك مذهبی و ضد مذهبی، برای درد اساسی ملت که ناشی از «مرگ عدالت سیاسی» است، طرح مشخص و دقیق جنگ خونین سیاسی ارایه دارد. و هیچکس در پشت تمام این اجتماعی کنونی، تاریخ جنگهای اجتماعی و سازمانی، نمیتواند که

> احزاب سیاسی بیانگر خواست سیاسی و اجتماعی ملت اند. دستگاه سلطنتی فاقد غاینده گان سیاسی ملت برای تصمیم گیری های سیاسی و حق تعیین سرنوشت است. خصومت اجتماعی میان احزاب و تشدید این خصومت به سطح قتل و کشتار، غیر طبیعی ترین حالت برای مبارزات سیاسی اند. احزاب هیچگاهی دشمن یکدیگر نباید باشند. رقابت آنها بر سر ارایه، طرح بهتر

ماهیت جنگ انحصار سیاسی را بیان

اجتماعی ملت هاست. اگر خصومتی وجود دارد میان احزاب و دستگاه سیاسی حاکم است. حکومت مطلقد، سیاسی است که

سیاسی برای حق تعیین سرنوشت سیاسی و

مانع ورود نماینده گان سیاسی ملت در تصمیم گیریهای سیاسی و اجتماعی حاکمیت میشود. برای اینکه این خصومت نتواند رقیبان سیاسی حاکمیت را (که همان احزاب سیاسی اند) به پیروزی برساند، بهترین پالیسی همان است که خصومت آشتی ناپذیر ایدیالوژیك میان احزاب به اوج خویش برسد و به هدف تبدیل شود؛ که این کار عملی شد و با ایدیالوژیك شدن حاكمیت، ملاحظه نمودیم كه چگونه از قدرت

ارتش و پولیس ملت برای ریشه کن کردن رقیبان ایدیالوژیك حزب حاکم استفاده به عمل آمد و کشتار دستجمعی «شیاطین» تا سرحد میلیونها قربانی و انهدام یك كشور به سر رسید؛ و یكی از علتها (ویابهانه) ورود «ارتش سرخ» نیز مقابله با همین رقیبان ایدیالوژیك بود که توانسته بودند، متن اجتماع را صاحب شوند که بعد ها، پشتوانه، بین المللی نظامی و اقتصادی را نیز به دست آوردند.

مبارزه، احزاب مارکسیستی و اسلامی برای ایدیالوژیك سازی حاکمیت سیاسی، به مفکوره، سیاسیی تبدیل میگردد که یا «خودم» یا دیگر هیچ، تجربه نشان داد که جنگ ایدیالوژیك مبان خود احزاب مارکسیستی هم حاکمیت مارکسیستی را دستخوش اراده، بیگانه گان ساخت و هم حاکمیت اسلامی را زیر پای اهداف منطقوی هند و روس وایران ودیگر کشورها به زانو افکند!

بعد از کودتای سپید سلطنتی، سردارمحمد داود به عنوان اولین پایه گذار نظام سیاسی جمهوری در افغانستان محسوب میشود. موصوف با آوردن تحرك در عرصه خدمات اجتماعی و پلاتهای انکشانی حکومت، حزب سیاسی خویش را نیز پایه گذاری کرد که این کاروی، در حقیقت حاکمیت یك حزبی را در قالب سیستم جمهوری مطرح میکرد. روشن است که حاکمیت یك حزبی، به اثبات رسانیده است که بیشتر از هر حاکمیت دیگر، برای پاکسازی رقیبان سیاسی خویش عمل مینماید. در اواخر دوران ریاست جمهوری سردار محمد داود، بازار احزاب سیاسی کساد شده بود و رقیبان سیاسی حاکمیت تقریباً به شکل زیر زمینی در آمده بودند. تلاشهای موصوف برای تطبیق پلانهای انکشافی و مدنی، با

دوران رژیم سلطنتی بودند و با رقابتهای به بن بست رسیده، ایدیالوژیك خوبش بعد از یك دوره تظاهرات و تلاشهای مابراس پیروزس در جنگ انحصارس قدرت، بی ثمر سیاسی، به عناصر سیاسیی باپاک ترین اعتقادات و مقدس ترین ایمانهاس تبدیل شده بودند که ناگزیر بودند 'جنبشهای سیاسی و فکری خویش بازی کرده ایم. به شکل شبکه های زیر زمینی این امر ماهیت هر جنبش سیاسی را بعد از حصول فعاليت غايند؛ كه البته اين به پیروزس آن نشان میدهد. جنبش هاس فکرس و فعالیت مخفی در قسمت فعالیت روشنفکرس ما صرفاً تا پیروزس، انقلابس و صفوف رده های پایین شان امکان مردمی و دینی بوده اند؛ ولی در فردای یذیر بود، ولی کادر های رهبری این احزاب به هیچوجه، بعد از آنهمه مبارزات علنی در دوران حاکمیت شاهی، نمیتوانستند خود را مخفى غايند.

پاکسازی احزابی نیز جریان داشت که محصول

، تبدیل شده است. سیاست دیموکراسی نمایشی حاکمیت شاهی، این احزاب را انقدر ہی پایه کردہ بود که جمع آوری تمام کادر رهبری آنها در ظرف چند ساعت عملی گردید و اگر اشتباه سیاسی سردار محمد داود برای تصفیه ننمودن مقدم ارتش به عمل نمی امد، با اطمینان که حوادث بعدی سیاسی، هیچگاهی باعث تراژیدی خونین اجتماعی برای ملت افغانستان نمیشد . (*)

کودتای ۷ ثور، اولین صفحه، سیاسی در کشور است که به اصطلاح «زحمت کشان پیشقراول سیاسی خویش را در حاکمیت داشتند» و نظام «جمهوری دیموکراتیك خلق»، تحت عنوان «رهبری

(*) در اینجا عامل سیاست خارجی رژیم های سلطنتی و جمهوری مورد بحث قرار نگرفته اند؛ چون موضوع بحث رشد اشرافیت روشنفکری در جامعه است. بنا عواملی چون ارتباط نزدیك سیاسی و نظامی با «اتحاد جماهیر شوروی» و همچون دیگر سیاستهای در پهلری حاكمیت میآن جهان وغرب» و وشرق» تحلیل نگردیده است. ورند عوامل خارجی، در شكلدهی قاجعه خونین اجتماعی در كشور، عوامل ساده و بسیط نبوده كه بتوان آنها را نادیده گرفت.

مکتوم چند صد ساله ملت است.

یبروزی، «مرگ عدالت سیاسی» به

یگانه آرمان جنیش برای حاکمیت

انحصاری و یکه تاز،

قشر باسواد جامعه زیربنای هر حرکت آگاهیبخش و انقلابی را تشکیل میدهد؛ ولی باید همیشه مدنظر داشت که اصطلاح «باسواد»، همچون اصطلاح «روشنفکر» در جامعه ما از مفهوم واقعی خویش کاملاً به دور بوده اند، معیار درك سواد برای ماهمان «مكتب خوانده» و یا «تحصیل کرده» ها بوده است.

> روشنفکری، جامعه، آغاز به فعالیت نمود؛ ولی در واقعیت امر، ایدیالوژیك شدن دستگاه اداری، قضایی و اجرائیوی کشور، آنهم در چوگات سیستم سیاسی یك حزبی، آغاز فاجعه کنونی محسوب میشود. حاکمیت تازه پا، در اولین فرصت به جمع آوری و کشتار همان رقیبان خویش پرداخت که تا دیروز در میان جاده ها با سنگ و چوب و طعن و لغن از عقب میکرانون به هم حمله میکردند؛ چون دشمنان کوچه به خوبی آدرس یکدیگر را میدانند! دیگر نه رژیم سلطنی و نه شاه بود که سنگ ملامت به فرقش بزنند و نه هم،(امپریالیزم جهان خوار» بود که دست نامرعی اش در تصمیم گیری سیاست خارجی و داخلی حاکمیت کار کند!

> سقوط ناگهانی یك رژیم خاندانی، حادثه، سیاسیی برای ملت بود که هیچکسی به ماهیت سیاسی رژیم جدید فکر نکرد. دهل خوشی و فریاد بیعت از هر طرف بلند بود و در سرتاسر کشور، یك مورد مخالفت با حاکمیت جدید به ملاحظه نرسید. این امر به اثبات میرساند که انزجار از رژیم میراثی انقدر زیاد بود که هیچکسی برای بی پایه شدن اساسات قانونی کشور نیندیشد. سقوط جمهوری سردار محمد داود در کمتر از ۲۶ ساعت، پوك شدن این سیستم را از درون نشان میداد؛ ورنه نامحکن بود که حاکمیتی بدان درازنای عمر، با ضرب چند شلیك تانك و هوا پیما سقوط كند و رئیس جمهور با تمام فامیلش بدون دفاع بماند و به قتل برسد.

> پیروزی کودتای ۷ ثور، همانقدر که برای ملت حادثه، بدون مقدمه تلقی شد، برای تمام اعضای «حزب دیوکراتیك» نیز به همان شكل بود؛ چون کودتا همیشه محصول تصمیم و پلان چند فرد ارتش است و متن جامعه همیشه با صدای انفجار از خواب بیدار میشود! این کودتا اگر تصادفی نبود، انقدر نا به هنگام بود که سرگیجه گی سیاسی ملت نیز محسوب شده میتواند. تصفیه و عقده گشایی رژیم جدید در برابر رقیبان ایدیالوژیك اسلامی و مارکسیستی (وحتی رانده شدن جناح پرچم از حاکمیت) و همچنان کادر زدایی دستگاه اجرائیوی حکومت تحت عنوان پاکسازی «عمال امپریالیست» از حکومت و هکذا «فیودال زدایی» و کشتار مردم برای نابود کردن «قشر عقب گرا» برای سریع کردن چرخ تاریخ به جلو و بعدا فراخواندن ارتش سرخ برای نابودی مقاومت یك ملت به نفع حاكمیت یك حزب كاملاً بی ریشه در متن اجتماع و بالاخره جنگ چهارده ساله ایدیالوژیك با ملت برای رفع خطر «سرحدات جنوبي اتحاد جماهير شوروي سوسياليستي كبير»، ماهيت تمام وعده های سیاسی و اجتماعی «حزب دیموکراتیك خلق افغانستان» را در جریان مبارزات پارلمانی و تظاهرات سیاسی شان به نمایش گذاشت؛ و نباید فراموش کرد که تمام این حوادث و کشتار تحت عنوان «حاکمیت روشنفکری» به عمل آمده انداسقوط «جمهوری دیوکراتیك» همگام با از هم فروپاشی «کشور شوراها» بود. سرنوشت اتکاء ایدیالوژیك به کشور های خارجی، بیشتر از این بوده نمیتواند. «وقتی دولت کبیر شورا ها » فرو غلتید، اقمار دست نشانده و بی ریشه از متن جامعه خود به خود نابود میگردند. «ارتش سرخ» وقتی مدافع

«کرملین سرخ» نباشد، نامحکن است که بیاید برای امنیت سرحدات جنوبی مرکزیت انترناسیونالیزم پرولتری، ملت افغانستان را با انفجار مدرن ترین سلاحها کباب کند و سرزمین یك ملت را به كوبری تبدیل کنند که جز اتش، و سوختن دیگر پیامی برای باشنده، آن نداشته باشد. «ارتش سرخ» و «جمهوری دیموکراتیك خلق»، همین کار را کردند و پیامد جنگ ایدیالوژیك شان با جهان و ملت افغانستان باقی گذاشتن یك كشور كویر است كه امروز نه در آن قانون وجود دارد و نه حکومت و نه قدرتی دولتی یی است که بتواند آبرو و حیثیت ملی، منطقوی و بین المللی آنرا حفظ نماید.

فقیر ترین و عقب مانده ترین کشور، امروز باید داغ اهانت برده ترین ملت و کشور منطقه و جهان را نیز بر جبین داشتیه باشد. نظام شاهی با حضور سیاسی نماینده گان واقعی ملت مخالف بود و نظام «جمهوری دیموکراتیک» با هستی یك ملت در کشور مخالف شد. آن یکی باید عقب مانده ترین کشور دنیا را به نفع انحصار قدرت سیاسی ایجاد میکرد، این یکی برای ثبوت ایدیالوژی پرولتری خویش به مثابه، یگانه تیوری حاکمیت سیاسی، باید ملت را به برده گی چند پهلویی کنونی می رساند.

این هر دو رژیم حاکمیت کردند و محصول انحصار قدرت سیاسی آنها، وضعیت کنونی یك ملت و کشور است که خنجر اهداف چند گونه، سیاسی کشور های منطقه و جهان در تن آن فرو میرود.

روشن است که بدیل حاکمیت «دیموکراتیك» بعد از جهاد ملت، باید حتماً حاکمیت اسلامی می بود. پیروزی احزاب اسلامی در شکست ارتش سرخ و رهبری جهاد در دوران جنگ مقاومت ملی، این امتیاز را برای این احزاب میداد که دست به ایجاد حاکمیت اسلامی بزنند و ارمان مبارزات سیاسی گذشته و دوران جهاد خویش را به واقعیت تبدیل کنند. خسته بودن ملت بعد از اختناق سیاسی و مرگ و زندان، و دادن اجباری جوان برای جنگ چهارده ساله، آرزوی ایمانی آن را برای عدالت و برادری و اخوت اسلامی و تأسیس اولین حکومتی عادلانه یی بیان میداشت که نعره، «الله اکبر» پیام مشترك برای خیزش صبحانه، همگام ملت آن برای عبادت و زنده کی تلقی میشد. خواست ملت و پیام جهاد همین بود که سنگر مشترك تمام اقشار ملت، به سنگر مشترك سياسي انها در حاكميت عدالت سياسي تبديل شده و «ریسمان خدا» برای پیوند اجتماعی و سیاسی اقشار ملت، در حافظه، هر فرد مسلمان و مؤمن باشد. این ملتی که قرنها «مرگ عدالت سیاسی» را به قیمت خون آن بر پا نگهداشته بودند، درجریان چهارده سال جهاد با ایمان به خدا و خلقت واحد بشر، منتظر روزی بود که فریاد «توحید» را از حنجره، بلال محکوم و برده بشنود و انسانیت و ایمان به خدا و انسانش، زیر بنای اولین حاکمیت سیاسی در کشورش شود. این ملت در فردای حاکمیت اسلامی چه را دید؟ این روشنفکری که میخواست ایمان را داخل دستگاه سیاسی فاقد ایمان سازد ، در فردای حاکمیت خویش برای ملت چه داد؟

مگر بازهم جنگ رقابت ایدیالوژیك درون حزبی، به قیمت خون

ملت تمام نشد؟ مگر بازهم «مرگ عدالت سیاسی»، زیربنای جنگ نژادی برای انحصار قدرت سیاسی قرار نگرفت؟ و آیا اتکا ایدیالوژیك مذهبی بدین یا آن کشور، احزاب اسلامی را به عمال جنگ منافع بیگانه گان در درون یك كشور، آنهم به قیمت خون یك ملت، تبدیل نکرد؟ مگر میشود که دست آورد ذلالت فعلی کشور و ملت را مجزا از عمل احزابی دانست که به نام اسلام و حاکمیت شریعت، صرفا برای انحصار قدرت سیاسی برای این یا آن ملیت، متکی به پشتوانه اقتصادی این یا آن کشور میگردند؟

چرا ما چنین بوده ایم و چرا ما نمیتوانیم «عدالت سیاسی» را به مفهوم آغاز عصر روشنگری برای ملت خریش آغاز کنیم؟ چرا هر نوع رژیم به خنجری تبدیل میگردد که ملت را جبرا به عقب گرایی سیاسی وادار میکند و با گفتن «از بد بدترش توبه»، آرزوی استقرار حاکمیتی را دوباره در ذهن می پروراند که سقوط آن با جشن و خوشی و دهل و اتن بدرقه گردیده بود! آیا این ملت واقعاً همه کمونیست بود که برای حاکمیت «جمهوری دیموکراتیك» جشن گرفت؟! مگر جهاد ملت بیانگر نفرت از حاکمیتی نبود که توهین به مقدسات مذهبیش کرد؟ ولی چرا اکنون همان حاکمیت که ملت در برابرش جهاد کرد، امروز بدان شکر میشود؟! و اگر وضعیت انحصار طلبی سیاسی به همین شکل ادامه پیدا کند، آیا حاکمیت ربانی نیز به خاطره، خوش ملت مضمحل شده فردا تبدیل نخواهد شد؟ و آیا نخواهیم گفت که خوب بود، حد اقل به نام افغانستان حاکمیتی وجود داشت که میرفت در اسامبله، ملل متحد کرسی کشور را پر میکرد!

چرا غیتوانیم ایمان به عدالت سیاسی داشته باشیم؟ مگر عصر روشنگری سیاسی را در کشور شعار «عدالت سیاسی» در بر ندارد،؟ ملتی که فاقد عدالت سیاسی و حق تعیین سرنوشت باشد، چگونه میتوانیم صرفاً با حاکمیت این یا آن ایدیالوژی نوید نجات آن را بدهیم و چگونه میتوانیم با ایدیالوژیك ساختن حاكمیت تك حزبى، بازهم «مرگ عدالت سیاسی» را کتمان نماییم؟ مگر هویت سیاسی در نظام «عدالت سیاسی» مقدم تر از مبارزه، ایدیالوژیك در درون یك جامعه نیست؟ آیا با برده گی ایدیالوژیك سیاسی و مذهبی برای کشور های بیگانه، آنهم صرف برای به دست آوردن پشتوانه اقتصادی و نظامی، میتوانیم ملت و کشور را صاحب حق تعیین سرنوشت اجتماعی و سیاسی آن سازیم؟

تاریخ ملت را اگر میتوان «مرگ عدالت سیاسی» لقب داد؛ در پهلویی آن اینرا نیز میتوان علاوه کرد که: «مرگ عدالت سیاسی» با برده کی برای بیگانه گان برای ازدیاد قدرت و برای انحصار قدرت سیاسی! با این مارمول مبتوانیم ماهیت هرگونه نظام و حاکمیت سیاسی را در افغاستان مطالعه غاییم. در میان اعضای احزاب مارکسیستی این سخن به کلی متداول پود که «بدون پشتوانه بین المللي غيتوان مبارزه، سياسي كرد يه! وقتى آغازش با ابن ايمان بود، انجامش باید انطور میبود که دیدیم!

نقش امیراطوری انگلیس به مثابه، زیربنای تشکل تاریخ سیاسی کشور، رقابت روس ها و انگلیسها در وجود حاکمیتهای سیاسی . شاهان، جنگ بلوكِ «شرق» و «غرب» بازهم در چوكات حاكميت سیاسی افغانستان و رقابت ایران و عربستان و هند و پاکستان و روسیه و دیگران بازهم در قالب حکومت افغانستان، بیانگر موجودیت «مرگ عدالت سیاسی» در کشور است. با ایجاد «مرگ عدالت

سیاسی»، حکومت ها ملت و قدرت مردم را از دست میدهند؛ در همچون حالت برای سرکوبی رقیبان، حاکمیت انحصاری هم باید خصم ملت باشد و هم جنگ بالفعل با دشمنان سیاسی خویش داشته باشد. در همچون حالت اتكاء به بيگانه گان معقول ترين سياست است كه هر حکومت و هر زمامدار بدین سیاست متوسل شده است و فعلاً اتکا به پول و زور بیگانه گان، یگانه اصل برای بقای حاکمیت انحصاری در افغانستان، تلقی میگردد. مجاهدی که چهارده سال در برابر «ارتش سرخ» خون داده است، امروز در میدان هوایی بگرام در عقب دروازه -مشاور روسی یهره ایستاده است و با کمال خونسردی از تو تقاضا مینماید که «آهسته راه برو که مشاور صاحب خو (خواب) است!»؛ چون ربانی - مسعود، جنگ انحصار قدرت سیاسی با اقشار ملت دارند!

حاکمیتی که دشمن اقشار ملت باشد، سرکوبی این اقشار به مثابه، بقایش مطرح میشود. اگر روسیه باشد یا هند یا انگلیس یا عرب یا ایران یا هر کس دیگر، وقتی حاضر اند که دشمنان اجتماعی آن را نابود کنند، حیثیت و شرف سیاسی و ملی یك ملت فدای قدمهایشان!

آلوده شدن جنبشهای روشنفکری نیز به همین علت بوده است. آن حزبی که صادقانه برای نجات ملت مبارزه - سیاسی مینمود ، در فردای وابسته گی ایدیالوژیك خویش به اتحاد شوروی، با كمال ایمان به صداقت و راه ایدیالوژیك خویش و با كمال ایمان به سیاست . انترناسیونالیستی «اتحاد شوروی»، مردم را برای این میکشت که آنها را اخلاقاً بدین متقاعد سازد که به صداقت آنها ایمان داشته باشند و اگر کسی در برابر راهی واقعاً صادقانه و خیرخواهانه آنها قرار میگیرد، جز کودن و مرتجع چیزی دیگری نیست و باید به «گورستان تاریخ» سپرده شود. تاریخ این را به حافظه دارد که تمام کشتار ها در جریان جنگ ایدیالوژیك با ملت، از عقب یك صداقت ناب و ایمان به سرنوشت خوب و شگوفان ملت به عمل آمده اند؛ یعنی این تراژیدی برای این طیف به نام روشنفکری، محصول عقب مانی جامعه برای درك نكردن جهان بيني و ايديالوژي آنها تحليل مي شد. با تحليل روانی کشتار ایدیالوژیك در هر جامعه، سوسیالیستی به همین نتیجه میرسیم که کمونیستان، با دنیای عاطفی برای بهبود سرنوشت ملتها، دست به خونریزی و کشتار زده اند. بی مفهوم بودن محکومیت اخلاقی این کشتار برای کمونیستان، صرفا به علت صداقت اندیشه یی شان برای «جامعه شگوفان» بوده است (*)

اینان صادقانه پذیرفته اند که فقر اجتماعی را صرفاً با حاکمیت کمونیستی میتوان ریشه کن کرد؛ چون معتقدند که برای «تیوری انقلابی به حزب انقلابی ضرورت است» بنا، کشتار برای حاکمیت یك حزب «انقلابی پیشاهنگ»، امریست طبیعی و آنانیکه نمیدانند که اینها چقدر صادقانه برای ملت میرزمند، باید نابود شوند.

سرنوشت حاکمیتهای مارکسیستی از طریق کودتا هایی که نقش سازمانهای استخباراتی در آن شریك باشد، مطلقاً وابسته كی بدون چون و چرا به قدرتهای بیگانه را نشان میدهد. انقلاب اکتوبر، انقلابی بود که با پشتوانه مردمی به پیروزی رسید و به همین خاطر بود که با نیروی مردمی توانست دشمنان داخلی و خارجی خویش را شکست بدهد، یعنی انقلاب اکتوبر و لنینیزم برای جامعه شوروی یك واقعیتی بود که متن جامعه بدان آگاه بود؛ ولی وقتی لنینیزم به

^(*) تحلیل فلسفی این وضعیت بحث طولانیست، ولی صرفاً همینقدر تذکر داده میشود که خلاء میان سطح شعور فرهنگی و دینی جامعه و نبودن خدا در جهان بینی مارکسیزم، تضاد را با دستان خود حکومت مارکسیستی در جرامع ایجاد میکند که بازده آن همیشه مقاومت اجتماعی بوده است؛ اینها واقعاً معتقد به نبودن خداً در جهانند، جنگ ایدیالوژیك آنها صادقانه از عقب آرمان خیرخواهانه برای مردم معتقد به خدا صورت میگیرد!

مرحله صدور خویش در جوامع دیگر رسید، از حالت درك واقعیت اجتماعی خویش بیرون شد و صرفاً به عنوان یك تیوری ذهنی، زیر بنای کودتای مارکسیستی در جامعه ما قرار گرفت. باکودتای کمونیستی «ارتجاع» و «امپریالیزیم خونخوار» از صحنه نابود گردید؛ ولی در فردای پیروزی شعار «اعمار جامعه سوسیالیستی» داده شد و حتى مثل حفيظ الله امين توقع برده شد كه «جامعه سوسياليستى» را در دارازنای عمر یك نسل به وجود آرند و خود شان نیز شاهد آن باشند! ولى بعدأ «رفقاى تيوريسن مشاور» گفتند كه نه شما اشتباه میکنید، شما هنوز به مرحله، «انقلاب ملی- دیموکراتیك» قرار داشته و هنوز از مرحله اعمار جامعه سوسياليستي خيلي ها فاصله داريد. ببرك كارمل، با همين تصحيح تيوريك و ارتش سرخ، آغاز به كار كرد! واقعیت دیگر این بود که سوسیالیزم وقتی به مرحله صدور انقلاب رسید، برای جوامع دیگر از ماهیت واقعیت اجتماعی خویش که برای ملت روس داشت، به ماهیت امپراطوری انگلیس و تزار روس تغییر شکل داد. صدور انقلاب جز تقویت پایه های «انقلاب اکتوبر» به نفع

منافع ملی ملت روس (نه خلق شوروی)، چیز دیگری نبود. تحمیق

ایدیالوژیك ملتهای بیگانه برای تقویت انقلابی که به ضد انقلاب

تبدیل شده بود، یگانه امکانی بود که برای منافع «اتحاد شوروی»

وجود داشت. به همین علت بود که خواب طلایی «تسخیر افغانستان»

از امپراطوری تزاری به سیاست استیلا گرانه، انترناسیونالیزم پرولتری اتحاد شوروی به میراث رسید. شعار بدون مرز بودن سرزمین زحمت

کشان و کارگران، یگانه تحمیق ایدیالوژیك بود که مرز های دیگر

کشور ها و کشور افغانستان را به روی سیاست عظمت طلبی این

کشور باز میکرد. (*) افغانستان زیر قدمهای ارتش سرخ قرار گرفت و جنگ برای حرکت به جانب «آبهای گرم» زیر بنای سیاست نفاق اجتماعی روسها را در افغانستان تشکیل داد. سرمایه گذاری برای تحریك احساسات ملیتی، اگر از یك جهت سیاست مقابله با سیاست توسل به جنگ مذهبی جهان «غرب» بود، از جهت دیگر، جبهه مقاومَت ملی و یکپارچه را در برابر «جمهوری دیموکراتیك» نیز از میان بر میداشت. تحرکات ملیتی به گونه های مختلف به عمل می آمد و تقسیم بندی سرزمین افغانستان به زونهای مختلف، بیانگر سیاست نفاق اجتماعی اتحاد شوروی نیزبود. اعلان نمودن ملیت پشتون برای ببرك كارمل تاجك، سیاست مكارانه، روسها را به نمایش میگذارد. این سیاست بیان میدارد که حمایت از یك ملیت و بعدا حرکت سیاسی به جانب ملیت دیگر، صرفا برای رسوخ در مناطق قبایل پشتون نشین بود. بازار پر رونق «وزارت سرحدات و قبایل»، بودجه غیر قابل شناخت و کنترول این وزارت و آنطرف ایجاد «مرکز انسجام امور ملیت هزاره»، همه و همه دامن زدن مسایل ملیتی، برای کتمان نمودن جامعه، اصلی مورد حمایت روسها را هریدا میسازد؛ ورنه روسها چه مجبوریتی داشتند که برای ببرك كارمل، سیاست جعل ملیت را به کار گیرند؟! و وقتی «احمد شاه مسعود» میراث خوار «جمهوری دیموکراتیك» میشود، اینجا دیگر هیچ شکی باقی نمیماند که روسها برای بقای حضور خویش در افغانستان، کاملاً به سیاست حمایت از یك ملیت متكی هستند و این همان سیاست امپراطوری انگلیس بود که برای بقای حیات مهره، دست نشانده، سیاسی خویش، ظاهراً یك ملیت را مورد حمایت خویش نمودار میكرد. احمد شاه مسعود زمانی میتواند به صفت عنصر سیاست و حضور

روسها در افغانستان باقی بماند که صاحب پشتوانه، اجتماعی شود. روشن است که جوامع پشتون و هزاره و ازبك، هیچگاهی این امتیاز را برای «مسعود» نمیدهند، الی اینکه روسها بعد از ایجاد تفرقه و تضاد خصومت آميز ميان مليت ها، اين مهره را يكانه مدافع مليت تاجك معرفى ميكرد و بعدا با پشتوانه اجتماعى يك مليت و به بهاى «مرگ عدالت سیاسی» برای دیگران، به حضور سیاسی خویش در افغانستان نایل میشدند.

این سیاست، یگانه زیر بنای تاریخ سیاسی ملت افغانستان را تشکیل میدهد که باعث مبتذل شدن هر جنبش ملی و آزادیخواهی شده و به همین خاطر است که هر مقاومت اجتماعی اقشار ملت برای ایجاد عدالت سیاسی، اولتر از حاکمیت، مواجه با دشمنی نیروهای استعماری گردیده است؛ چون ضمیمه، عدالت سیاسی، وحدت ملی کشوربودهٔ و وحدت ملی، نابود شدن پایه های سیاست استعماری در کشورهاست. سنت انحصار قدرت سیاسی برای این یا آن ملیت، محصول سنت وابسته گی حاکمیت به سیاستهای استعماری وقت است. واقعیت انکار ناپذیر اتکأ به بیگانه گان برای یکه تازی قدرت سیاسی و اجتماعی در کشور، دامن هر جنبش دینی و ضد دینی را آلوده کرده و به همین لحاظ است که ابتذال روشنفکری کنونی در جامعه، بزرگترین تراژیدی سیاه برای خموش شدن آرمان «عدالت سیاسی» در

جنگ خونین اجتماعی کنونی، تاریخ مکتوم چند صد ساله ملت است. مابرای پیروزی در جنگ انحصار قدرت، باپاك ترین اعتقادات و مقدس ترین ایمانهای جنبشهای سیاسی و فکری خویش بازی کرده ایم. این امر ماهیت هر جنبش سیاسی را بعد از حصول به پیروزی آن نشان میدهد. جنبش های فکری و روشنفکری ما صرفاً تا پیروزی، انقلابی و مردمی و دینی بوده اند؛ ولی در فردای پیروزی، «مرگ عدالت سیاسی» به یگانه آرمان جنبش برای حاکمیت انحصاری و یکه تاز، تبدیل شده است. «احمدشاه مسعود »ی که برای حاکمیت اسلامی میخواست نظام جمهوری سردارمجمد داود را با کودتا ساقط کند، امروز بعد از پیروزی، بنیانگذار فاشیزمی میشود که سیاه ترین لکه، ننگ را در تاریخ سیاسی کشور به وجود می آورد. دست آورد این «اخوانی» دو آتشه، اینست که روسها را بعد از شکست در برابر ملت، بازهم به صفت مشاورین جنگ خویش برای قربانی کردن ملت، داخل پایتخت کشور مینماید و با ایستاده کردن «مجاهد چهارده ساله» به صفت پهره دار مشاور روس، به شخصیت مقاومت ملی و اسلامی یك ملت تُف اهانت و نفرت را می اندازد؛ و ای كاش این عمل صرفاً منحصر به اهانت یك ملت و آرمانهایش باقی میماند؛ ما باز هم شاهدیم که «مرگ عدالت سیاسی» بازهم زیربنای جنبشها را تشکیل

عصر شب را در کشور ما «مرگ عدالت سیاسی» تشکیل میدهد. عصر روشنگری برای ما با شعار «عدالت سیاسی» آغاز میشود. ما به آن روشنفکر و جنبش روشنگریی ضرورت داریم که با ایمان و صداقت تمام بیان دارد که جنگ اجتماعی در افغانستان به قیمت برده کی برای بیگانه گان و به بهای مرگ عدالت سیاسی برای ملت آن تمام شده است. رستاخیر اجتماعی و سیاسی این ملتی در حال زوال و نابودی، صرفاً با آن اندیشه و منطقی امکان پذیر است که ایمان و تقواً و برادری انسان در خلقت را از زیر عبا و قبای مذهبی شیخ

^(*)امروز در جمهوری اسلامی ایران برای صدور انقلاب شعار «اسلام مرز ندارد» را میدهند. واقعیت نیز همین است که اسلام مرز ندارد؛ ولی تجربه نشان داد که ایران هم مرز دارد و هم جیب؛ و بدون مرز بودن اسلام صرفاً از جانب ایران به طرف دیگر کشور هاست، والی هیچ کشوری نمیتواند برای برداشتن مرز های ایران برای ورود سیل مهاجرین آواره اش در این کشور، گامی به جلو بجاند ۱۱.

فقدان منطق اسلامي و انساني ... اینجا برای شما بطور واضح میگویم که دشمنی ملیت ها فاجعه، بزرگی در افغانستان است. اینجا باید برادری ملیت ها مطرح گردد؛ حقوق خواستن برای ملیت ها هم یعنی برادری خواستن برای ملیت ها: دو برادر وقتی که در یك خانه زنده گی میکنند، هر کدام برای خود حق قایل است؛ یعنی که در خانه این برادر هم حق دارد و آن برادر هم حق دارد. این کار به معنای برادریست، نه دشمنی. ولی این عناصر جاه طلب و قدرت طلب اند که از این مسأله به عنوان تحریکات نژادی و به عنوان این و آن هدف دیگر استفاده می کنند تا قدرت شان حفظ بماند ... من اینجا، این مسأله، تاریخی را برای شما میگویم تا بدانید که این قدرت طلبان چرا با شما دشمنی دارند. و جای تأسف از کسی است که خود را استاد الهیات میداند و می آید با مردم ما با این باور و به این شکل برخورد میکند. بلی، آقای ربانی، بعد از جنگ افشار، وقتیکه پاکستان میرود، راز این دشمنی را با قاضی حسین احمد مطرح میکند؛ شما ببینید که باور های غیر اسلامی سر از کجا در می آرند. ربانی برای قاضی حسبن احمد میگوید که این مردم بسیار جانی اند! شما (هزاره ها) را میگوید. در حالیکه از روزی که اینها تحت عنوان اسلام آمده و اینجا حاکم شده اند، هشت جنگ را بالای شما تحمیل کرده اند، بازهم جرا شما جانی اید؟ ربانی میگوید که اینها از اولاده های چنگیز خان هستند که هفتصد سال پیش در افغانستان جنگ کرده اند! این را آقای ربانی بعد از قضیه، افشار، با قاضی حسین احمد در پاکستان میگوید! بعد از قضیه، افشار که افتضاح شان در دنیا بالا شد و جنایت شان در دنیا منعکس گردید و همه دانستند که اینها چقدر جانی اند و چقدر جنایت کرده اند، آقای ربانی می آید و استناد تاریخی میکند که شما مستحق این جنایت و مستحق این ظلم هستید! چونکه شما اولاده، چنگیز هستید. این را آقای ربانی میگوید که در مصر تحصیل کرده و در دانشگاه کابل الهیات تدریس میکند! اول این آدم بیسواد و از تاریخ بی خبر، نمیداند که شما بومی ترین مردم افغانستان هستید؛ قبل از آنکه چنگیز به افغانستان حمله کند، شما در اینجا بودید و در بامیان جنگ شدید را شما کردید. این اولین حرف است که نشان میدهد وی از تاریخ کاملاً بیخبر است. گذشته از آن ما از آقای ربانی باز خواست میکنیم که گیریم این باور تو درست بود و اینها اولاده، چنگیز اند و چنگیز هم در بامیان آمده و جنایت کرده است؛ حالا تو با کدام منطق اسلامی و الهی، هفت صد سال بعد می آیی و انتقام این جنایت را در افشار میگیری؟ این

... اینجا است که روشن میشود چرا آقایان با شما دشمنی دارند و چرا تمام هم و غم شان متوجه این است که شما را از بین ببرند؛ چون این باور تاریخی را دارند و با این باور تاریخی

کار با کدام منطق اسلامی و انسانی سازگار است؟

است که شما را میکوبند ...!

محسنی ها و سیاف ها بیرون بکشد و جنگ نژادی این مذهبیون معظم و مطهر را به جنگ عدالت سیاسی برای ملت تبدیل کند. جنبش روشنگری با شعار و ایمان واقعی به «عدالت سیاسی» آغاز خواهد شد.

ب : سطح سواد جامعه :

در جامعه یی که یك فیصد با سواد دارد، زمینه سازی انقلاب از طریق پخش مسایل تیوریك میان «توده های وسیع» کاریست که کلا متکی به خوشباوری ذهنی است. به همین علت است که جنبشهای سیاسی ما بدون زمینه اجتماعی بوده و مبارزات سیاسی همیشه به شکل رقابت میان یك فیصد باسواد جامعه که در احزاب مختلف تنظیم بوده اند، مطرح شده است.

قشر باسواد جامعه زیربنای هر حرکت آگاهیبخش و انقلابی را تشکیل میدهد؛ ولی باید همیشه مدنظر داشت که اصطلاح «باسواد»، همچون اصطلاح «روشنفکر» در جامعه ما از مفهوم واقعی خویش کاملاً به دور بوده اند. معیار درك سواد برای ماهمان «مکتب خوانده» و یا «تحصیل کرده» ها بوده است. سطح نهایی در جه تحصیل در کشور به درجه لیسانس است و برای ادامه تحصیلات عالی به درجه ماستری و دوکتورا باید به کشور های خارجی پناه ببریم. شاید به علت همین عقده شخصیت علمی است که بعضی ها با نوشتن «دوکتور» در جوار نام شان، خواسته اند هم طبیب بودن خویش را بیان دارند و هم شخصیت علمی دوکتورا را بخیه به شخصیت موهوم خویش نمایند!

نباید فراموش کرد که ما همین خط خوان را هم باسواد گفته ایم و هم روشنفکر! قابلیت این اشخاص را برای خوانش خط، به مفهوم سواد درك آنها از مسایل اجتماعی و اهلیت آنها برای چشم و چراغ بودن جامعه قبول کرده ایم. در جامعه یی که ۹۹ فیصد آن کور است، یك فیصد بینای آن، که قادر به دیدن است، ولی از فهمیدن و درك كردن خیلی ها فاصله دارد، آنقدر باید ارزش داشته باشد که هم با سواد معرفی شود و هم روشنفکر! غافل از اینکه هر خط خوان با سواد و هر باسواد روشنفكر شده نميتواند. روشنفكر، همان پيش قراول عصر روشنگری است که تمام سنتهای عصر شب را به قسمی وارونه میکند که نه تنها هیچ ارزش جامعه را نابود نکرده، بلکه ارزشی را ایجاد میکند که به مفهوم راه برای حرکت به سوی فردا تلقی میشود. روشنفکر همان فردیست که جامعه و اعتقادات آن را باراه خویش، در مسیر تکامل و «شدن» قرار میدهد. روشنفکر رهنماست، علامه، راه است و در یك كلام هم راه و راهنماست و هم علامه، راه. خودش راه ایجاد میکند، خودش هدایت میکند و بعد از طی مسیر به قدر توانش، در فرجام راهش به علامه، راه تبدیل میشود؛ یعنی اگر بیشتر رفته نتوانسته است، حد اقل نشان داده که راه تا کجا رسیده

مامكتب خوانده، خویش را كه خط خوان شده است ولی سواد نوشتن را ندارد، به با سواد و روشنفكر تعویض كرده ایم. یك فیصد مكتب خوانده و تحصیل كرده، ما هم سیاستمدار بوده، هم ببوروكرات بوده، هم دستگاه اداری و قضایی و قانونگذار بوده، هم اخوانی بوده هم كمونیست بوده، هم خنثی بوده، هم مصلح بوده و هم مولوی و آیت الله بوده! همه شامل همین یك فیصد با سواد جامعه میشوند. ۹۹ فیصد دیگر چشم و گوش شان به جانب همین یك فیصد «باسواد» است. و اما این یك فیصد چگونه تربیه میشود و به كار گماشته

آنکه خدا دشمنی خاکمیت را در قبال جامعه اش از بین برده و به نضل خدا نژاد و موقف سیاسی و اجتماعیش همردیف به «خربارکش»

نشده و در های مکاتب به رویش باز بوده، بعد از هفت ساله گی مکتبی شده است، تا صنف دوازدهم درس خوانده و بعد با شخصیت «دوازده پاس» و یا با قلمبه، انگریزی گویی «بکلوریاپاس»، بیشتر احساس شخصیت کرده است. اگر لیاقت داشته شامل دانشگاه شده و اگر «کانکور زده» شده، کمر را برای یافتن کار رسمی گره زده تا «مامور» شود! برای این یکی همین شخصیت تحصیلی و موقف اداری، فرجام و معراج بوده و بعد از آن برای آموزش «سواد اداری» بعد از صدها تمسخر و توهین آن مامور سابقه دار «صنف شش پاس» قادر به درك کار بخش اداری مربوطه، خویش شده است؛ و اما همچون آن مامور تا صنف ششم درس خوانده، عقده کمبود شخصیت علمی خویش را به وسیله ابراز غرور از کهنه گی و بلدیت در کار اداری، بر سر آن مامور تازه وارد «فاکولته یی» باز کرده است!

این یکی وفاکولته پاس»، یا معلم شده که آینده، سوادش وا میان نصاب تعلیمی مکاتب به خاکستر تبدیل کند و یا انجنیر شده که بازهم برای پروژه های پلان دو هزار ساله، دولت خویش به طراحی دست بزند و عمر خویش را در فلان وزارت یا ریاست ساختمانی تا یای مرگ در چوکات اداری- مسلکی به سر رساند!

بهترین قشر با هویت و تشخص و با شأن و دبدبه یا حقوق خوان بوده و یا داکتر: آن یکی برای وجهه صلاحیت قضایی و جزایی و این دیگری برای وظیفه و نقشش در وضعیت اجتماعی افراد ملت فقیر میان امراض و مرگ! اگر این دو صادق بوده اند، فرشته انگاشته شده و اگر خاین و تاجر شده اند، تعمیر و بنگله، شان در فلان کارته، زیبای پایتخت، محصول معامله، شان با صحت و حیات آدمها بوده است. آن یکی حق شان را زیر پاکرده تا ناحقی را بر حق جلوه دهد و این یکی با حیاتشان به خاطر خالی کردن جیبشان بازی کرده است. آن یکی بعد از وقت رسمی در دارلوکاله نشسته است و این یکی در معاینه خاند! یعنی تحصیل در ذات خویش یك کسب بوده است. اگر آن طفل فقیر رفته است شاگرد مستری و خباز و نجار... شده است، این یکی شاگرد مکتب شده است که در فردای زنده گی خویش صاحب کار «آبرومندانه» باشد: که هم نام داشته باشد و هم نان! کسب صاحب نام ونان، شاگرد نشستن در مکتب تلقی شده یعنی این جنبه تحصیل و مکتب و سواد بالاتر از جنبه، چشم و چراغ بودن برای عدالت و انسانیت جامعه مطرح شده است.

خواب مهره، بیوروکراسی بودن، وبعداً ارتقای اداری و بلند رتبه شدن، یگانه ایدیال یک فیصد تحصیل کرده، مارا تشکیل میداده است. وقتی تحصیل وعلم برای ما در سطح وجهه اداری و شخصیت بیوروکراتیک مطرح بوده باشد؛ چگونه میتوان امید بدان داشت که دستگاه های اداری و اجرائیوی و قضایی دولت، زمینه یی رشد شخصیت علمی و روشنفکری ملتی بوده که ناکاره گی و بیعدالتی و رفتگاری زمامداران آن داخ ننگ سیاسی در تاریخ سیاسی آن است؟

ولنگاری زمامداران آن داغ ننگ سیاسی در تاریخ سیاسی ان است؟
حاکمیتی که صرف مطابق به ظرفیت جذب دستگاه اداری خویش شاگرد تربیه میکرد، چگونه میتوانست که تعلیم وتربیه را به مثابه رکن واساس زنده گی و فرهنگ روشنگری یك ملت قرار دهد؟ حاکمیتی که انحصار قدرت سیاسی، شالوده و زیست اجتماعی آن را تشکیل بدهد، چگونه ممکن است که طرفدار رشد سطح شعور علمی، فرهنگی، سیاسی و اجتماعی ملت خویش باشد؟ مگر شیر خر در حلق همچون حاکمیتها رفته است که با پول و بودجه و خودش و با گسترش و رشد سطح تعلیم و تربیه، ملت آگاه را به دشمن آشتی نا پذیر خویش تبدیل کند؟ مگر زمامدار مرتجع «ملاتصر الدین» است که با ایمان به عدالت سیاسی و دادن حق تعیین سرنوشت برای ملت،

ریشه، خود را از درون یك ملت بكند؟ مگر ۹۹ فیصد بیسواد یك ملت ۱۶ میلیونی، سیاست آگاهانه، زمامداران برای بقای حاکمیت ضد مردمی شان نبوده است؟ آیا تبدیل کردن این فیصدی خیلی ها ناچیز تحصیل کرده ها به پشتوانه، معنوی و مسلکی یك ملت، خودش بیانگر دشمنی آگاهانه با ملت و تاریخ آن نیست؟

خواب بودن یك ملت، بیانگر سیاست حاكمیتها و زمامداران دشمن ملتهاست. زیر بنای هر فقر اجتماعی و هر رکود اجتماعی را سیاستی تشكيل ميدهد كه مدافع آن حاكميت ارتجاعي و مخالف با حق تعيين سرنوشت مردم وحضور شان در سیاست یك كشور است. «عصر شب»، محصول حاکمیت و سیاست ارتجاعی آن است. «عصر شب»، بازده سیاست اجتماعی زمامدارانیست که صرفاً با تحمیق سیاسی و اجتماعی توده ها، بقایشان را مشاهده میکنند. و روشنفکر کسیست که فریاد عصر روشنگری را باید در قلب همین سیاهی و خصومت دیوانه وار حاکمیتهای ارتجاعی بلند کند.

آشر دیگر تحصیل کرده های ما را مجتمع دیگری تشکیل میدهد که میتوان لقب «کارکنان رسمی مطبوعات» را بدان داد. در جوار این قشر، گروهی از اشخاص وجود دارند که به گفته، «ژان یل سارتر» چون شایسته، هیچ کار دیگر نبوده اند شغل شانرا با اندکی خجالت یا «نویسنده» مینویسند یا «شاعر»! در این گروه فلان داکتر و فلان انجنیر و یا محصل زراعت و وترنری و زمین شناسی نیز اسم مینویسند. این کسب بدون مسلك به قریحه، شاعری و نویسنده كی و به بخت و اقبال واستعداد تعلق دارد! آن طبیب فاقد شخصیت به ژورنالیست و مجله دار تبدیل میشود و بعدا به مفسر سیاسی که از طبیب بودن همانقدر بهره برایش رسیده است که دوکتور... بنویسد که یك تیر و دونشان شود؛ آن شاعر و یا نویسنده. دیگر که تا هنوز عقده ع قام کردن مکتب را نیز احساس نکرده است، از این فن باید به نام و نان برسد! آن یکی چخوف را معیار حقانیت خویش قرار میدهد و این یکی اگر هیچکسی را نیافت، ماکسیم گورکی را به شکل مخنی در درونش زنده نگهمیدارد. جنگ شهرت و نان و شخصیت از ورای مطبوعات و نشریه و شعر و داستان و مقاله، آنگاه ماهیت آلوده گان را به نمایش میگذارد که برای هر دهل، رقص خاص آن را تمرین مینمایند. و با تأسف که مطبوعات را همین گروه انحصار نموده و در نظامی که گرفتن نام دیموکراسی و عدالت به مثابه، گناه کبیره تلقی میگردد، بازار مطبوعات را همین جنس ها پُر میکنند.

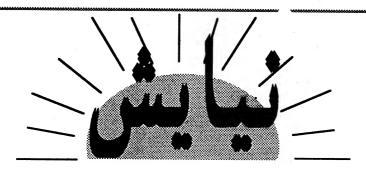
در نظام سیاسیی که دشمن عدالت و هویت انسانی جوامع است، چگونه میتوان با فریاد حق و عدالت و با گفتن اینکه تف بر تو ای زمامداری که عصر شب و خفتن ملت و مرگ عدالت سیاسی را به قاعده، استمرار حاکمیت خویش تبدیل کرده ای و تف بر تو ای نظامی که جزحقارت و ذلالت، دیگر چیزی برای شخصیت و هویت انسانی یك ملت نداده ای؛ در بازار رجاله کی سیاسی و مطبوعات و به لجن کشیده شدن فرهنگ، فریاد آگاهی و بیداری ملت را بلند کرد که سیاست فرهنگی حاکمیت ها «مژده که آمد بهار» بوده و ایمان و مسؤولیت «فرهنگی»، جنگ رقابت برای تجارت نام ونان؟!

وضعیت کنونی یك فیصد تحصیل كرده، ما، طبیعی ترین حالت در نظام سیاسیی است که به اندازه، نوك سوزن ایان به عدالت سیاسی و هویت حقوقی و انسانی اقشار ملت ندارد. مسؤولیت و تعهد را رژیم هایی میتوانند ازذهن باسواد جامعه بگیرند که ماهیت تعلیم و تربیه را صرفاً به رقابت بیوروکراتیك میان تحصیل کرده ها تبدیل کنند. بزرگ شدن دستگاه بیوروکراتیك در ذهن تحصیل کرده های یك ملت، فاجعه، مرگ رسالت روشنفکری در یك جامعه است؛ چون تحصیل کرده ها دیگر به قاعده، رشد جنبش روشنفکری درجامعه تبدیل نشده، بلکه به قاعده، خواست سیاسی و یالیسی های اداری و اجتماعی حاکمیت سیاسی تبدیل میگردند. در این حالت، حاکمیت

است که به ایدیال آنها تبدیل میشود، نه ملت و سرنوشت عدالت اجتماعی و سیاسی آن. حاکمیت وجود دارد، پالیسی های مختلف اجتماعی آن نیز وجود دارند، کادرهای فنی واجتماعی نیز مطابق به معیار ضرورت وجذب ادارات دولتی تربیه میشوند و به خدمت گرفتن اشخاص مسلکی در دوایر رسمی، به مثابه، ختم تمام تعهد و مسؤولیت برای یك كادر تلقی میشود، بازار حاكمیت و كارمند دولتی گرم است؛ ولی آنچه که وجود ندارد احترام به شخصیت سیاسی ملت برای حق تعیین سرنوشت آن از طریق حاکمیت سیاسی است. ملت با فقر و محرومیت در بزرگترین تنگنای زنده کی اجتماعی خویش قرار دارد؛ ولی سیاستهای اجتماعی حاکمیت آنقدر بیگانه با زنده گی و فقر و مصیبت اجتماعی ملت است که گویی در دو جهت کاملاً مخالف در حرکت اند؛ یعنی ملت چیزی است و حاکمیت چیز دیگر و دستگاه بیوروکراسی چیز دیگر! ملت با هویت فقیر ترین ملت دنیا جان میدهد، قشر تحصیل کرده، جذب شده در دستگاه بیوروگراسی دولت سرنوشت خودش را وابسته به ملت ندیده چون دهنی برای رزق جیره وار حاکمیت است و حاکمیت، تنها به و سیله، دستگاه بیوروکراسی خویش است که قشر تحصیل کرده را از ملت گرفته است، و همین قشر حایل میان ملت و حاکمیت است که ملت را از حاکمیت و حاكميت را از ملت جدا كرده است؛ به همين علت است كه ملت زمينه، جنبش روشنگری خویش را از دست میدهد و صد سال حاکمیت سیاسی بدون هراس از آگاهی ملت و خیزش اجتماعی آن، ادامه پیدا میکند تا بالاخره به انفجاری منجر میگردد که بی سرنوشتی مطلق یك ملت فقیر، با جنگ داخلی و اجتماعی، به شخصیت ملی و بین المللي أن تبديل ميشود.

ملت به هر کادر خویش احترام دارد. ایمان تحصیل کرده ها به شخصیت بیوروکراتیك، باعث احترام جامعه بدین شخصیت نیز میشود. در کوچه یی که رئیس یا مدیر یا مامور زنده گی میکند، همان کوچه به نام منطقه یا جای یا کوچه، رئیس یا مدیر فلاتی یا مامور فلاتی مسمی میشود. این احترام به شخصیت پیوروکراتیك تحصیل کرده ها، هم فریب ذهن ملت را نشان میدهد و هم نقش اساسی دستگاه اداری دولت را برای خدمت به ملت (البته خدمت برای ملت در صورتی امکان پذیر است که حاکمیت عادلانه، سیاسی وجود داشته باشد)؛ ولى حاكميت ارتجاعى و انحصارى، و جهه، شخصيت اجتماعی یك كارمند دولت را به وسیله، رقابت ویا جنگ بيوروكراتيك تحصيل كرده ها تبديل ميكند. ايجاد رقابت بیوروکراتیك صرف برای وابسته کردن تحصیل کرده ها به دستگاه اداری حاکمیت و پالیسیهای سیاسی و اجتماعی آن است. بی جهت نبوده است که کارمندان برای ارتقا به مقام ریاست و یا مقامهای بالاتر بیوروکراتیك، حتى به شرف و حیثیت خود و فامیل خویش خیانت

بزرگ شدن شخصیت بیوروکرات درجامعه، کاملاً به سیاست اجتماعی حاکمیتهای ارتجاعی تعلق دارد. حاکمیتها برای اینکه زمینه، اجتماعی جنبش روشنفکری را از ملت بگیرند، ناگزیرند که جنبه، شخصیت بیوروکراتیك تحصیل کرده ها را آنقدر بزرگ سازند که مؤثریت حرکت روشنفکری آنها اصلاً معادل به حماقت وبه «بوی قورمه از سر آمدن» تعبیر شود: یعنی انسانی که تلاش نمینماید که رئيس ووزير شود ، سخت احمق است كه تلاش مينمايد تا انقلابي شود و ملت را آگاه بسازد!! این ذهنیت را در برابر جنبش روشنفکری و روشنگری، زمانی میتوان درنزد ملت ایجاد کرد که شخصیت بیوروکراتیك تحصیل كرده ها و در مجموع دستگاه اداری و اجرائیوی دولت، به مثابه، بزرگترین ایدیال ملت و تحصیل کرده ها تبدیل شود؛ یعنی انقلاب بیوروکراتیك از طریق رشد شخصتیهای مسؤول و متعهد در نظام و سیستم حاکمیت ارتجاعی و ضد مردمی، شکل مسالمت آمیز انقلاب اجتماعی تلقی گردد ! (ادامه دارد)

خدایا بر محمد و آلش رحمت فرست، و ایمان مرا به کاملترین مراتب ایمان برسان، و یقینم را فاضلترین درجات یقین ساز، و نیتم را به بهترین نیتها و عملم را به بهترین اعمال ترفیع ده. خدا یا به لطف خود نیتم را کامل و خالص ساز. و یقینم را ثابت و پا برجای دار و بقدرت خود آنچه را که از من تباه شده اصلاح فرمای. بار الها، بر محمد و آلش رحمت فرست و مهماتم را که با عث دل مشغولی من است، کفایت کن و مرا بکاریکه فردا، از آن مورد سؤال قرار میدهی بگمار و روز گارم را در آنچه برای آنم آفریده ای مصروف دار، از غیر خود بی نیاز ساز و روزیت را بر من بگستر و به نگاه کردن به حسرت در مال و منال و جاه و جلال توانگرانم دچار مکن و عزیزم گردان و گرفتار کبرم مساز و بربنده گی خود رامم کن و عبادتم را بسبب خودپسندی تباه منمای. و خیر را برای مردم به دستم روان کن. وکار نیکم را به منت نهادن باطل مگردان و اخلاق عالیه را بمن مرحمت نیکم را به منت نهادن باطل مگردان و اخلاق عالیه را بمن مرحمت فرمای. و مرا از تفاخر و مباهات نگاهدار.

خدا یا پر محمد و آلش رحمت فرست، و مرا در میان مردم به درجه ای ترفیع مده مگر آنکه به همان اندازه پیش نفس خویشم پست گردانی، و عزتی آشکار برایم بوجود میاور، مگر آنکه به همان نسبت پیش نفس خویشم خوار سازی.

خدایا بر محمد و آلش رحمت فرست، و از هدایتی پرسود و گرداینده به مقصود برخوردارم ساز که روشی دیگر بجای آن نگزینم و از طریقت حقی که از آن منحرف نگردم و از نیت صوابی که در آن شك نکنم و مرا تا آنگاه که عمرم بجامه، خدمت در راه طاعت تو باشد زنده بدار - پس هر زمانی که بیم آن رود که مزرع عمرم چراگاه شیطان گردد پیش از آنکه شدت غضبت بسوی من بشتابد یا خشمت بر من مستحکم گردد، مرا بسوی خود فراگیر.

خدایا هیچ خوئی که بر من عیب شمرده شود باقی مگذار، جز آنکه آزرا اصلاح کنی و هیچ صفت نکوهیده ای را بجای منه مگر آنکه آزرا نکوسازی. و هیچ خصلت کریمه، ناقصی برجای مگذار، جز آنکه آزرا کامل کنی.

خدایا بر محمد و آل محمد رحمت فرست و شدت کینه کینه توزان را در باره من به محبت، حسد متعدیان را بودت، و بدگمانی اهل صلاح را به اعتماد، و دشمنی نزدیکان را به دوستی و بدرفتاری خویشان را به نیکوئی و بی اعتنائی اقربا را بنصرت، و دوستی مجامله کارانرا به دوستی حقیقی و اهانت مصاحبان را به حُسن عشرت و تلخی ترس از ستمکاران را بشیرینی امنیت مبدل ساز. خدایا بر محمد و آلش رحمت فرست، و مرا بر کسی که درباره ام ستم کند دستی و بر آنکه با من مخاصمه کند زبانی، و بر آنکه عناد ورزد پیروزی ئی قرار ده، و در برابر آنکه با من مکر کند مکری و بر آنکه مرا مقهور خواهد قدرتی، و بر آنکه مرا عیب کند و دشنام گوید تکذیبی، و از کسی که مرا تهدید کند سلامتی بخش و به اطاعت کسی که مرا به راه صواب آرد و پیروی کسی که مرا ارشاد کند، موفق دار. خدایا بر

محمد و آلش رحمت فرست، و مرا توفیق ده تا با آنکس که با من غش و دغلی کند، به نصیحت و اخلاص مقابله کنم، و آنرا که آز من دوری گزیند به نیکوئی پاداش دهم و به آنکه مرا محروم سازد ببخشش عرض دهم، و آنرا که از من ببرد پیوستن مکافات کنم، و با کسی که از من غیبت کند، بوسیله، ذکر خیرش مخالفت نمایم. و در برابر نیکی سپاسگزاری نمایم، و از بدی چشم بپوشم.

خدایا بر محمد و آلش رحمت فرست، و مرا به زیور صالحین بیارای و در گستردن داد، و فروخوردن خشم، و خاموش کردن آتش فتنه و خصومت و جمع آوری پراگندگان و اصلاح میان مردمان و فاش کردن نیکی های اهل ایمان و پوشاندن عیب ایشان و نرم خونی و فروتنی و خرشرفتاری و سنگینی و وقار و حُسن معاشرت و سبقت جستن به فضیلت و برگزیدن انعام و تفضل و فروگذاشتن سرزنش و خرده گیری و ترک احسان در باره، نا اهل و گفتن حق هر چند دشوار آید و اندک شمردن خیر در گفتار و کردارم گرچه بسیار باشد و بسیار دیدن شر در گفتار و کردار خویش گرچه اندک باشد و مرا در همگی این صفات در گفتار و کردار خویش گرچه اندک باشد و مرا در همگی این صفات به خلعت زیبای پرهیزگاران بپوش. و این صفات را بوسیله ادامه اطاعت و التزام جماعت و فروگذاشتن اهل بدعت، و بکار برنده و رأی خود در آور و کامل ساز.

خدایا بر محمد و آلش رحمت فرست، و وسیعترین روزیهایت را برمن در هنگام پیر شدنم و قوی ترین نیروهایت را در من به هنگام خستگیم قرار ده و مرا به کاهلی در عبادتت، و کوری در تشخیص طریقتت و ارتکاب خلاف دوستیت و پیوستن با کسی که از تو جدا شدن از کسی که باتو بپیوندد مبتلا مساز. خدایا مرا چنان کن که هنگام ضرورت با سلاح یاری تو حمله ور شوم و هنگام حاجت از تو مسئلت کنم و هنگام مسکنت پیش تو به تضرع و زاری آیم. و مرا چون بیچاره شوم به کمك خواستن از غیر خود، و چون فقیر شوم به فروتنی برای مسئلت از غیر خود، و چون بترسم به تضرع پیش غیر خود گرفتار مکن که به آن سبب سزاوار خواری و منع و بی اعتنائی تو گردم.

ای مهربانترین، مهربانان!

خدا یا آنچه را از آرزومندی و گمانگرائی و حسد ورزی که شیطان در دل من همی افگند به یاد عظمتت و تفکر در قدرتت، و تدبیر بر ضد دشمنت مبدل ساز.

و آن کلمه زشت یا سخن ناستوده یا دشنام عرضی یا شهادت باطل یا غیبت مؤمن غائب، یا بدگفتن به شخص حاضر و مانند اینها را که شیطان بر زبان من جاری کند، به سخن حمد، و مبالغه در ثنا، و سعی و دقت در تمجید، و شکر نعمت، و اعتراف به احسان و شمردن نعمتهای خودت، بدل فرمای.

خدایا بسوی آمرزش تو کوچ کرده ام، و به سوی عفو تو آهنگ نموده ام و به گذشت تو مشتاق شده ام و به فضل تو اعتماد کرده ام. در صورتیکه موجبات مغفرت تو نزد من نیست و چیزیکه بوسیله،

صدای بال ققنوسان

شفيعي كدكني

پس از چندین فراموشی و خاموشی، ِ صبورِ پیرم، ای خنیاگرِ پارین و پیرارین! چه وحشتناك خواهد بود آوازى که از چنگ تو بر خیزد.

چه وحشتناك خواهد بود آن آواز كه از حلقوم اين صبر هزاران ساله برخيزد.

> نمی دانم در این چنگ غبار آگین تمام سو گوارانت

که در تبعید تاریخ اند، دوباره باز هم آواي غمگين شان طنينِ شوق خواهد داشت؟

> شنیدی یانه آن آوازِ خونین را؟ نه آواز پر جبریل،

صدای بال ققنوسان صحراهای شبکیر است که بال افشانِ مرگی دیگر، اندر آرزوی

(زادنی دیگر،

حریقی دودناك افروخته در این شب تاریك، در آنسوي بهار و آنسوي پائيز:

نه چندان دور،

همين نزديك.

بهار عشق سرخ است این و عقل سبز.

بپرس از رهروانِ آنسوي مهتاب نيمه ي شب: پسازآنجا کجا،

يارب؟

درآنجایی که آن ققنوس آتش می زند خود

يس از آنجا كجا ققنوس بال افشان كند در (آتشی دیگر؟

> خوشا مرکی دگر، با آرزوی زایشی دیگر.

آن سزاوار عفو تو گردم در کردار من نیست. و پس از این حکم، که من خود درباره، خویش را ندم جز فضل و احسان تو چیزی سرمایه، امیدی ندارم. پس بر محمد و آلش رحمت فرست و بر من تفضل فرماي.

خدایا مرا به منطق هدایت گویا ساز، و به آئین تقوی ملهم نمای و بخوی و خصلتی که پاکیزه تر است موفق دار و به کاری که پسندیده تر است بگمار. خدایا مرا به بهترین راه روان ساز و چنان کن که بر آئین تو بمیرم و هم بر آن آئین زنده گی از سر گیرم.

خدایا بر محمد و آلش رحمت فرست و مرا در مجارئ اعمال مجالی و احوال از نعمت اعتدال برخوردار ساز و در اقوال و افعال از اهل صواب و سداد و از ادله، هدایت و ارشاد و از زمره، صالحین عباد قرار ده و رستگاری در معاد و سلامت از کمینگاه عذاب را نصیبم فرمای. خدایا برای خودت از نیروهای نفس من آنچه را که باعث آزادی و پیراستگیش گردد بستان و آنچه را که وسیله، تأمین حوائج و اصلاح کار نفس من شود به أن بازگذار، زيرا نفس من در معرض هلاك است مگر.آنكه تواش نگه داري. خدايا اگر غم پسوی من لشکر انگیزد ساز و سلاح من توئی و اگر از همه جا و همه کس محروم شوم هدف امیدم توئی و اگر حوادث و شداید بر من هجوم آورد استفائه ام بتو است و هرچه از دست برود عوضش، و هر چه تباه شود اصلاحش نزد تو، و هر چه راناپسند داری تغییرش بدست تو است. پس پیش از بلا عافیت، و پیش از طلب توانگری، و پیش از گمراه شدن هدایت را بر من انعام کن، و مرا از رنج عیبجوئی بنده گان محفوظ دار، و ایمنی از عناب روز باز پسینم ارزانی دار. و از رهبری کاملم برخوردار ساز.

خدایا پر محمد و الش رحمت فرست و پدیها را به لطف خود از من برطرف کن، و مرا **به نعمت خود بهروران و به کرم خود اصلاح فرمای، و به احسان خود مداوا کن. و در** سایه، رحمتت جای ده. و در خلعت خشنودیت بپوشان. و چون کار ها بر من دشوار و درهم شود، به صوابترین آنها چون کردار ها مشتبه گردد، به پاکیزه ترین و نافع ترین آنها، و چون مذاهب متناقض شود به پسندیده ترین آنها موفق ساز. خدایا، بر محمد و آلش رحمت فرست. و تارکم را به تاج بی نهازی ببارای، و مرا به حسن تدبیر در امور بگمار و دوام هدایت ارزانی دار، و به توسعه، دستگاه آشفته مساز، و زنده کی ساده و آرام عطا فرمای، و زنده گانیم را به مشقت دائم و رنج روز افزون مبتذل منمای و دعایم را بسویم برمگردان، زیرا که من برای تو معارضی نمیشناسم و پا تو مثل و مانندی نميپرستم. خدايا، بر محمد و آلش رحمت فرست و مرا از اسراف باز دار، و رزقم را از تلف حفظ کن، و دارائیم را پوسیله، برکت دادنش افزون ساز، و مرا در انفاق از آن در امور خیریه راه صواب رهبری کن.

خدایا بر محمد و آلش رحمت فرست و مرا از رنج بسیار کسب و تحصیل روزی بی نیاز ساز، و رزق بیدریغ روزی کن تا از عبادت تو به طلب رزق مشغول نگردم. و سنگینی و بال کسب روزی را بردوش نکشم.

خدایا آنچه را که میطلبم به قدرت خود برآور، و از آنچه میترسم مرا به جوار عزت

خدا یا بر محمد و آلش رحمت فرست و آبرویم را به توانگری نگاهدار، و منزلتم را به تنگدستی پست مکن، که از روزی خوارانت روزی طلبم، و از اشرار خلقت، خواهش عطا کنم. تا به ستایش آنکه بمن عطا کند، و به نکوهش آنکه منع کند مبتلا گردم، در صورتیکه متصدی حقیقی عطا توثی، نه ایشان.

خدا یا بر محمد و آلش رحمت فرست و مرا تندرست*ی* در عبادت و آسایش در پارسائی و علمی توام با عمل، و پارسائی مقرون با رفق و اقتصاد روزی ساز.

خدایا مدت عمر مرا با عفر خود بپایان بر، و آرزویم را در امید رحمتت به تحقق رسان. و راههایم را برای رسیدن به سرمنزل خشنودیت هموار ساز، و عملم را در همه، احوالم نيكو گردان.

خدایا بر محمد و آلش رحمت فرست. و مرا در اوقات غفلت برای یاد کردن خود، متنبه کن. و در روزگار مهلت در اطاعت خود بکار دار، و راهی هموار بسوی محبت خود برایم آشکار ساز، و به وسیله، آن خیر دنیا و آخرت را برایم کامل فرمای.

خدایا بر محمد و آلش رحمت فرست. مانند بهترین رحمتی که پیش از او بر کسی از خلق خود فرستاده ای، و بعد از او به کسی خواهی فرستاد، و مارا در دنیا بهره ای نیکو و در آخرت نیز عطائی نیکو بخش. و مرا به رحمت خود از عذاب دوزخ نگاهدار!

مقصر فاجعهء بعدي ...

ناب ترین شعارهای اسلامی به عمل می آید. این حالت نه تنها بیانگر فرورفان هرچه بیشترملت در کام مرگ و جنگ اجتماعی است، بلکه به وجود آورنده، حالتی نیز است که عبارت از بی ایمانی به معتقدات و زیر بنای اخلاقی- فرهنگی جوامع متدین میباشد.

جنگ های اجتماعی تقریباً چهار سال اخیر، با همین ماهیت «جنگ دست نشانده ساختن حاكميت سياسى ملت افغانستان، ادامه داشته است. هر حزبی که منحیث عامل اساسی برای جنگ انحصار قدرت سیاسی از طرف بیگانه گان تمویل شده است، نتوانسته است که پا را فراتر از خواست اربابان خویش بگذارد.

کاملاً روشن است که دوام جنگ اجتماعی خفت آور برای ملت، منوط به ماهیت احزابی سیاسیی است که خود را برای به دست آوردن پشتیبانه اقتصادی و نظامی فروخته اند و تمام تلاش شان را این تشکیل میدهد که چگونه با تفاخر تاریخی و منطقری و شعارهای ایدیالوژیك مذهبی، در جنگ انحصار قدرت سیاسی و نظامی کشور پیروز شوند.

کشور های تمویل کننده واحزاب خود فروخته سیاسی، نباید پدیده -آگاهی سیاسی و اجتماعی اقشار ملت افغانستان را در معادلات سیاسی و نظامی خویش فراموش کنند. عامل اساسی شکست سیاست های «دست نشانده ساختن حاکمیت سیاسی افغانستان»، آگاهی سیاسی ملت افغانستان است. مبرهن است که دست نشانده ساختن حاکمیت سیاسی، کاملاً از طریق انحصار قدرت سیاسی توسط یکی از احزاب که اعضای آن منوط به یك ملیت باشد، امكان پذیر است. شكست ائتلافات سیاسی و به وجود آمدن ائتلافات جدید، مطلقاً برای نابود كردن انحصار قدرت سياسي توسط اين يا أن حزب عظمت طلب است. آقای بروجردی فرستاده سیاسی «جمهوری اسلامی ایران» وقتی میگوید «نباید به دوستی ها و دشمنی های احزاب سیاسی افغانستان اعتماد کرد »، سخنی است که از آن بوی تحقیر وعدم شناخت از مرز بندی های طبیعی سیاسی اقشاریك ملت می آید. آقای بروجردی باید به این نکته توجه داشته باشند که عامل اساسی گرایشات سیاسی احزاب را در افغانستان، منافع سیاسی و اجتماعی مردمان آنها تشکیل میدهد. برخورد دو حزب و یا چند حزب، بر اساس برخورد منافع سیاسی واجتماعی مردمان این احزاب است؛ ورنه احزاب سیاسی هیچگاهی خصومت آشتی ناپذیر نداشته اند و اگر ماهیت انحصاری کنونی حاکمیت کابل به ماهیت «مرکز عدالت سیاسی» تغییر شکل دهد، در فردای آن شاهد خواهیم بود که مرز بندی های جدید سیاسی، اجتماعی و نظامي به وجود خواهد آمد.

چرا امروز بحث از زنده شدن ائتلاقی به وجود می اید که پاد زهر آن «شورای عالی هماهنگی» بود؟ چون «شورای نظار» با ایمان کامل بر انعصار قدرت سیاسی برای یك منطقه (و ظاهرا یك ملیت) خیانت به عدالت سیاسی کرد و با افشأ شدن دست روسها در تقویت نظامی و اقتصادی کابل، همچون روز روشن گردید که دست نشانده ساختن حاكميت ملت افغانستان ،صرفا از طريق خيانت به ائتلافي صورت ، گرفته میتوانست که با ایمان تأسیس اولین نظام عدالت سیاسی به عمل آمده پود؛ ولی «شورای هماهنگی»، پدیده، سیاسی – نظامی – اجتماعی دیگری بود که باید مبین آرمان عدالت سیاسی در کشور می

قربانی شدن مقاومت غرب کابل با اعتماد سیاسی برگروه «طالبان»، به علت باور و ایمان به عدالت سیاسی بود که با تأسف انگیزه، اساسی فریب جبهات دیگر را همان شعارهای ناب اسلامی و برلب داشتن «قران» «شریعت» و «حکومت خدا بر زمین خدا» تشکیل میداد. تاریخ به اثبات رسانیده است که بهترین و قویترین جبهات عدالت وتقوا، صرف

بعد از قاپیدن شعارهای اعتقادی و عادلانه، این جبهات به عمل امده است. شهادت رهبر سیاسی و مذهبی جامعه، ما و دعاهای کنونی «ملابورجان» برای «آغاز دوباره، جنگ با هزاره ها،» پدیده های بعدی بود که پاد زهر جدید سیاسی- اجتماعی - نظامی خویش را به وجود

در شماره سوم «شریعت» هفته نامه جنبش «طالبان» چنین میخوانیم: «دلوی خدای جل جلاله په وړاندی دشکرانی لمونگونه اداکرل او په هیواد کی دیو داسی مضبوط مرکزی اسلامی حکومت دیاره لاس په دعا شول چه هلته دپښتنو، تاجك، ازبك، تركمن، بلوچ، پشه ئي او نورستانی تر منیځ هیځ نوع رنگ او ژبی امتیاز او توپیر نه وی او ټول په خپلو منځونو کې سره گران وړونه مسلمانان واوسي. » (۱)

آیا بعد از خواندن این پاراگراف حساسیت و خصومت نژادی، اجتماعی و سیاسی «طالبان» را در برابر جامعه، هزاره درك نمی كنیم؟ مگر «طالبان» میتوانند این واقعیت وجودی خود را در برابر واقعیت اجتماعی جامعه، هزاره کتمان نمایند؟ مگر از بادغیس الی ارزگان و کابل «پلوان شریکی» و ارتباط اجتماعی جامعه، هزاره ها را با جامعه، برادر پشتون ندیده اند که حتی حاضر نیستند اسمی از این

و یا در جای دیگر میخوانیم: «کله یی سری دروس په دروازه کی دلینن دراغورزولی او شرمول شوی مجسمی تر نحنگ، کله دهندوانو دلوی درمسال په خوا کی، او کله هم دتهران دلویی تکیه خانی شاته ولاړوي او يوڅه غواړي. » (۲)

آیا ردیف کردن «تکیه خانه» که منبر قرآن و اسلام در ان قرار دارد، در پهلوی «مجسمه، شرمسار لینین» و «درمسال هندوها» بزرگترین توهین به اسلام و بزرگترین نمایش خصومت مذهبی در برابر هزاره های شیعه نیست (طالبان باید بدانند که بیشتر از ۳۳ فیصد جامعه، هزاره، سنى مذهب اند). آيا تاريخ ميتواند همچون واقعيت اهانتبار و تشدید جنگ مذهبی را در نشریه طالبان که ان را به عنوان «سپیتُعلی پانی» معرفی میدارند، فراموش کند؟

شخصیت های محترم مذهبی که مسوولین کنونی سیاسی و اجتماعی هرجامعه نیز اند، پخوبی میدانند که سرنوشت سیاسی و اجتماعي ملت افغانستان، منوط به هر مليت آن است. خيانت در برابر این یا آن ملیت، به مثابه، خیانت اجتماعی و ملی به همبسته گی اجتماعی ملت افغانستان است. سیاست سکوت «طالبان» در برابر جامعه هزاره و جنگ جبهه یی باجامعه، دیگر و دست سیاسی بالای سر جوامع دیگر کشیدن، صرفاً و صرفاً، بیانگر تاکتیك های شناخته شده -جنگ انحصار قدرت سیاسی است.

جبهه بندی های آینده سیاسی- اجتماعی- نظامی آیا بنابر عکس العمل برحق سیاسی و اجتماعی در برابر «طالبان» نخواهد بود؟ و روشن است که با به وجود امدن جبهه بندی جدید، شدید ترین جنگ اجتماعی در سرتاسر افغانستان شروع خواهد شد و با تأسف که تراژیدی اجتماعی بعدی جز همین بوده نمیتواند. شاید انحصار گران، هنوز هم تشنه به خون اقشار ملت باشند و مگر با خون سیر آب شوند تا درك كنند كه آگاهی سیاسی ملت ها، پشتیبان جبهه عدالت سیاسی و اجتماعی آنهاست. بگذار با مرگ و خون و پاشیدن نفاق و جنگ اجتماعی یکبار دیگر از نو تجربه کنند که برای قدرت یکه تاز، باید از شط خون جوامع محروم بگذرند. بگذار تاریخ ثبت نماید و آینده گان به وضاحت درك كنند كه ايمان به سنت انحصار قدرت سياسي از طريق «خود فروشی» ، اصل یگانه برای نقض تمامی اعتقادات دینی، ملیتی و یگانه علت برای مرگ و خیانت به اعتقادات انسانی وحضور انسانی و اجتماعی ملیت های برادر بوده است. باور ما این است که تاریخ برای آینده گان ما گنگ و سر پوشیده به میراث نخواهد رسید و چهره، صادق به عدالت سیاسی و اجتماعی کشور در آن به خوبی منعکس (امسروزمسا)

۱- شریعت، شماره سوم، دطالبانو اسلامی تحریك، نخنگه او دخه دیاره منع ته راغی، صفحه ۲، ستون چهارم ۲- همان، د جرگو، مرکو او ننواتی لری، صفحه، ٤

زمان و تکامل:

نوین منطقوی و جهانی تبدیل میشود؟ روشن است که محکومیت جنگ از هر دیدگاهی که صورت گیرد، جز «محکومیت» چیز دیگری بوده نمیتواند؛ وقتی جنگ را همه محکوم میکنند، چرا جنگ قطع نمیگردد و برعکس با گرفتن ابعاد تازه، نیات و سیاست های بیگانه گان را بیشتر از هر زمان دیگر درکشور پیاده مینماید؟ این حالت بیان میدارد که محکومیت جنگ، در عقاید و ذهن ها، نمیتواند حقانیت جنگ و هدف جنگ را در کشور زایل سازد.

آنچه میتواند واقعیت جنگ و دلیل موجودیت خونهار آن را به عنوان یگانه وسیله، زیست در کشور بیان دارد، همانا بررسی اهداف جنگ است. بیرون کشیدن اهداف جنگ از عقب دیوارهای آهنین جنگ های ایدلوژیك و اعتقادی و دریدن شمایل تبلیغاتی و تفسیرات كاملاً سیاسی و عوامفریهانه، عاملین جنگ، یگانه راه برای درك علت تشدید جنگ و بحران بوده که حتی با خیانت به «قرآن» و ناب ترین شعارهای دینی و شرعی، برای تقویت و پیروزی جبهه، نظامی خویش نیز عمل مینمایند. بنابراین، چه اهدافی در جنگ اجتماعی کنونی مضدر است که حاضر اند به خدا و قرآن خیانت کنند؛ ولی به جبهه، نظامی خویش خیانت نکنند؟! چه اهداف طلایی در این جنگ نهفته است که همه آگاهانه یکدیگر را می کشند و با قتل عام مردم بیگناه، نه تنها خم به آبرو نمی آورند، بلکه شادباش مرگ افراد جامعه، مورد خصومت شان را نیز به یکدیگر تحویل میدهندا مگر کشتن افراد بیگناه جوامع مورد خصومت، بیانگر بی باوری مطلق به حضور انسانی و اجتماعی اقشار ملت نیست؟ چه عامل باعث میشود که به خون اقشار ملت تشنه میشوند وجز مرگ اطفال، زنان و مردان بیکناه، به چیز دیگر اقناع

آیا کشتار مردم بیگناه بیانگر سیاست ها و اهداف اجتماعیی نیست که مطلقاً با باورهای تبعیضی و نژادی، برای ریشه کن کردن جوامع به عمل می آیند؟

خصیصه عمله به مردم بیگناه وقتل عام و اختطاف هزاران تن غیر مسلح در جنگهای اخیر، به بهترین وجه هدف اساسی جنگ ها را روشن مینماید. عدم ترحم برای قتل عام یك جامعه، تبدیل شدن مجاهد» به جلاد و چهره عوض كردن های وقهرمانان افسانه وی» به فاشیستان یك ملت فقیر و دربدر، خیانت به شریعت و قرآن و به اعتقادات پاك مذهبی برای انحصار جبهه سیاسی و نظامی قام اقشار ملت، همه و همه هدف اساسی جنگ های اخیر را هویدا میسازند و این امر به اثبات میرسد كه جنگ یگانه وسیله برای حصول به اهداف عاملین جنگ است.

فروپاشیدن اعتقادات دینی، مرگ باورهای انسانی، بی اعتقادی به ارزشها، رشد مفکوره های انتقامجویانه، نژادی و مذهبی، نابود شدن ارزشهای اخلاقی واجتماعی، عدم پذیرش حقوق انسانی، اجتماعی و سیاسی ملیت ها، تظاهر به برادری و دینداری و تقوا، بازی با پاك ترین ارزشهای اعتقادی، برده گی برای اجانب غرض دریافت پشتوانه، اقتصادی برای جنگ... و دیگر عوامل، به مثابه، روبنای جنگ كنونی پذیرفته میشوند.

با درك از روبنای جنگ است که میتران به زیر بنای جنگ پی برد...
و زیر بنای جنگ همان عنصر انحصار قدرت سیاسی است که عاملین
جنگ ، به گونه های مختلف و با توجیهات و سیاست بازی های مذهبی
و اجتماعی آنرا کتمان مینمایند. خصومت های نژادی و مذهبی، یگانه
سیاست و پالیسی اجتماعی برای جنگ انحصار قدرت سیاسی تلقی
میشوند. این امر با تأسف که در کشور ما، صاحب پیشینه، تاریخی
نیز بوده و با کوچکترین دقت در تاریخ سیاسی صد سال گذشته، درك
میکنیم که چگونه انحصار قدرت سیاسی توسط سلطنت به نام این یا
آن ملیت به عمل آمده و با ریختن خون و قتل عام جوامع دیگر، و با
دادن امتیازات ظاهری(نه بنیادی) سیاسی و بیوروکراتیك برای یك

ملیت، باعث ایجاد رقابت های منفی اجتماعی شده اند. سرنخ حوادث خونین اجتماعی اخیر، به همان رقابت های منفی اجتماعی دیروزه گره خورده است. انفجار خونین اجتماعی ملت ها، محصول یگانه فاجعه، انحصار قدرت سیاسی، به انحصار قدرت سیاسی، به وجود آورنده، حاکمیت های ضد مردمی و ارتجاعی است که جز نگهداشت قدرت و بقای زمامداری، به هیچ چیز دیگر ایمان نداشته و نفاق اجتماعی یگانه وسیله و سیاست اجتماعی آنها را برای حفظ بقای شان تشکیل میدهد.

هیچگونه تردیدی وجود ندارد که در تاریخ سیاسی افغانستان، انحصار قدرت سیاسی به مثابه سنت سیاسی و زمامداری پذیرفته شده است. جنگ های خونین اجتماعی در کشور، معلول همین سنت سیاسی است که تاکنون برای احزاب انحصار طلب به مثابه ایمان سیاسی و اجتماعی مطرح میباشد؛ ولی انحصارگران کنونی، با جنگ نژادی و اجتماعی برای انحصار قدرت، این معادله را فراموش کرده اند که انحصار قدرت سیاسی زمانی میتواند به پیروزی برسد که متن جوامع و ملت ها، از لحاظ سیاسی خفته باشد و هیچ قشر ملت، نگران سرنوشت سیاسی و اجتماعی خویش نباشد. سیاست انحصار قدرت در تاریخ سیاسی کشور زمانی پیروز شد که سطح شعور سیاسی، اجتماعی و مذهبی اقشار ملت به درجه، صفر بود و پذیرفتن وشاه» به مثابه وسایه خدا »، معراج اقناع سیاسی ومذهبی مردم را به وجود می اورد. برای ملت اگاه، «عدالت سیاسی و اجتماعی» یگانه آرمان سیاسی و اجتماعی میباشد. نباید فراموش گردد که تمام تلاش های حاکمیت های مرتجع و ضد مردمی را پخش خرافات به منظور «کروکور» نگهداشتن مردم در بر دارد؛ چون این حاکمیت ها میدانند که با رشد آگاهی های سیاسی و اجتماعی ناگزیر اند که بنیاد های سیاسی حاکمیت را به نفع حضور هاينده كان سياسي ملت تغيير دهند. سياست اختناق اجتماعي و عقب نگهداشتن ملت ها از لحاظ اقتصادی و مدنی، مطلقاً برای کشتن شعور سیاسی و جلوگیری از رشد آگاهی در درون جوامع است. سیاست های اجتماعی و فرهنگی حکومت های ارتجاعی گذشته بر همه گان روشن است. همِه میدانند که رژیم های گذشته چگونه مِغز های با درد و مسؤول جامعه را نابود میکردند. همه میدانند که موجودیت و مبارزه، جنبش های مختلف سیاسی؛ با جهان بینی های مختلف، برای بر اندازی مناسبات غیر عادلانه اجتماعی و سیاسی بود که در قاعده، ان حاکمیت های ضد مردمی گذشته قرار داشت.

خصیصه، جوامع آگاه آینست که یادرك کامل از هویت اجتماعی، سیاسی و ملی خویش، منافع سیاسی و اجتماعی خویش را درك میكنند.

قابل درك بودن منافع سیاسی و اجتماعی، نه تنها بنیاد عدالت سیاسی و اجتماعی را در یك کشور تشکیل داده، بلکه قاعده هر تصمیم گیری و ائتلاف سیاسی و اجتماعی را نیز در بر دارد. به همین علت است که محکوم نمودن روینای جنگ ، هیچگاهی نمیتواند زیر بنای جنگ را محکوم نشود، نا محکن است که جنگ خاقه پیدا کند. مگر زمان آن نرسیده است که دیگر عقاید نژادی و تعصبات مذهبی را بهانه برای جنگ انحصار قدرت سیاسی قرار ندهیم؟ زمان با آگاهی خلق ها به پیش میرود؛ به همین علت است که زمان را نمیتوان به عقب راند. فراموش کردن پدیده، زمان و نقش عنصر تکامل اجتماعی در بلند رفتن سطح شعور سیاسی و اجتماعی مردم، جز خود فریسی و تشدید مناسبات خونین اجتماعی، بازده دیگری نخواهد داشت.

خداوند به زمان سوگند یاد میکند «والعصر». «عدالت الهی» با «والعصر» است که در زمین تحقق می یابدو ما چرا زمان را آبستن عدالت سیاسی و اجتماعی نسازیم؟ آیا ما میتوانیم زمان را به عقب برگردانیم؟ آیا زمان میتواند رجاله گی و ارتجاعیت را چون زیر بنایی برای حرکت خویش داشته باشد؟

بگذار صرف جاهلان با زمان و آگاهی آن یجنگند. ما به زمان و دست آورد انسانی آن باور داریم؛ چون زمبان زیر بنسای آگاهی و عدالت است.

(اصووزمیه)

مقصر فاجعه بعدى كى خواهد بود؟

زیربنای تراژیدی ملت افغانستان را سنت سیاسی واجتماعی بی تشکیل میدهد که تمام جوامع عقب مانده و فاقد سطح شعور بلند سیاسی واجتماعی بدان درگیرند. ماهیت این سنت سیاسی واجتماعی را انحصار قدرت سیاسی و خود بزرگ بینی های اجتماعی، آنهم بر مبنای باورهای منطقه گرایی و نؤادی تشکیبل میدهد. بر همه گان روشن است که برای ثبوت عظمت طلبی های منطقوی و نژادی ناگزیریم که به تاریخ رجوع کنیم و برای اینکه خود را برتر از دیگران به ثبوت برسانیم، باید اعمال و اندیشه های خود را صاحب زمینه های عظمت تاریخی سازیم. کتمان نمودن واقعیت ها و نیت های فاجعه بار سیاسی واجتماعی در پوشش پدیده های قابل قبول تاریخی، یکی از عمده ترین واساسی ترین اصل را در اندیشه های متکی به عضمت طلبی های منطقوی و نژادی در بر دارد.

رشد احزاب سیاسی ما با جهان بینی ها و ایدیالوژی های متضاد درهمچون زمینه، سنتی یی افتخار به منطقه و تاریخ واجداد، آنهم برای تثبیت حق تاریخی انحصار قدرت و امتیازات اجتماعی درکشور، این امید را به وجود آورد که با بلندِ رفتن سطح شعور سیاسی مردم، اندیشه انسانی و مفکوره، عدالت سیاسی صاحب زیر بنای اجتماعی شده و همزیستی برادرانه و عادلانه، اجتماعی در كشور تحقق عيني مي يابد.

فاجعه سیاسی و اجتماعی جنبش مارکسیستی بعد از چهارده سال حاکمیت، همان تشدید تضاد های ملیتی و نژادی و زبانی بود که بالاخره منجر به سقوط این رژیم گردید. روشن است که رشد این تضاد ها در درون حاکمیت مارکسیستی پدیده، تصادفی نبوده و سنت های فرسوده یی که محصول حاکمیت های ارتجاعی و سطح پایین شعور سیاسی واجتماعی مردم اند، خیلی ها به ساده کی توانست که صف متحد سیاسی و اجتماعی «حزب وطن» را به جبهه بندی های نژادی و زبانی تبدیل کنند. نیروهای خارجی زمانی به عامل قوی و عمده، تشدید نفاق اجتماعی در درون ملت های فقیر تبدیل میگردند که زمینه، نفاق اجتماعی قبلاً وجود داشته باشد و برای تضعیف مقاومت این ملت آن را به مثابه بهترین حربه در دست گیرند.

تعدد ملیت ها، مذاهب و زبانها در کشور ما، یگانه زمینه یی بوده است که نیرو های استعماری وقت و دشمنان کنونی ملت و کشور افغانستان را به پیروزی رسانیده است. تصادفی نیست که وقتی رقیبان بین المللی و منطقوی میخواهند در افغانستان نفوذ کنند، «هندوانه زیر بغل» یکی از احزاب سیاسی یکی از ملیت ها میگذارند و با قرار دادن پول و امکانات نظامی سرشار، این حزب را میخواهند نخست صاحب زمینه، اجتماعی (ملیتی) سازند و بعداً جنگ اجتماعی را برای انحصار قدرت سياسي، برحيات اجتماعي ملت ما تحميل كنند.

اگر عظمت های تاریخی را کنار بگذاریم، در اولین فرصت ذلالت موقف سیاسی و ملی و حیثیت منطقوی و بین المللی ملت و کشور خویش را در شرایط کنونی درك کرده میتوانیم. فخر به اجداد و تاریخ نباید آنقدر بزرگ شوند و ما را در رویایی خوش سیاسی و اجتماعی قرار دهد که واقعیت کنونی برده گی سیاسی، اقتصادی و حتی نظامی خویش را فراموش کنیم. شعارهای دروغین سیاسی و عدالت نباید برای ما فضایی را ایجاد کند که فکر کنیم با ملت و اقشار کاملاً بیسواد آن مواجه هستیم و ما هرچه شعار دادیم ، دیگران می پذیرند و لبیك می گویند. این نكته را نباید فراموش کرد که با پشتوانه، اقتصادی بیگانه گان به جنگ اجتماعی اقشار ملت رفتن، بی پرده ترین سیاست الشتعماری بوده و این سیاست را قابل فهم ساخته است که انحصار و دست نشانده ساختن حاكميت سياسي ملت افغانستان، كه شامل سر نوشت سياسي واجتماعي تمام اقشار أن ميشود.

دست نشانده ساختن حاکمیت سیاسی کشور ما، هربار، در طول تاریخ، از طریق جنگ اجتماعی و تقویت اقتصادی و نظامی سلطنت ها و یا یك گروه سیاسی به عمل آمده است.

تراژیدی عظیم ملت در وضعیت کنونی اینست که همین سیاست افشأ شده، بیگانه گان، از طریق (WE (m)

ميهن من

سد الله شعبانى تازه گل بسته سحر بر لب شهر – کودکانی همه در کوچه و يس كوچه به هم مي لولند.

تن فرو داده بخاك بی امان می گرید. این توئی؟ اه توئي!؟

ميهن من، ميهن من! سالهائي

ساكت

کور مردمانی بودند، گونه هاشان

دستهاشان، همه البرزي با هديه، نور. و چه غمناك

به شب پیوستند. تازه گل بسته سحر

برلب شهر اینهمه گرد زمان! - برسر و روی تو-انتجا

انحا ... قریه هائی همه قحطي

چهره هائي همه درد! چهره این توئی؟ آه توئی!؟

ميهن من، ميهن من افتاب تن من.

حساب بانكي:

Bank Alhabib Limited F.C Plaza Sonahri Masjid Road Peshawar Cantt.

account No: 0011088-55

امسروزمسا

اركان نشراتي حزب وحدت اسلامي افغانستان تحت نظر شورای نویسنده گان P.O. Box:1073 University town Peshawar قیمت یك شماره: (٥) روپیه

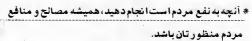
حق الاشتراك شش ماهه: (۱۰۰) روییه

ياكستان : (۱۰۰) دالر امریکا وکانادا: (· ٧) دالر اروپا:

کشورهای آسیایی: (٥٠) دالر

راه روشن است و هدف مقدس

* كمرها را محكم ببنديم و براى دفاع از مردم خود أماده باشيم. تبليغات خناسان كه بسيار وسيع صورت ميگيرد در بین مارخنه نکند و باتوا نصندی قوی در صحنه حاضر باشیم.

مذاكرات به هر حال به نفع مردم ما بوده و به هيچ وجه با معنی یکجا شدن با خاینین ملی نیست، امکان ندارد اکبری و خاینین دیگر به دامن مردم ما برگشت کنند، آنها از مردم ما جدا اند و خط ما مشخص است. آنها نفرین شده گان مردم ما آند.

> محترم استاد خلیلی، دبیر کُل حزب وحدت اسلامی افغانستان روز ینجشنبه مؤرخ۱۰/۱۰/۱۶، افسران نیروهای مقاومت مردمی را به حضور خویش پذیرفته و طی این دیدار، تازه ترین انکشافات سیاسی و نظامی را مورد بررسی قرار دادند. ایشان بعد از ابراز قدردانی از قوماندانان و جنرالهای جبهه، مقاومت فرمودند: خدا را سپاس گزارم که بعد از مدت زمان طولانی این فرصت را بدست آوردم که اکنون در جمع شما قرار دارم. از دیر زمانی بدین طرف میخواستم با شما صحبت نمایم، ولی گرفتاریهای بیش از حد، مجال این کار را برایم نمیداد. خواستم در آستانه، جشن بزرگ نیمه، شعبان و عید میلاد منجى عالم بشريت، حضرت صاحب الزمان (عج)، كه ما همه سربازان اوپیم، در خدمت شما باشم و از این فرصت استفاده غایم. بعد از حادثه، ناگوار سقوط غرب کابل و شهادت استاد مزاری که همه، مان آنرا با پوست و گوشت و خون خویش لمس کردیم، بازهم در جوار هم قرار داریم. این حادثه، ناگوار که مصیبت های گذشته را به فراموشی کشانید، حادثه یی بود که تمام وسایل و امکانات ما را از بین برده و اردوی ما متلاشی شد. ولى ما بفضل خداوند بازهم توانستيم با قدخميده، يرچم عدالت خواهی را بر افزازیم؛ از خود و مردم خویش دفاع نماییم و به تكرار ميكويم كه اين يك احسان الهي است.

در کابل ما همه چیز داشتیم: مردم بیدار و آگاه، اردوی عهرمان ورهبر نستوه و دلسوز که همه را از دست دادیم و با دست خالی به هزاره جات آمدیم. نمی خواستیم با کسی بجنگیم ولی

دَشمن اولین بار در هزاره جات جنگ را بالای مردم ما تحمیل کرد و ما در حالیکه هیچ آماده گی برای دفاع نداشتیم، اکبری، انوری و هادی لشکر سیاف و شورای نظار را در هزاره جات آوردند. شرایط سخت به وجود آمد و مردم تحت فشار خرد کننده ای قرار گرفتند، درین مدت این مقدار مظلومیت را در هیچ جا سراغ نداریم که مردم ما در کوههای پر برف و یخبندان آن را تحمل کرد، ولی دشمن حیله گر با همدستی انوری و اکبری لشکر کشی کرد ، اما با همت مردم و یاری خداوند بار دیگر صحنه عوض شد و با میان بدست پر توان مجاهدین ما فتح گردید و استحکامات قوی دشمن از بین رفت و عزت و افتخار برای مردم ما کسب شد و این، کمك الهی بود. این پیروزی در محافل سیاسی و در تمام جهان انعکاس خوب داشت و همه بدین باور رسیدند که این مردم پابرهند، توانمندی و قدرت دفاعی خویش را دارند، و این شما عزیزان بودید که شدید ترین زحمات را در صحنه، نظامی متحمل شدید. مردم ما هر کجا که هستند به خود می بالند و به وجود شما افتخار نموده و از یاری خداوند پاك سپاس گزارند و از همت بلند شما تقدير مي كنند.

محترم استاد خلیلی در رابطه به هیأت های سیاسی که در بامیان آمده بودند، خطاب به جنرالان و افسران فرمودند: با ابتكار نظامى، شما از نظر سياسى هم موقف مردم خود را تثبيت کردید. در زمینه عمین حرکات سیاسی بود که آقای «بروجردی» از ایران به هزاره جات آمد. ما به ایشان اجازه دادیم و تمام حرف های خود را به ایشان گفتیم و از بد رفتاری و رفتار نا مطلوب

ایرانیها پس از شهادت استاد شهید سخن گفته و تصریح کردیم که دیگر به دوستی شما امید نداریم. شما در شرایط بسیار بد دشمنان ما را در کنار خود گرفتید و کمك کردید. آقای «بروجردی» پیشنهاد کرد که جنگ در هزاره جات قطع شود. گفتیم جنگ بامیان با سایر نقاط هزاره جات تفاوت دارد، و جنگ بامیان از جنگ سه ساله، کابل ریشه میگیرد و به خاطر

حذف و نابودی مردم ماست.

یك عده مزدور بنام «شیعه»

در صف دشمن قرار دارند،

ولی جنگ در نقاط دیگر

هزاره جات مطلوب نیست.

ما به هر مصلح كه اینجا

آمده اختیار داده ایم و بشما

هم اختیار می دهیم و هر

فیصله كه كردید، قبول

داریم. آقای بروجردی به

داریم. آقای بروجردی به

خاطر قطع جنگ در هزاره

خاص صورت گرفت، كه هم

غاینده ما و هم غاینده

طرف مقابل آنرا امضاء کردند که دارای چند ماده است.

۱- صلح و آتش بس در هزاره جات که هیچ کدام حق لشکر
 کشی علیه طرف مقابل نداشته باشند.

۲- اسیران طرفین ازاد شوند.

٣- تبليغات سؤ عليه هم متوقف شود.

٤- نماينده گاني براي نظارت بر قطع جنگ تعيين شود.

ما قام این فیصله ها را پذیرفتیم ولی از طرف مقابل نقض شد. آنها بلافاصله بعد از امضای این قرار داد بر اشترلی و جنگان و شیخ علی حمله کردند و تبلیغات سؤ را هم ادامه دادند که اهداف شوم آنها را فاش میکرد.

آقای بروجردی دوباره آمد، گفتیم این فیصله از طرف مقابل نقض گردیده است. آنها در چندین نقطهٔ هزاره جات حمله کرده اند و اسیران هم آزاد نشده اند، تبلیغات شان هم ادامه دارد. آقای بروجردی هم تصدیق کرد که آنها مواد موافقتنامه را نقض کرده اند.

پیشنهاد دیگر آقای بروجردی، پیشنهاد متارکه جنگ با «دولت» بود که دیگر جنگ نشود و مسایل از راه مذاکره حل و فصل گردند. گفتیم ما هیچ زمان جنگ طلب نبوده و نیستیم. آنها جنگ را بر ما تحمیل کرده اند. حالا هم از طرف ما اشکال ندارد و باب مذاکره باز است، اما این مذاکرات فقط در بامیان صورت گیرد و در خارج از بامیان برای ما مقدور نیست.

سر انجام هیأت های دولت به بامیان آمدند که بسیار سر افکنده و شرمسار بودند، و مذاکرات صورت گرفت. نماینده گان دولت از عملکرد های گذشته متأسف بودند که دولت اشتباه کرده و مسایل باید ازطریق مذاکره حل گردد. ما گفتیم مذاکره را قبول داریم ولی نه برای مزدوری و ابقای قدرت نا مشروع ربانی، بلکه

برای حفظ جایگاه اصلی مردم خود ما که با اقتدار و سریلند زنده گی کنند و مظلوم نباشند. ذلت و مزدوری را قبول نداریم. این مذاکرات به هر حال به نفع مردم ما بوده و به هیچ وجه به معنی یکجا شدن با خاینین ملی نیست. امکان ندارد اکبری و خاینین دیگر به دامن مردم ما برگشت کنند. آنها از مردم ما جدا اند و خط ما مشخص است. آنها نفرین شده گان مردم ما اند.

کمك های الهی همیشه شامل حال ما است. پس به باد خداوند باشید ر خدا را فراموش نكنید و عزت ر سربلندی را از او بخراهید ر مردم خوب ما که بشتیان شیا هستند، از جانب شیا ادبت نشوند.

محترم استاد خلیلی راجع به آماده گی اردوی حزب وحدت اسلامی فرمودند: هنوز راه ما ناقام سر راه وجود دارد و باید کمر ها را محکم ببندیم و برای دفاع از مردم خود آماده باشیم. تبلیغات خناسان که در بین ما رخنه نکند و با توانمندی قوی در صحنه حاضرباشیم.

محترم استاد خلیلی

قرماندانان را به خدا پرستی و مردم دوستی توصیه نموده افزودند: کمك های الهی همیشه شامل حال ما است. پس به یاد خداوند باشید و خدا را فراموش نکنید و عزت و سربلندی را از او بخواهید و مردم خوب ما که پشتیبان شما هستند، از جانب شما اذیت نشوند. برای امنیت و آسایش مردم تلاش نموده و کوشش کنید که در مسیر راه، مردم ما اذیت نشوند. آنانیکه مردم را اذیت میکنند، دشمن مردم اند. جلو آزار و اذیت مردم را بگیرید.

دبیر کُل حزب وحدت اسلامی افزودند: تا این لحظه خوب آمدید و با تمام کمبودی امکانات و مشکلات زیاد اقتصادی کار بزرگی برای مردم خود انجام داده اید. بعد از این هم تلاش نمائید که از این بهتر کار شود و خدمت شما به مردم تنها برای رضای خدا باشد. راه سخت و دشوار است. شما میخواهید مردم مظلوم تان را نجات دهید، این کار، کار پیامبران است. پیامبران درین راه چقدر رنج و زحمت دیده اند، شما هم از مشکلات خسته نشوید. راه روشن است و هدف مقدس. آنچه به نفع مردم است، نشوید. راه روجود شما احساس خوشحالی کند. من از همه، شما مردم از وجود شما احساس خوشحالی کند. من از همه، شما تشکر میکنم و زحمات شما را تقدیر مینمایم.

خداوند ياروياور تان باد!

به تعقیب سخنرانی محترم استاد خلیلی، جنرال آصف خان به غاینده گی از افسران اردوی قهرمان حزب وحدت اسلامی، اظهار داشت که اردوی حزب وحدت همیشه احضارات کامل دارد و هر لحظه برای دفاع از منافع مردم خویش حاضر بوده و آماده، هر نوع فداکاری در راه آرامش ملی خویش بوده و از تواغندی و آماده گی خود اطمینان کامل میدهد

عصر روشنگری؛

زرال اشرانيت روشنفكري

اگر امروز بخواهیم قرن بیستم را با قرون وسطی مقایسه کنیم، ملاحظه میشود که فعلاً مادر قطب کاملاً مخالف عصر شب قرون وسطایی قرار داریم که خودش في نفسه به عصر شب تبديل شده است ولي تفاوت أن اينست كه زرق و برق تمدن و ولنگاری و عبثیت و پوچی، جای مفاهیمانکشاف و ترقی و آزادی و ایمان را گرفتهاند.

> اصطلاح روشنفكر أزردير زماني وجود داشته و از آغاز ايجاد اين اصطلاح تا كنون، مفاهيم مختلف را به خود گرفته است. اين اصطلاح بار اول در غرب ایجاد شده و محصول دوران یا عصر روشنگری در ارویا بود که جبهه، مبارزه در برابر «عصر شب» قرون وسطایی تلقی میگردید. در عصر روشنگری، مبارزه در برابر سیستم اعتقاد یی مطرح شد که «گیوتین» های چهار راهها، پشتوانه، بقای آن بود. مبارزه در برابر عصری بود که گالیله را به خاطر عقاید برحق تازه اش در باره، زمین، ناگزیر ساخت که وخط بینی» بکشد. این عصر سیاه، همان عصری بود که اسپینوزا را با وجود ایمان راستینش به خدا، محکوم به ارتداد کرد؛ چون موصوف میخواست وجود خدا را به غیر از دیدگاه متداول حاکمان کلیسا به اثبات رساند.

حاکمیت کلیسا در قام ابعاد زنده گی و افکار اجتماع، عصری بود که پاید بازسازی افکار دینی و مذهبی، اولتر از همه در آن صورت میگرفت و به همین علت بود که آغاز گران عصر روشنگری، خود مذهبیونی بودند که به ماهیت رکود فکری و معنوی کلیسا پی برده و برای احیای دین و مذهب، ناگزیر بودند که در برابر دستگاه چند قرنه ، روحانیت قرون وسطایی مبارزه کنند. این زمانی بود که باید مطابق به سطح رشد مدنیت و تکامل اقتصادی بینش علمی در برابر جهان از قالب فتوا های کلیسا بیرون میشد و تجربه علمی، زیربنای تمام اندیشه های فلسفی را تشکیل میداد. مطرح بودن کلیسا به عنوان یك سیستم حاکم بر مغز و شعور و زنده کی اروپا، نه تنها حاکمیت دین نبود، بلکه عامل قوی انحرافات دینی نیز محسوب میشد. کلیسا یك نظامی بود که برای بقای حاکمیت و قدرت خویش، حاضر بود که بر پرواز مگس در هوا نیز نظارت خویش را جاری نگهدارد.

افتخار عصر روشنگری را در برابر «عصر شب»، همان مذهبیونی دارند که با ایمان راستین به خدا و دین. برای نجات آنها از چنگال کلیسا به مبارزه پرداختند. این مبارزه بدون قربانی نبود و بهترین مردان خدا، در زیر گیوتین کلیسا، سرشان از تن شان جدا شد. با نگاهی مختصر به تاریخ آغاز روشنگری و علم داران نخستین این عصر، هویدا میگردد که اصطلاح روشنفکر به همان اشخاص ارتباط میگیرد که ایمان به خدا داشتند و در برابر سیستمی به مبارزه برخاستند که به نام خدار ودين، به گيوتين گردن خلق خدا تهديل شده بودند. مردان عصر روشنگری، کسانی بودند که صلاحیت علمی و دانشی آنها،

بالاتر از دستگاهی بود که بر مغز ها جاکمیت میکرد. مبارزه در برابر حاکمیت کلیسا به مفهوم سکولاستیك آن، كار ساده یی نبود که بدون پشتوانه علوم مذهبی به راه انداخته شده و در برابر نظامی نه گفته می شد که خود را صاحب دین و نماینده، خدا در روی زمین میدانست، و همانقدر خودش را مجزا از این دنیا تلقی میکرد که به عنوان موجودی از آن دنیا، قباله، بهشت را در زمین به فروش می رساند. در یك كلام، كلیسا، مجزا از جامعه و تاریخ آن شده و به دستگاهی تبدیل شده بود که هم صاحب مغز و اراده، بشر در دنیا بود و هم مالك بهشت آن در آخرت. مبارزه در برابر حاكميت همچون دستگاه که دنیا و آخرت را در دستِ داشت، به همان شخصیت هایی ضرورت داشت که دین و خدا را از عقب شمایل مطهر و مجلل مذهبیون حاکم نشان داده و جامعه و تاریخ را از چنگال اشرافیت دستگاهی نجات می دادند که سرمایه، آن بالاتر از سرمایه، دولتها بود. روشنفکر، همان مردی بود که در قلب «عصر شب»، نور عصر روشنگری را تاباند و صرف با منطق و بینش دینی خود، خدا و مسیح را همراه با خلق آن از زیر گیوتین کلیسا نجات داد. روشنفکر، همان مرد خدا بود که بر سیاهی دوران، نور ایمان را از نو پخش کرد.

بعد از همین عصر است که مبارزه در برابر نظام کرون وسطایی آغاز گردیده و فلسفه، تجربی به مادر علوم جدید تبدیل میشود. از همین به بعد است که برآی «روشنفکر»، مفاهیم تازه یی به وجود می آید که مطابق به تکامل و پیشرفت زنده کی مدنی بشر، بار ضد مذهبی به خود میگیرد و فراموش میگردد که شکست حاکمیت قرون وسطایی کلیسا، مدیون همان مغز هایست که با ایمان بودند و با صلاحیت علمی و فلسفی خویش توانستند، نظام راکد فکری و اعتقادی را به نفع تکامل مادی و معنوی بشر بشکنانند.

اگر امروز بخواهیم قرن بیستم را با قرون وسطی مقایسه کنیم، ملاحظه میشود که فعلاً ما در قطب کاملاً مخالف عصر شب قرون وسطایی قرار داریم که خودش فی نفسه به عصر شب تبدیل شده است ولی تفاوت آن اینست که زرق و برق قدن و ولنگاری و عبثیت و یوچی؛ جای مفاهیم انکشاف و ترقی و آزادی و ایمان را گرفته اند. اروپا از عصر روشنگری بدنفع عصر تجمل کار گرفت و تمدن کنونی نه تنها زیربنای رسیدن بشر به مآهیت انسانی آن نشد، بلکه به بنده گی بشر برای «مصرف» تبدیل گردید.

یباده نشدن آرمان عصر روشنگری در غرب، بن بست کنونی غرب از لحاظ رسیدن آن به «پوچی»، ولنگاری به جای دیموکراسی و بینش اجتماعی، منزوی شدن انسان در دنیای تکنالوژی و ماشین و تولید و مصرف و بالاخره پوسیدن معنویت و اخلاق به بهای رشد کاباره و سکس، همه و همه پاوری را په وجود آورد که گویا تنها انقلاب روشنگری، در قاعده، عصر تولید و مصرف قرار گرفت؛ ولی واقعیت اینست که امروز باز هم، ضرورت به همان مردان خداست که بازهم برای شکست عصر شبی بیایند که انسان و جامعه اش را از دنیای رجاله کی مصرف و از حاکمیت نظامی نجات دهند که تمام هستی و آرمانش را داشتن آخرین مدل موتر فلان کمپنی و فلان تلویزیون از فلان مدل تشکیل میدهد و آسایش تمدن قرن بیست رافارغ از فلسفه پوچی و عبثیت سازند؛ یعنی همانطور که گفتند خدا، نه حاکمیت سکولاستیك، همانطور بگویند، تولید وتکنالوژی ولی نه به بهای نابودی انسان و نفی خدایش. حاکمیت قرون وسطایی کلیسا با ایمان به خدا و آخرت از علم و تمدن فارغ بود و حاکمیت ماشین در قرن بیست با علم و تمدن از خدا و انسان فارغ شده است. اینست دو افراطی که در هر دو قطب آن انسان و آرمانهایش قربانی شده اند. در یك قطب، آنقدر بسته اش نگهداشتند که بد تر از «اسب گادی» بود و جز خواست کلیسا و یا پاپ و کشیش نه چیزی را میدید و نه به چیزی فکر کرده میتوانست و در قطب دیگر کاملاً آزادش میگذارند؛ ولی با تمدن و فرهنگ مصرفی، محیطی برایش میسازند که سیری و رفاه، ذهنیت پوچی و عبث بودن زنده گی را برایش ایجاد کند. در یك قطب جامعه برای دین و پاپ و کشیش زیر گیوتین میرود و در قطب دیگر برای رب النوع مصرف و توليد، از خدا فارغ ميشود و مغز و فكرش به سود با اهمیت شدن پایین تنه اش به مصرف میرسد. به همین علت است که آن روشنفکر آفریقایی داد میزند و هوشدار میدهد که آفریقا نباید مثل آمریکا، تلاش نماید که تمدن اروپایی را تجربه کند! به همین علت است که بازهم به عصر روشنگریی ضرورت داریم که سیاهی دود کارخانه، تولید را بزداید و در زیر آسمان خراشهای تمدن قرن بیست، انسان خودش را محقرتر از مور احساس نکند و مغز های خالی از ایمان، به خدمت بازار پر خریدار کاباره و برهنه گی قرار نگیرد. یعنی تمدن معادل به سکس و ولنگاری نباشد و آسایش و برق و اتم، به انرژی*ی* تبدیل نشوند که انسانیت را در درون بشر نابود کرده و آسمانخراش و «سوپر مارکیت» را به ایدیال و معراج تمدن و دست آورد بشر تبدیل کنند؛ چون بشر هم به خدا ضرورت دارد و هم به رفاه و تمدن. عصر شب کلیسا و عصر شب مصرف، دو قطب متضاد و دو هستی متضاد بشر است که هردو، مخالف آرمان پشر اند و هر دو عصر په عصر روشنگری ضرورت دارند؛ عصری که مثل حاکمیت کلیسا، حاکمیت

روشنفکری، در هر بعدش به مفهوم درك درست از وضعیتها و نظامهای فکری و اجتماعی است که بر تاریخ و دست و یای بشر گره خورده اند. روشنفکر، همان شخصیت با درك و درد است که بهتر از دیگران می فهمد، بهتر از دیگران درك میكند، بهتر از دیگران حساسیت عصر را با حساسیت خود بیان میکند و بالاخره بهتر از دیگران، موجودیت نظامی را درك میكند كه «انسانی شدن» تكامل و قدن و جامعه را از بشر سلب کرده است. روشنفکر دشمن قانوفندی مزخرف حاکم برزمان و هر عصر است. به همین علت است که روشنفکر، به موجود مخالفی تبدیل شده است که همیشه با نفی حالت موجود، بشارت از موجودیت نظامی را داده است که بشر را از محور باور های

کمپنی را بشکناند و بشر را صاحب خدا و آرمان عدالت اجتماعیش

بیهوده، زمانش رها نموده و آن را در مدار محوری قرار داده است که خدا و انسانیتش در آن بوده است.

قود، دراکه روشنفکر، حساسیت انسانی در برابر هر «عصر شب» محسوب میگردد. عصر روشنگری، همان ضرورت بشر است که تکامل اجتماعی و مدنی، به بن بست میرسد و بشر و ماهیت انسانی آن، به خدمت قانونمندی و نظامهایی قرار میگیرند که خلاف تاریخ و آرمان آنهاست. یکجا بشر در زولانه، نظامی بند می افتد و بیشتر از هزار سال قربانی حاکمیت روحانیتی میشود که به سیستم خلاف آزادی، علم و تمدن و تکامل مادی و معنوی بشر قرار گرفته است و بعد زولانه، نظام دیگری بر گردنش می افتد که بی خدایی و بی ایمانی، تمدن و علم و مادیگری و تکنالوژی اساسات تعبدی آن را تشکیل میدهند. هردو بن بست، عصر شب آند و برای شکستن هر عصر شب به عصر روشنگری ضرورت داریم. برای یکی باید روحانیتش را صاحب تاریخ و اجتماع و آزادیها و آرمان انسانی بشرسازیم، و برای دیگری آزادیها و علم و تکنالوژی و تمدنش را صاحب روحانیتی سازیم که رابطه انسان را با خدایش بر قرار سازد و رفاه اجتماعی و سهولتهای زنده کی متمدن را به زمینه یی تبدیل کند که بشر بتواند برای تحقق بخشیدن آن آرمان ها و تخیلاتش دست بزند که در جهان و ماحولش وجود ندارند. صرف در همین حالت است که بشر میتواند خلیفه گی خویش را در زمین به دست آرد و جنگ خدا و شیطان را در وجود خویش، به نفع خدای خویش به پیروزی رساند. روحانیت تُرمُز کننده، آزادی و تفکر و تمدن و تکامل؛ و تمدن فارغ از معنویت و خدا، هردو خلاف تاریخ و اجتماع و زمانند و هرَ دو را باید صاحب تاریخ و اجتماع و زمان ساخت و این کار به روشنگران ضرورت دارد.

حرمت در برابر روشنفکران یا روشنگران از همین ماهیت عصر روشنگری و نجات ریشه گرفته است. تقدس و ایمان به عصر روشنگری است که روشنفکر را صاحب احترام و شخصیت بالاتر از هر فرد اجتماع ساخته است: روشنفكر به اثبات رسانيده است كه علمبردار راستین عصر روشنگری برای شکست عصر شب است. قدرت درك روشنفکر و شهامت بیان و عمل او، موقفی را برایش در جامعه میدهد که همه با ایمان کامل به رسالت آن، موقف آگاهپبخش اجتماعی و تاریخی را برای او اختصاص دهند. حرمت روشنفکری در جامعه، محصول و مدیون رسالت و تعهد و مسؤولیت روشنگری در جامعه است. روشنگری، وقتی در برابر هر نظام روحانیت بدون اجتماع و ضد تکامل و تاریخ و یا هر نظام متمدن و مصرف و تولید فارغ از خدا و انسان قرار میگیرد، به مثابه یك خط عرض وجود میكند. اگر نظام های خلاف اجتماع و تاریخ، مقطعی و قابل شکستند، خط روشنفکری، خطی است که تا انجام تاریخ بشر ادامه خواهد داشت. این خط اگر یکجا دین و ایمان واقعی را از عقب روحانیت اشرافی کلیسا نشان میدهد، جای دیگر، خدا را به یاد ذهنهای محصور شده با تجمل و تولید و مصرف و «قدن برای قدن»، می آورد. روشنگری، خط خدا در نظامهای ضد بشر و اجتماع و در تاریخ حاکمیت بی خدایی و رجاله کی هر عصر است. روشنگری، عصر رهنمایی به جهت آن تقوایی است که روحانیت محض و مادیت محض را صاحب انسان و اجتماع و اعتقاداتش میسازد. روشنگری همان خطی است که از میان امت میگذرد، آگاهی و بشارت میدهد و جهت حرکت تاریخ و اجتماع را به سوی خدا تعیین میکند. روشنگری، زیربنای تکامل است؛ تکاملی که انسان را در محور قرار میدهد تا ماهیت خلیفه گی خویش را بر زمین به دست آرد.

عصر روشنگری زمانش معین است، اما مکانش معین نیست. هر بن بست معنوی و مادی بشر، آغاز زمان عصر روشنگری برای شکست عصر شب است؛ ولى مكان اين زمان و عصر، همان محيطى است كه جامعه، آن زودتر به بن بست تکاملی و اجتماعی رسیده باشد. یکجا روحانیت آن بدون اجتماع و تکامل و آزادی و مفکوره، ترقی و انکشاف شده است و جای دیگر، تمدنش به بن بست انسانی رسیده است و جای دیگر، تمدن محض و روحانیت محضش به عنوان دو مجموعه، متضاد در مقابل هم به جنگی قرار دارند که پیروزی هر کدام، بن بست اجتماعی قبل از پیروزی آن ها را بیان میدارد. در جای دیگر، روحانبت و تمدن و هر اندیشه، انسانی و اجتماعی، قربانی جنگ برای حفظ و تصاحب حاكميت و قدرت سياسي يك ملت ميشود. اينجا هم ایمان به خدا نابرد شده است و هم ایمان به اجتماع. اینجا نه روحانیت است و نه تمدن؛ خدا و جَامعه و اعتقاد و تمدن فداي قرباني نمودن عدالت سیاسی شده اند. در اینجا بن بست خونین اجتماعی، صرفاً برای جنگی است تا امتیاز، آقایی، فرمانروایی و فخر و غرور را در برابر برادر و هم میهن خویش به دست آرند. عصر شب در هر جا به شکل ورنگ و درد جوامع بشری وجود دارد؛ و عصر روشنگری نیز به

پیادہ نشدن

که کریا تنها انقلاب روشنگری، س

مثابه، یك خط عدالت خدا برزمین، در چوكات قانوغندی نظام توحیدی، در همه جا وجود دارد و روشنگران، چون طلایه داران نور 🔪 **آرهـان عصــر روشنگری در غرب**.ه و آگاهی، پیام عدالت نظام توحیدی را أبن بست كثوثي غرب از لحاظ رسيدن أن یخش میکنند؛ به همین علت است به «پوچی»، ولنگاری به جای دیموکراسی و که روشنگری همیشه وجود داشته است و در هر مکان و جامعه، بینش اجتماعی، منزوی شدن انسان در دنیای مفاهیم خاص خویش را گرفته تكنالوژي و ماشدين و توليد و مصدف و بالاغره است که گاهی این خط، خلاف پوسیدن معتویت و اخلاق به بهای رشد کاباره ماهیت خود، به مفهومی تبدیل گردید، است که هیچگونه باری از و سکس، همه و همه بارری را به وجود آورد مفهوم اصلى خويش نداشته است. روشنفکری در جامعه، ما، با

تأسف که صرفاً در چوکات خیلی ها

ضعیف احساسات انقلابی، نه تفکر و

شعور انقلابي، محدود گردیده است؛ این خط

قرار گرفت: اولاً به مفهوم خط ضد دینی و خدایی پذیرفته شده است و علت آن نیز همان برداشت کلی، از وضعیت ناهنجار مادی و معنوی جامعه است. برای شناخت خط روشنفکری در جامعه، ما، ضرورت داریم تا نظری به تاریخ سیاسی و اجتماعی و سطح سواد جامعه اندازیم؛ چون شناخت بن بست اجتماعی ما منوط به درك پیشینه، تاریخ سیاسی این جامعه است. رشد یا موجودیت روحانیت وابسته به دربار به مفهوم يگانه شخصيت مدافع خدا و دين و مذهب در این جامعه، امر دیگریست که بعد از مطالعه تاریخ سیاسی، قابل شناخت میکردد.

الف : تاريخ اجتماعي و سياسي :

تعدد ملیتها در کشور، زیر بنای بن بست تاریخ سیاسی کشور را نیز تشکیل میدهد. بدیهی است که موجودیت امپراطوری بریتانیای کپیر و همجواری این امپراطوری در قالب هند برتانیوی با کشور ما، یگانه دلیلی بود که تاریخ سیاسی و اجتماعی کشور ما، بدون تأثیر از تصامیم و سیاستهای این امپراطوری باقی نماند. امپراطوری تزاری، و همسایه گی این امپراطوری با افغانستان، موقعیت جهنمی

جغرافیایی کشور را از لحاظ قرار گرفتن در میان سیاست و آرمانهای عظمت طلبی دو امپراطوری بیان میدارد.

موجودیت اقوام مختلف در این موقعیتی میان دو امپراطوری، علت موجودیت نظام ملوك الطوایغی بود. امپراطوری یی در افغانستان میتوانست به پیروزی برسد که حاکمیت سرتاسری بر تمام اقرام این کشور میداشت و نظام ملوك الطوایغی با خود مختاری های سیاسی و اجتماعی و منطقوی آن، به حاکمیت متمرکز سیاسی تبدیل میشد. حاکمیت سیاسی متمرکز این امکان را به وجود می آورد که با دست نشانده شدن آن، کاملاً متکی به سیاستها و منافع منطقوی این یا آن امپراطوری میگردید. تاریخ سیاسی افغانستان به مفهوم واقعی کلمه، بعد از تشکل حکومت مرکزی سیاسی قابل بحث است، چون قبل از این تاریخ، سیاست مشخص که در یك خط معین حرکت کند، وجود نداشته است و در سیستم ملوك الطوایفی سیاستهای جداگانه و متضادی را مشاهده میکنیم که هر کدام بیانگر اهداف اجتماعی و سیاسی اقوام خاص اند که بدون تردید، به تأثیر پذیری مطلق از سیاستهای کشور های همسایه و به خصوص دو امپراطوری رقیب، وجود داشته اند.

امير عبدالرحمن، اولين شخصيت سياسي اين کشور استُ که مؤسس نظام متمرکز سیاسی

تلقى ميكردد. آغاز تاريخ سياسى کشور با رژیم سلطنتی یی شروع میشود که مثل هر حاکمیت شاهی، سلطنت یك دود مان بوده و وراثت، اصل یگانه برای تصاحب قدرت سیاسی یك ملت در این نظام است. انگلیسی بودن زیربنای تاریخ سیاسی کشور، امریست غیر قابل انکار و مطرح بودن منافع منطقوی بریتانیای کبیر در قالب اولين حاكميت متمركز سياسى در کشور، آغاز فاجعه، سیاسی و اجتماعی ما محسوب میگردد.

/ قاعده، عصر توليد و مصرف شاه امان الله، بازهم در محدوده، یك نظام سیاسی سلطنتی، اولین شاهیست که در برابر استیلای انگلیس در دربار افغانستان مبارزه کرد و استقلال

ملی کشور، هیچگاهی بدون اسم این شاه بوده نمیتواند؛ ولی تندروی این شاه با پالیسی تجدد طلبی و متمدن ساختن افغانستان، زمینه یی را مساعد ساخت که روحانیت مرتجع وقت تحریك شود و به خدمت سياست انگليس قرار گيرد. سقوط تجدد طلبي شاه امان الله، با قطب كاملاً متضاد آن يعنى روحانيت ارتجاعى عقب كرا، به عمل آمد. اولین سیاست ملی در چوکات تجدد طلبی و متمدن شدن، آنقدر بدون زمینه، تکامل اجتماعی بود که نتوانست در برابر فرسوده ترین جبهه گیری مذهبی مقاومت کند و بالاخره شاه متجدد با تمام حسن نیث خویش برای رفاه و ترقی اجتماعی افغانستان، کشور را ترك گفت و با نوستالژی و درد غربت از جهان در گذشت.

حادثه سقوط اقتدار سياسي سلطنتي شاه امان الله، بعد ها به عقده، سیاسی خط روشنفکریی تبدیل شد که میتوان گرایشات مارکسیستی را در میان قشر تحصیل کرده، یکی از عکس العملهای ضد مذهبی در برابر روحانیت ارتجاعی در بار تلقی کرد·

سلطنت و حاکمیت آن در آغاز نظام سیاسی متمرکز برای

اینست دو افراطی که در هر دو قطب آن انسان و آرمانهایش قربانی شده اند. در یك قطب آنقدر بسته اش نگهداشتند که بد تر از «اسپ گادی» بود و جز خواست کلیسا و یاپاپ و کشیش نه چیزی را میدید و نه به چیزی فکر کرده میتوانست و در قطب دیگر کاملا آزادش میگذارند؛ ولی با تمدن و فرهنگ مصرفی، محیطی برایش میسازند که سیری و رفاه، ذهنیت پوچی و عبث بودن زنده گی را برایش ایجاد کند.

> افغانستان، به بهای نابودی عدالت سیاسی در این کشور، به سود منافع منطقوی امپراطوری بریتانیای کبیر و با همکاری این امپراطوری اساس گذاری شد. جنگهای امیر عبدالرحمن برای نابودی مقاومتهای عدالت سیاسی و اجتماعی اقشار ملت، شالوده، تراژیدی اجتماعی و تاریخی ملت افغانستان را تشکیل میدهد. «امیر آهنین» آمد و با قدرت اقتصاد و سیاست انگلیس شمشیر زد و سر برید و کله منار کرد، تا خودش به قدرت برسد و با باج دادن آزادی و خود ارادیت سیاسی یك ملت برای امپراطوری انگلیس، بقای حاکمیت دودمان و فرزندانش را تضمین کند. اگر قرار باشد عنوانی برای تاریخ ملت خویش بدهیم، همان «مرگ عدالت سیاسی» خواهد بود. اولین بارقه مقاومت و مبارزه، سلطنت در برابر انگلیس، همان رهبری جنبش مقاومت توسط شاه امان الله بود که توانست در جبهه، نظامی انگلیس را شكست بدهد، ولى در جبهه، سياسى شكست مطلق بخورد؛ يعنى با پیروزی و حصول استقلال ملی، صرفاً زمینه، پایه گذاری عدالت سیاسی در چوکات رژیم سلطنتی مساعد گردیده بود که روحانیت انگلیسی، این زمینه را دوباره بر انداخت و نظام شاهی دست نشانده وركود اجتماعي آن براي حفظ انحصار قدرت سياسي دوباره حاكم

جنبش مشروطه خواهی، خط دیگر مبارزه، روشنفکری در افغانستان به حساب می آید. پشتون بودن سلطنت از لحاظ اتنیکی، یگانه عاملی بود که میتوانست سلطنت را صاحب زمینه، اجتماعی سازد؛ ورنه آن روشنفکر جامعه، برادر پشتون وقتی در هر جنبش سیاسی ضد سلطنتی داخل است، بدین مفهوم است که از فقر اجتماعی خویش تا حاکمیت سلطنتی یك دودمان، از زمین تا آسمان فاصله را احساس میکند. فقر اجتماعی و عقب مانی فکری و مدنی پکتیا و کنر و دیگر مناطق پشتون نشین، زیربنای آن تفکر را در جامعه، پشتون تشکیل میدهد که رژیم سلطنتی به هیچ جامعه یی ارتباط ندارد و شاه، اگر آسوده و آرام سلطنت میکند، صرف به بهای عقب مانی شعور سیاسی و اجتماعی ملتش است. تحمیق سیاسی و اجتماعی ملتها، کلید رموز سیاسی سلطنت هاست.

تاریخ سیاسی سلطنت در افغانستان افتخار این را دارد که چهارده میلیون نفوس یك كشور وسیع را به عقب مانده ترین مردم دنیا تبدیل كرده است. از تاريخ سياسي پاكستان پنجاه سال نميگذرد؛ ولي حاکمیتهای آن میتواند که بیشتر از صد میلیون نفوس خویش را کماکان صاحب برق و گاز سازد؛ ولی تاریخ سیاسی ما، لکه، ننگ موجودیت خویش را میتواند در هستی فقیر ترین ملت و کشور دنیا ملاحظه کند که امروز بازیکچه، دست همسایه گان است و خون ملت را بازهم بر مبنای همان «مرگ عدالت سیاسی» می ریزانند.

جنبش مشروطیت، عکس العمل روشنفکری در برابر رکود بن بست نظام مطلق العنان سلطنتي بود. اين جنبش در خطي حركت ميكرد كه بازهم نمیتوانست مبشر عدالت سیاسی به مفهوم حضور اقشار ملت در تصامیم سیاسی و ملی کشور باشد. نداشتن طرح نظام مشخص برای عدالت سیاسی، خلایی بود که جنبش ناگزیر بود باوجود قربانی دادن. به بن بست مواجه شود. روشن است که جنبشهای بدون طرح نظام

مشخص برای عدالت سیاسی، صرفاً در محدوده، آرمانی باقی میمانند و شکل گیری مقاومت بر مبنای همچون آرمانهای عدالت و مساوات، به زود ترین فرصت شخصیت زدایی میشود؛ که البته نابودی شخصیتهای یك جنبش فاقد طرح مشخص مشروطه خواهی، ماهیت سلطنت را در برابر تمام اقشارملت اعم از پشتون و هزاره و ازبك و تاجك و ديگر اقشار افشا مينمايد. اين مقابله، سلطنت به اثبات میرساند که نظام سلطنتی دشمن آگاهی و شعور سیاسی هر جامعه است و امتیاز های تصنعی برای این یا آن جامعه، صرفاً سیاست نفاق اجتماعی برای حکومت کردن است.

بعد از سرکوبی جنبش مشروطیت، مبارزات سیاسی سازمانی زمینه، دیگر خط روشنفکری در تاریخ سیاسی و اجتماعی ملت است. احزاب سیاسی مارکسیستی بعد از زمانی توانستند که به رشد اجتماعی و سیاسی و حتی تشکیلاتی خویش بپردازند که اولین یایه های دیموکراسی عوامفریبانه نظام سلطنتی به وجود آمد. پخش و نشر آثار مارکسیستی- لنینستی - مائویستی از قصر دلکشا و علایق سیاسی افراد خاندان سلطنتی بدین یا آن حزب کمونیست، بیانگر این بوده میتواند که در تشکل احزاب مارکسیستی، دست دربار نیز شامل بوده است. رشد و تقویت احزاب مارکسیستی از طرف دربار، محکن برای عوامل مختلف صورت گرفته باشد: یکی برای ایجاد رقابت در درون هسته های واقعی روشنفکری و دیگر انحراف دادن خط روشنفکری در زمینه، بی خدایی آن که کاملاً از زمینه، اجتماعی بی بهره شده و به زودی سرکوب گردد و دیگر، ایجاد جنبشهایی که رهبری آن به دست دربار بوده باشد و یا هم ایجاد انحرافات سیاسی و مبارزاتی برای درهم و برهم کردن راه اصلی ایجاد عدالت سیاسی در

احزاب «اخوان المسلمين» نيز بخشى از خط روشنفكرى را تشکیل میدهند که برای مبارزه علیه نظام حاکم به وجود آمدند و بدون تردید که این احزاب نیز با چند پارچه گی خویش، دست دربار را در درون خویش به اثبات میرسانند؛ چون اگر در بار میتوانست احزاب مارکسیستی را ایجاد کند، بدون تردید برای سر گرم کردن احزاب ضد مارکسیستی، بهترین زمینه، جنگ ایدیالوژیك مذهبی و ضد مذهبی را نیز به وجود آورده میتوانست. تاریخ مبارزات سازمانهای سیاسی این را به حافظه دارد که جنگ ایدیالوژیك این احزاب به گونه یی به رقابتهای خونین و جنگهای تظاهراتی مبدل میکشت که تا سرحد قتل افراد گروهها اوج میگرفت. یعنی شبکه، سیاسی در باری چه مارکسیستی و چه اسلامی در درون اخزاب، دو مسؤولیت را به عهده داشتند: یکی جدال ایدیالوژیك درون سازمانی و دیگر جنگ ایدیالوژیك برون سازمانی. احزاب اسلامی، همچون احزاب مارکسیستی هم میان خود به جنگ ایدیالوژیك و انشعابات سازمانی مواجه شده و هم مواجه به جنگهای جهان بینی و ایدیالوژیك مخالف با جهان بینی و ایدیالوژی خود بودند. روشن است که همچون حالت، از موثریت مبارزه، هر دو نوع احزاب میکاست و برد یگاند. تنها و تنها به نفع حاکمیت سلطنتی بود که جز اقتدار و بقای عمر خویش، دیگر انگیزه یی برای زیست در یك کشور و ص (۲۹)

رهير جاجمه را جمايم" به تخميت خودش ميسال د

وقتی جامعه برای تطبیق تصامیم رهبری سیاسی خویش تادادن خون خویش آماده است، این امر بیانگر اینست که تصمیم رهبر، منوط به یك فرد نیست؛ بلکه تصمیم یك جامعه است. به همین خاطر است که رهبر تا مرد عمل و موضعگیری نباشد، هیچگاهی نمیتواند مقام رهبری را مطابق به آرمان اجتماعی و سیاسی جامعه خویش عیار سازد.

سیاسی منجر به خصومت آشتی نایذیر میگردند، در پهلوی سرنوشت وموقف اجتماعی خاص اعضای این احزاب، تاثیر و نقش رهبری سیاسی نیز باید مورد نظر قرار گیرند. این موضوع زیاد تر در مورد احزاب مخاصمی صدق نموده که صفوف آنها را اعضاى اجتماع واحد باعين موقف اجتماعي تشکیل میدهد. نقش رهبری سیاسی در اتخاذ موضعگیریهای اجتماعی و سیاسی، اصلیست که اگر مسرولانه ایفا نگردد، مستقیماً ایجاد کر فاجعه، اجتماعی میگردد. رابطه، متقابل نقش رهبری سیاسی و موضعگیری صفوف حزب از لحاظ اجتماعی، اصل دیگر برای شکل دهی موضعگیریهای سیاسی و اجتماعی است. میثاق رهبر با جامعه و میثاق جامعه با رهبر، عبارت از تعهد در برابر سرنوشت ملت است؛ ولى نقش متقابل فرد و جامعه، قانونمندیی است که تأثیر متقابل خویش را بر یکدیگر دارند و تاثیر نقش رهبر سیاسی بر مبنای همین قانونمندی است که میتواند بر تصمیمات سیاسی و اجتماعی یك اجتماع تأثیر بیندازد. نقش رهبر زمانی از اهمیت خاص برخور دار میگردد که جامعه با اعتماد کامل، آرمان و شخصیت سیاسی خویش را در وجود رهبر خویش مطرح کند. بعد از اینکه رهبر اعتماد مردم را به دست آورد، هر تصمیم رهبریت با پشتوانه، قوی اجتماعی بدرقه میشود؛ یعنی هر خواست فردی رهبر، مفهوم خواست اجتماعی را به خود میگیرد. به عبارت دیگر، در رابطه و نقش متقابل رهبر و جامعه، رهبر به جمع تبدیل شده و جامعه به رهبر تبدیل میشود.

وقتی رقابتهای احزاب و سازمانهای

رهبری سیاسی عملی میگردد. وقتی جامعه برای تطبیق تصامیم رهبری سیاسی خویش تا دادن خون خویش آماده است، این امر بیانگر اینست که تصمیم رهبر، منوط به یك فرد نیست؛ بلکه تصمیم یك جامعه است. به همین خاطر است که رهبر تا مرد عمل و موضعگیری نباشد، هیچگاهی غیتواند مقام رهبری را مطابق به آرمان اجتماعی و سیاسی جامعه، خویش عیار سازد.

شخصیت رهبر و شخصیت جامعه باید مطابق به آرمانها، سرنوشت و خواستهای اجتماعی و سیاسی جامعه باشد. برتری و یا اصل تقدم آرمانهای سیاسی و اجتماعی جامعه نظر به خواستهای فردی رهبر، بدین علت امر مسلم و پذیرفته شده است که رهبر نیز فردی از جامعه، خریش است و سرنوشت اجتماعیش هیچگاهی متفاوت از سرنوشت جامعه آش بوده غیتواند. فاجعه انگیز ترین رهبریت سیاسی، همان رهبریتی است که ممثل آن فردی باشد که سرنوشت اجتماعی مشترك با جامعه، تحت رهبریش نداشته باشد. نقش رهبران بیگانه با سرنوشت جوامع تحت رهبری شان، بزرگترین منبع خیانت در برابر سرنوشت و آرمان های اجتماعی و سیاسی مردم است. رهبر متعهد به آرمانهای مردم یا پیروز میشود و به هدف اجتماعی خویش میرسد، و یا با خون خویش راه را برای آینده گان باز نگهمیدارد. شهادت و پیروزی، دو اصل مستحکم برای رهبریت صدیق به آرمانهای سیاسی و اجتماعی مردم است؛ ولی وقتی جامعه یی برای رهبری خویش فردی بیگانه با سرنوشت اجتماعی و موقف سیاسی و اجتماعی خویش را می یذیرد، اینجاست که رستیدن به هدف، که در مبارزات اجتماعی همیشه با میثاق خون به سر میرسد، با خیانت به شکست مواجه

میشود. در تاریخ نمونه های نادری وجود دارد که رهبر بیگانه با یك جامعه، تاپای خون متعهد به سرنوشت و آرمانهای سیاسی و اجتماعی جامعه تحت رهبری خویش باشد، صرفاً به مثابه استثنا تلقی شده است؛ ولی قاعده همین است که رهبر بیگانه با جامعه، تا قربانی شدن صادق باند.

انگیزه و یا علت قرار گرفتن شخص بیگانه با سرنوشت یك جامعه در رهبری آن جامعه، امریست که میتواند متکی به عوامل مختلف باشد؛ ولى قويترين عامل مسایل ایدیالوژیکی و اعتقادی محسوب شده میتواند. این دو عامل، یعنی دید مشترك براى جامعه، بشرى و اعتقاد مشترك از لحاظ خلقت واحد بشر و بنده كي برای خداوند و بعداً برادری و برابری انسانی در جامعه، بشری، عواملی اند که دید انسان را فراتر از محدوده جوامع مشخص و خیلی ها کوچك قرار داده و تعهد انسان را در برابر سرنوشت انسان و ماهیت انسانی جامعه بشری به وجود می آورد. روشن است که نابرابری، بیعدالتی، تبعیض... و محرومیت درد مشترك هر جامعه یی است که اکثریت آن قربانی امتیاز و انحصار اقلیت حاکم شده اشت. درد تبعیض و توهین و حقارت برای سیاهپوست افریقایی و هزاره، آسیایی یکیست. آن یکی حق انسانیش را به دلیل سیاهی رنگ پوستش و به دلیل نژاد یست ترش از او گرفته اند و این یکی، به خاطر حق سیاسی و اجتماعیش، با تیغ «مغول زاده گان» هویت انسانیش را به تسخر گرفته اند؛ درد هردوی آنها یکیست. محرومیت را به خوبی درك میكنند و

این استحاله رهبر به جامعه و استحاله

جامعه به رهبر، صرفاً از طریق تصامیم